مێژووی
شۆڕشی گوڵان

١٩٧٦/٥/٢٦

ئەسعەد عەدۆ

باشتر وایە بڵێم :

سەربردەی ..

بەردەوامبوونی شۆڕشی مەزنی ئەیلوول

کە بە شۆڕشی گوڵان ناوزەد کرا ..

١٩٧٦/٥/٢٦

ئەسعەد عەدۆ

کوردستان – هەولێر
٢٠١٥

ناسنامەی کتێب

کتێب : مێژووی شۆڕشی گوڵان (٢٦/٥/١٩٧٦)

نووسینی : ئەسعەد عەدۆ

دیزاینی بەرگ و ناوەوە : کۆمپیوتەری هیوا

تیراژ : ١٠٠٠ دانە

چاپی یەکەم/ هەولێر ٢٠١٥ .

چاپ : چاپخانەی رۆژهەڵات

مافی چاپکردنەوەی لەدەست نووسەرەکەیەتی

ژمارەی سپاردن لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان

ژمارە (   )ی سالّی ٢٠١٥ی پێدراوە

سالّێك بەر لە ئێستا دەستنووسی ئەم کتێبەم بۆ مەکتەبی
کاك مەسعود بارزانی نارد بۆ ئەوەی بەر لە چاپدان بیبینێ ،
کەچی بە داخەوە لێژنەی ڕاگەیاندنی مەکتەب بزریان کرد

پێشکێشە بە :

حاجی ئەحمەد بایێ

محەمەد گەودە

مام یوسف بێرمان

سەلیم کورکی

سەید حەمید

سەید سەلیم حاجی ئۆمەرانی

عەریف ئیشۆ

ئەبو عەنتەر

سەلیم سۆرانی

ئەسعەد

بەرایی ..

دەمێکە ئێمەی کورد گلەیی ئەوەمان هەیە کە بیانی و نەیارانمان لە ڕوانگەی خۆیانەوە مێژووی نەتەوەکەمان دەنوسنەوە، لەبەر هێندێ بێ ڕوحمانە کەوتونەتە گیانمان ! ئەگەر جاروباریش خەڵکی خۆمان بەمکارە پیرۆزە هەڵسابن ئەوە لەبەر بارودۆخی سیاسەتی داگیرکەران نەیانتوانیوە پڕ بە دڵ جڵەوی قەڵەمەکەیان بەرهەڵدەن بۆیە هەموومان بە ئومێدی ئەوەبووین ڕۆژێك دابێت مێژووی کورد بە قەڵەمی مێژوونوسانی کوردپەروەرو ئەکادیمی بنوسرێتەوە .

خوایکرد ئەو ڕۆژەمان بۆ هاتەدی، کەچی بەداخەو تا ئێستە بارودۆخێکی ئەوتۆ نەڕەخساوە کە بتوانرێ وەك میللەتانی دیکە .. پسپۆرانی ئەو مەیدانە مێژووی نەتەوەی کورد لە دیدی کوردایەتی دابڕێژنەوەو کەلێنێکی کتێبخانەی کوردی پێ پڕبکرێتەوە، لە هەمانکاتیشدا هەر بەشێکی ئەو مێژووە لە قۆناغە جیاجیاکانی خوێندندا بخوێندرێ کە ئەمەیان بە ئەرکێکی یەکجار پیرۆزی دامودەزگاکانی حکومەتی هەرێمی کوردستان دادەنرێ .

دەمێکە بە خۆزگەی ئەوەین کە سیاسەتمدار، فەرماندەکان، کادیری لێهاتوو، پێشمەرگە قارەمانەکان هەر یەکە لە شوێنی خۆیدا ئەو لایەنە

تایبەتیانەی خۆیان بۆ بەرژەوەندی گشتی لە دیدێکی کوردانە بە نامیلکە یان لەسەر لاپەڕەکانی گۆڤارو ڕۆژنامەکان بڵاوبکەنەوە بۆ ئەوەی ئەو هەموو زانیارانەی ئێرەو ئەوێ ببێتە گەنجینەیەکی تێروتەسەڵ بۆ بەردەستی لێژنەی پسپۆریی مێژوو نوسینەوەی کورد .

ڕاستە لە دوای ڕاپەڕینەوە ئەو لایەنە کەموزۆر فەرامۆش نەکراوە، بەڵام ئەوەی جێگەی داخە هەریەکە لەوانە تەنیا بە ڕەبەی خۆی دەپێوی واتە تەنیا حیساب بۆ خۆی یان لایەنەکەی خۆی دەکات و لایەنی تر ناخوێنتەوە کە ئەمەیان بە هیچ شێوەیەك خزمەت بە مێژوومان ناکات !

لە سەرەتای ئایاری ۱۹۹۲ یەکەم سیمینار بۆ تەلەفزیۆنی لۆکاڵی کوردستان تۆمار کرابێت بە تایبەتی لە کاتی پروپاگەندەکردنمان بۆ هەڵبژاردنی ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستان ئەوە بوو کە بەندە بۆ بەڕێزان : جوهر نامیق، کریم شنگالی، هۆشیار زێباری، پیرۆت احمد بوو، هێشتا سێ مانگ بەسەر دەرچوونەوەی ڕۆژنامەی برایەتی تێنەپەڕیبوو کە جەنابی سەرۆك بارزانی فەرمووی : بۆ ئەوەی نەوەی نوێ شارەزاییان لە چۆنیەتی بەردەوامی شۆڕشدا هەبێت ..واتە شۆڕشی تەواوکەر کە بە(گوڵان) ناوزەد کراوە .. پێویستە لەسەر لاپەڕەکانی (برایەتی) تەوەرێك بکەنەوە، ئەوە بوو بەندەو کاك زاهیر ڕۆژبەیانی لە گەڵ ئەو بەڕێزانە چاوپێکەوتنمان کرد :

١- فرنسۆ حەریری
٢- دکتۆر کمال کرکوکی
٣- عەلیکۆ
٤- یونس ڕۆژبەیانی

٥- مستەفا نێروەیی

٦- محمدخالد بۆصەڵی

٧- کریم سنجاری

ڕاستە ئێمە ساڵانە یادی ساڵگەردی (گوڵان) بە هەر سێ جۆری ڕاگەیاندن ڕادیۆ، تەلەفزیۆن، ڕۆژنامە دەکەینەوە، بەڵام بە مەزندەی ئێمە هێشتا نەمانتوانیوە پەی بە دژواری ئەوکاتی شۆڕش ببەین بۆیە داواکارین لە سەرکردایەتی پارتیمان چەند زووە لێژنەی تایبەت بۆ نووسینەوەی مێژووی پارتی وکۆنگرەکانی و لایەنی شاراوەی شۆڕشی (گوڵان) دابمەزرێنن .

لەبەر گرینگی ئەو بابەتە بۆ دوارۆژ منیش بیرم لەوە کردەوە کە ئەو زانیارانە لە دووتوێ کتێبێکدا بڵاوبکەمەوە تاکو ببێتە سەرچاوەیەکی زانیاری بۆ نوسینەوەی (شۆڕشی گوڵان) بەڵام بەداخەوە بارودۆخی ئەوکات زۆر ئەستەنگ بوو کە ئەم نامیلکەیە بە فراوانی بگاتەوە کوردستان [1].

---

(١) لە ساڵی ١٩٩٩ لە هۆڵەندا(١٠٠) دانەم چاپ کرد بەڵام لە کاتی ناردنەوەی بۆ کوردستان لە تورکیا دەستی بەسەردا گیرا .

دەرگایەك بۆ نێو باسەكە..

ئەگەر بە هەڵەدا نەچووبم هێزا بارزانی لە وتاری ڕۆژی ١٢/نیسانی ١٩٩٢ بەرامبەر بە خەڵكی كوردستان لە شاری هەولێر فەرمووی : مێژوو غەدری لە میللەتی كورد كردوە .. پێویستە ئەم فەرموودەیە لە كاتی نوسینەوەی مێژووی نەتەوەكەماندا لەسەر یەكەم لاپەڕەدا بە ئاوی زێڕ بنوسرێتەوە، بەڵام بە هیچ شێوەیەك نابێت ئەمەیش لە یاد بكەین كە خودی پارتی غەدر لە مێژووی سەروەری خۆی دەكات ! ئەو پارتەی لە ناوەڕاستی سەدەی بیستەوە سەر قافڵەی بزاڤی ڕزگاریخوازی نەتەوەی كوردە هەروەها خاوەنی درێژخایەنترین شۆڕشی چەكداری بوە، هەروەها بنەماڵەیەك لەسەر دووندی هەرەمیدا بوە كە لە سەدەیەك زیاترە سەركردایەتی ئەم میللەتە دەكەن و بە ڕەنجی خۆیان توانیویانە مێژوویێكی سەرفراز بۆ خۆیان و میللەتەكەیان دروست بكەن .

ئەگەر بێتو سەیری كتێبە زەرد هەڵگەڕاوەكانی مێژوو بكەین ئەوەمان بۆ دەردەكەوێ كە هەندێجار مێژوو خەڵك دروست دەكات كەچی كەسانێكیش هەن كە زۆر دەگمەنن مێژوو بۆ خۆیان و میللەتەكەیان دروست دەكەن ! ئەم بنەماڵەیش لەو دەگمەنانەن كە توانیویانە بە درێژایی (١٣١) ساڵی ڕابرد گەنجینەیەك وەسەریەك بنێن كە پێویستە تا دونیا ماوە ڕۆڵەكانی كورد شانازی پێوە بكەن لە هەمانكاتدا پێویستە ئێمەیش زیرەكانە تەعامول لە گەڵ ئەو گەنجینەیە بكەین لە كاتوشوێنی

پێویستدا بۆ بەرژەوەندی نەتەوەکەمان تەوزیفی بکەین .. چونکە ئەو گەنجینەیەو ئەم بنەماڵەیە بەشێکی زیندووی دوێنێن، بۆ ئەورۆو سبەیش (صمام الامانی) موقەدەراتی نەتەوەی کوردن، گرینگی نەدان بەو مەعادەلەیە .. مەسەلەی کورد بەرەو هەڵدێر دەبات !!

ئەگەرهاتوو سەیری ئەو هەموو کتێبانە بکەین کە لەلایەن دوژمنانی کورد نوسراوەتەوە .. بەهەر شێوەیەك پێوانەی بۆ بکەیت هێندەی ئەو کتێب و نامیلکانە نین کە تازە دەرچوون تەنیا بۆ دژایەتی شۆڕشی مەزنی ئەیلوول، گوڵان، پارتی، بنەماڵەی بارزانی نەمر !

ئەوەتە مامۆستا هێمن موکریانی دەرهەق بە مێژوونوس ئەسکەندەر بەگی تورکمان خاوەنی کتێبی (عالەم ئارای عەبباسی) کە زۆر نەیاری کورد بوە دەڵێ : ئەسکەندەر بەگ هەرچەند نۆکەرو نمەکخوردەی شا عەبباس و دوژمنی نەتەوەی ئەمیرخان بوەو داوای ڕەوای ئەو سەردارە مەزنەی کوردی بە لاساری و سەرپێچی و تەنانەت نمەك بەحەرامی و لەرێ دەرچوون داناوەو بە ئاشکرایی جنێوی بە کوردان داوەو دەڵێ : وەحشیترین تیرەی ئینسانن و کوشتاری ئەو گەلەی بەغەزا زانیوەو گوتویەتی : ئەرکی سەرشانی شای ئیسلام پەنایە ئاسەواریان لێ بڕێ ! بەڵام پیاو هەق بڵێ پیاوێکی زۆر خوێندەوارو زاناو مێژوونوسێکی یەکجار وردو وریا بوەو ڕووداوەکانی مێژووی سەردەمی شا عەبباسی زۆر بە سەرنجەوە تۆمار کردوە .

لە ڕوانگەی قسەکانی خۆیانەوە ..!

مەلا بەختیار لە لاپەڕە (٢٥) کتێبەکەیدا (یاخی بوون لە مێژوو کە لە ١٩٩٨ چاپی کردوە) بڕگەیەکی لە کتێبەکەی سەید کاکە لە لاپەڕە (٧٤) بیرەوەری پێشمەرگەیەك کە لە ١٩٩٧ چاپکراوە نوسیوەتەوە) نزیکەی دوو مانگ زیاتر لەو دڵ تووندی و بێزاریە دابووین ڕۆژێك کاك مسعود بارزانی لە دوای کۆمەڵێك بەرپرس وپێشمەرگەی ناردو پێی گووتین خۆتان و چەند پێشمەرگەیەکی ئازا ئامادە بکەن دەچینەوە کوردستان وشەڕی پارتیزانی دەکەین و لە کوردستان دەمینێینەوە بەڵام چەند ڕۆژێکم پێدەچێ چونکە باوکم نەخۆشەو دەمەوێت پرسێکی پێ بکەم .. ئێمە هیچ شتێك بێ گەورەی خۆمان ناکەین بەڵام ئەمجارە باوکم ڕازیش نەبێ هەردەچین چونکە ئەو زوڵمەی لە کورد کراوە شایانی قبوڵ نیە ئەو پێشمەرگانەی بانگکران من و فارس باوەو عەریف ئەبوزێدو چەند پێشمەرگەیەك بوون .

مەلا بەختیار زۆر بێ ڕوحمانە ئەو بڕگەی کتێبی سەید کاکەی شیکردۆتەوە یان باشتروایە بڵێم هەنجن هەنجنی کردوەو بە چەند خاڵێك قسەکانی سەید تەفنیت دەکات !! وا لەخوارەوە دەقەکانی دەنوسمەوە :

مەلا بەختیار دەڵێ : بەشبەحاڵی خۆم ئەوپەڕی پێمخۆش دەبوو

ئەم قسانە ڕاستبوبان .. سەید یان هەر یەکێکی دیکە بتوانێ ڕاستیەکەی بسەلمێنێ ! بەڵام مخابن کە ڕاست نین لە بەر ئەم هۆیانە راست نین !!

یەکــەم : جارێ ئەوکاتە دوو مانگ دوای ئاشبەتاڵ، ئەسڵەن قیادەی موەقەتــەی پــارتی دانەمــەزرا بــوو هــەتا مــسعود بــارزانی بکەوێتــە کۆکردنەوەی بەرپرس و(پ.م).

دووەم : باوەڕ ناکرێ مسعود لەبەر چاوی ئەو خەڵکانە قسەی وا بکا گوایە ئەگەر باوکی ڕازیش نەبێ ! ئەو شۆڕش هەر بکاتەوە دوای ئەمەش دەرکەوت کە نەك (شۆڕشیان بێ بارزانی) نەکردوە بەڵکو کە شەهید علی عەسکەری و خالیدو شێخ حسینیان لادیل بوون، بارزانی لە ئەمریکا بوو نەیانتوانی بێ پرسی بارزانی شەهیدیان بکەن .

سێیەم : نەك دوای دوو مانگ بەڵکو لە دوای یەك ساڵیش لە ئاشبەتاڵ .. پارتی مەفرەزەی پارتیزانی نەناردەوە کوردستان کە زانیان یەکێتی مەفرەزەکانی ناردۆتەوە .. هەنگینێ کەوتنە خۆیان .

چــوارەم : پەیوەنــدی بــە خــودی ســەید کاکەیــە بۆیــە پێویــست بــە نوسینەوەی ناکات (ئەسعەد)

مــەلا بــەختیار بــە گومانــەوە ســەیری قسەکانی کــاك مــسعود بــارزانی دەکاو بــە ڕاســتی نــازانێ خۆزگــەش دەخــوازێ یــەکێك هــەبێت ئــەو ڕاســتیە بسەلمێنێ ! هەرچەندە لەلای خۆیەوە بە چەند خاڵێك گومانەکەی تــەنزیر دەکــات ! ئەوەتــە ئێمــەیش هــەروەك دەیــەوێ بەرپەرچــی خاڵــەکانی دەدەینەوە :

یەکەمی من : کاك سامی عبدالرحمن لە گوڵانی ژمارە (٢٢٧) دەڵێ : دەتوانم بڵێم دوای تێپەڕبوونی سێ ڕۆژ دەرچونمان لە کوردستان دەستمان

دایە سەرلەنوێ ڕێکخستنەوەی هێزەکانمان و ڕێکخستنەوەی پارتیمان .

منیش بەشبەحاڵی خۆم قسەکانی کاک سامی پەسند دەکەم سەرەڕای ئەو کارەساتە دژوارەی بەسەر کورد هات هەر زوو بیر لەوە کراوەتەوە کە چۆن بتوانین ڕێگا چارەیەك بدۆزنەوە بۆ ئەوەی ئەو میللەتە لەو میحنەتە دەرباز بکەنو کێشەکەمان قۆناغێکی نوێ بەخۆوە ببینێ، هەر لەمبارەیەوە کاك کریم سنجاری لە ڕۆژنامەی برایەتی (١٦٥١)دەڵێ : لە هەفتەی دووەمەوە دوو قۆڵی یان سێ چوار قۆڵی دیدەنی هێژا مسعود بارزانیمان دەکرد، بەڕێزیشی هەردەم هانی ئەوەی دەدایـن سەرەڕای ئەو بارودۆخە دژوارەی تێیدا بووین ئێمەمانان لە ڕێکخستنەوەی ناوخۆماندا گورجوگۆڵ بین .

لە هەموو لایەك ڕوونوئاشکرایە دامەزراندن یان دامەزراندنەوە چەندان دانیشتن و قسە لەسەرکردنی پێشەکی دەوێ بۆ ئەوەی بتوانرێ پلانێك دابڕێژدرێ تا ئامادەبوان قسەی لەسەر بکەن، هیچ گومان لەوەدانیە کە دامودەزگای ساواك زۆر زۆر بە وردی چاودێری بنەماڵەی بارزانی و سەرکردەکانی پارتیمانی دەکرد نەوەك کارێکی ئەوتۆ بکرێ ببێتە مایەی سەرئێشان بۆ پیلانی جەزایر بە تایبەتی کە نوێنەرانی ئێران، عێراق، جەزایر بە ئاشکرا لە ناوچەکەدا دەسوڕانەوە .

ئەوەی بە گوێی خۆم لە یەکێك لە دیدارەکانماندا لە کاك مسعود بارزانیم بیستوە فەرمووی : دوای چل ڕۆژ واتە لە مانگی ١٩٧٥/٥ سەرەڕای ئەو چاودێریە توندوتیژەی ساواك توانیم لەسەر کانیاوێکی (نەغەدە) لە گەڵ چەند کادیرێکی پێشکەوتوی پارتیمان کە ئەوانەی سەرکردایەتی کاتیی بوون دانیشتنێك سازبکەین و قسە لەسەر ئالیەتی دامەزراندنی

سـەرکردایەتی کـاتیی بکـەین و چـۆنیەتی نوسـینەوەی بەیانامەیـەك و بڵاوکردنەوەی لەناو کوردستانی عێراق، هەر لـەم دانیـشتنەدا کوردسـتانمان بەسەر دوو هەرێمدا دابەشکردو هەڤاڵانمان بۆ دەست نیشانکرد .

دەربارەی ئەو دانیـشتنە کـاك کـریم شـنگالی دەڵـێ : بـۆ ئـەم مەبەسـتە سەردانی سەر کانیە ئاوێکی نەغـەدەمان کـرد بـە ئامـادەبونی کـاك مـسعود، جـوهر نـامق، عـارف تیفـور، ئـازاد بـەرواری، حەمـە رەزا و مـن .. دەتـوانم بڵێم ئەوە یەکەم کۆبونەوەی دوای پیلان بوو.

شتێکی دیارو بەرچاوە کە هێزەکانی دەڤەری بادینان لە مـانگی پێـنج و شەشیش هێندێکیان بەرەو ئێران بـەرێوەبوون واتـە چیاو دۆڵی کوردسـتان دەیـان پێـشمەرگەی رێبـازی بـارزانی لـە بـاوەش گرتبـوو کـە هێنـدێکیان لـە ئەنجامدانی ئەرکەکانیان نەگەڕابوونەوە بنکەی خۆیـان هـەروەکو قارەمـانی هەردوو شۆڕش محمد خالد بۆصەڵی لە گوڵانی (٤٤) دەڵـێ : لـە ٢٨/شـوباتی ١٩٧٥ عیساسوار ئامر هێزی زاخۆ بە بروسکە ئاگاداری کردمـەوە — ئـەوکات سەرپەلی هەندەسە بووم — بگەمـە بارەگای هێـز لەبـەر ئـەوەی حکومـەتی عێراق گوندە کوردەکانی ئەمدیوو ئەودیوی سنووری ئـاو لـەنێوان سووریاو عێراق ڕاگواستبو لە شـوێنی ئـەوان هـۆزی عـەرەبی نیـشتەجێ کردبـوو، بـۆ ئێمـە زۆر ئەسـتەم بـوو بتـوانین چـالاکی عەسـکەری بەوێـدا بکـەین بۆیـە بڕیاردرا لە سنوور بپەڕینەوە دیوی سوریا لەوێـشەوە بـۆ نـاو خـاکی عێـراق بۆ ئەنجامدانی ئەمکارانە :

١- تەقاندنەوەی شەمەندەفەری بارهەڵگر.

٢- تەقاندنەوەی رێگەی ئاسنی شەمەندەفەر .

٣- تەقاندنـەوەی بـۆڕی نـەوت لـە نزیـك ئالبوکـەمال (ئەمـەیان لەبـەری

عێراق بوو)

لە ٤ نیسانی ١٩٧٥بە ئاگاداری احمد رەمۆ دوو نامەم بۆ بارزانی و رەمەزان عیسا جێگری عیساسوار نووسی لە رۆژی ١٢ نیسانی ١٩٧٥ نامەیەك بەدەسخەتی كاك مسعود بارزانی گەیشتە دەستم تێیدا دەفەرموێ خۆتان بگرن و لەوێ بمێنن .

لەلایەكی ترەوە كاك فرنسۆ حەریری لە برایەتی ژمارە(١٦٥٢) دەڵێ : ئێمە هەر كە گەیشتینە ئەودیو خەریكی خۆئامادەكردن بووین بڕوامان بە رژێمی شا نەبوو هیچ كات لە خۆمان ئەمین نەبووین بۆیە لە كۆتایی مانگی نیسانی ١٩٧٥ كاك مسعود بارزانی بانگیكردمو فەرمووی نامەیەك بۆ حەمیدە فەندی بنێرە بزانە ئەگەر لێمان قەوماو ڕامانكرد دەتوانن لە ناوچەی خواكورك و لۆلان خۆمان حەشاردەین تا دەست بەشەڕی چەكداری دەكرێ؟! دوای چەند رۆژێك حمیدە فەندی بە نامە ئاگاداری كردم كە نەك هەر تۆو كاك ئیدریس و كاك مسعود بەڵكو هێزێكی بچوكیش حەشار دەدرێت .

هەروەها پێشمەرگەی هەردوو شۆڕش هاشم رەمەزان (ئەبو عەنتەر)دەڵێ : لەسەر ئەمری كاك مسعود لە ١/حوزەیرانی/١٩٧٥ منو عەبدوڵلای برام (ئەبو نەوال) و (سەید حەسەنی) زاوامان بەرەو كوردستان بەڕێكەوتین بۆ پەیوەندیكردن بە هەڤاڵانمان لە ناو شارو ئەو پێشمەرگانەی سەر سنووری كوردستانی توركیاو عێراق كە نەیانتوانیبو بگەنە ئێران .. ئەوەبوو لە ناو پسمامەكانمان لە هۆزی كۆچەر دابەزین و بەهاوكاری خەڵكی كوردستانی توركیا ئەوەی لە دەستمان هات بۆ رێخۆشكردنی بەردەوامی شۆڕش درێغیمان نەكرد .

تۆ بڵێی ئەو شیکردنەوەی سەرەوە بەڵگەی باوەڕپێکراو نەبێت بۆ بەرپەرچدانەوەی خاڵی یەکەمی مەلا بەختیار؟!

دووەمی من : مەلا بەختیار لەم خاڵەدا دەیەوێ سێ چوار چۆلەکە بە بەردێك بکوژێ !!

١- بنەماڵەی بارزانی و هەموو بنەماڵەیەکی ڕەسەنی کۆمەڵگای کوردەواری ڕێز لە نەریتی ڕەسەن دەگرن و گەورەو بچوکیان زۆرلا مەبەستە .. بەمەیان شیرازەی کۆمەڵگا پتەو دەبێت، ئەو پرسوڕا وەرگرتنە هەر ناوێکی لێبنرێ شوورایە، مۆدێرنە، دیموکراتیە لە دێرزەمانەوە لە نێو ئەو بنەماڵەیەدا پیادەکراوە .. لەبەر هێندێ توانیویانە ١٣١ ساڵ ١٨٨٤ – ٢٠١٥ بەبێ پچڕان سەرکردایەتی کورد بکەن و نەتەوەکەمان بە دونیا بناسێنن کوردو بارزانی بکەنە وشەیەکی تێکهەڵکێشراو !! لەمەیان هیچ گلوگازاندەم لە مەلا نیە چونکە ئەو گەورەو بچوکییەی نێو کۆمەڵگەی کوردەواری و ڕاوەرگرتن لە فەرهەنگی تایبەتی ئەواندا نیە ! هەر یەك لە شوێنی خۆیدا بە کڵاوی ئەویتر ناپێوی .

٢- ئەمجارەیان مەلا بەختیار ئاوازەکە دەگۆڕێ، بە سەرسوڕمانەوە باس لەوە دەکات کە چۆن مسعود لەبەر چاوی ئەو خەڵکە قسەی وادەکات؟! مەلا بەختیار هەندێ شت بۆ خۆیان بە ڕەوا دەزانێ و بۆ خەڵك نا !! دەیەوێ سایکلۆجیەتی خەڵك بخوێنێتەوە !! ئەگەرهاتو سەیری ئەو قسەیەی کاك مسعود بارزانی بکەین بە مەرجێ دووربێت لە ڕوانگەی مەلاو مامۆستاو شاگردەکانیان پێویستە ئەم قسەیە بە ئاوی زێڕ نبوسرێتەوە ! لەبەرچی؟ ئەو کوڕە جحێڵەی بنەماڵەی شێخانی بارزان

تەمەن(٣١) ساڵ ١٩٤٦ — ١٩٧٥ سەرەڕای ئەو پابەندبونەی بە نەریتی میللەتەکەی بەڵام خۆشەویستی بۆ میللەتەکەو ئەو میحنەتەی تێیدا دەژی کارێکی یەکجار زۆری کردۆتە سەری و لە ناخیدا بۆ سەرفرازی میللەتە کۆسکەوتوەکەی هەموو شتێك دەکات ئەگەر خوانەخواستە بگاتە ڕادەی ئەوە گوێڕایەڵی گەورەی خۆیشی نەکات !

٣- پێشینان گوتویانە " فیتەی حەرامزادان دیارە" نوسەر وشەی پیرۆزی شۆڕش لەنێو کەوانەی داناوە !! ئەگەر پێداچونەوەیەك لەمەڕ بڵاوکراوەکانی نەیارانی ڕێبازی بارزانی بکەین هەردەم خۆیان بەسەر قافڵە دادەنێن و لەخۆتوخۆڕایی خۆیان کردۆتە خاوەنی شۆڕشی نوێ .. کاتێ نێوی گوڵانی پیرۆزیش دێتە پێش زۆر بەسووکی سەیری دەکەن و لە زۆر شوێندا بەناو شۆڕشی گوڵان یان کە بۆ خۆیان پێی دەڵێن شۆڕش ! هەروەك لە بەیاننامە شەڕخوازەکەی نەوشێرواندا هاتوە .

٤- هەروەها دەربارەی ڕاوپرسکردن بە بارزانی نەمر بۆ کوشتنی دیلەکانی هەکاری ئەوەتە مەلا بەختیار پێش ئەویش نەوشێروان لە نوسینەکانیاندا ئەو بوختانەیان دارشتوە گوایە بارزانی فەرموویەتی : پیاوی گەورە بە چەکیی گەورە دەکوژرێ ! لێرەدا ئەو پرسیارە گرینگە سەرهەڵدەدا : بۆ ئەو هەزار چەکدارو فەرماندانە هاتوونەتە ناوچەی سەرکردایەتی کاتیی؟! سەید کاکە لە ١٩٧٦ تا ١٩٩٣ لە پارتی دوور بوەو یەکێك بوە لەو کەسانە کە ئێشو ئازاری هەکاری چێشتوە لە لاپەڕە (١١٥)دا، دەڵێ : بەڵام بۆمان دەرکەوت ئەو شەڕە لە مل قیادە

موەقەتەیە نەك ماڵی بارزانی .

هەرچەندە من دڵم بەو قسەیە ئاو ناخواتەوە چونکە شەڕ ماڵوێرانیە ! تەڕو هیشك دەسوتێنێ لەوجۆرە مەسەلانەدا دەست پێشخەر تاوانبارە، بارزانی لەوە گەورەترە بڕیار لەسەر ئەو شتە مەیدانیانە بدات ئەوە ئیشی قائیدی مەیدانیە بەڵام جێگەی سەرنج ڕاکێشانە کە مەلاو برادەرەکانی باس لە کوشتنی علی عەسکەری، دکتۆر خالید و شێخ حوسەین دەکەن کەچی دوورو نزیك باس لە کوشتنی مەلکۆ، سیامەند، عمرشریف ناکەن هەروەها دوورو نزیك باس لە تیرۆرکردنی عەبدولی سۆران، صدیقە فەندی، نوری حەمە علی، حسن فارس، عمری مام کریم ناکەن ئەو بانێکو دوو هەوایە چیە؟!

سێیەمی من : مەلا لە کتێبەکەیدا قسەیەك دەکات و لە لاپەڕەیەکی تری هەمان کتێب بێ ئەوەی هەست بە خۆی بکات دژایەتی قسەی پێشتری دەکات و دەڵێ : دوای یەك ساڵیش لە ئاشبەتاڵ پارتی مەفرەزەی پارتیزانی نەناردەوە !

پێش هەموو کەسێك سەرکردایەتی (ینك) باش دەزانن ئەندامانی سەرکردایەتی کاتیی بەڕێزان جوهر نامق، کریم شنگالی لە ١٩٧٥/١٢/١٠ پەڕینەوە کوردستانی تورکیاو بەیاننامەی (کوردستان الساحە الحقیقیە للنظال)یان، بەهۆی مەفرەزە سەرەتاییەکان لە کوردستاندا بلاوکردەوەو بارەگایان لە گوندی (سنێ) سەر بە (میدیات) دامەزراند لە دواییدا گوازرایەوە سەر سنوور لە گوندی (کۆماتە).

دەربارەی یەکەم بەیاننامەی سەرکردایەتی کاتیی محمد خالد بۆصەڵی دەڵێ : لە کانونی یەکەمی ١٩٧٥ کاك مسعود بە تەلەفۆن ئاگاداری

کردینەوە کە دوو هەڤاڵ بە ناوی سلیم و حسن دێنە کوردستانی تورکیا هەوڵبدەن لە میدیات چاوتان پێیان بکەوێ .. بۆ دیتنی ئەو دوو بەڕێزانە منو عبدالرحمن صالح هاتینە وێستگەی شەمەندەفەری نێوان نوسەیبین و قامشلی لە ناو فارغۆنەکانی بارهەلگر خۆمان حەشارداو سنوورمان بەزاندو هاتینە جزیرێ لە جزیرێ دوو ماڵ هەبوون بنەماڵەی حسن شێخ سەر بە پارتی بوون وماڵی صبری نەوافیش سەر بە یەکێتی لە رێگەی ئەو ماڵە هاتینە نوسەیبین و لەوێ رێگەو شوێنی ئەو دوو هەڤاڵانەمان دۆزیەوە، بۆ سپێدە لە ماڵی عبدالرحمن و حسین حەسۆ بە یەك شادبووین و ماوەی هەشت شەو پێکەوە بووین لەو دیدارەماندا بڕیاردرا عبدالرحمن صالح بگەڕێتەوە سوریا بۆ سەرپەرشتیکردنی هەڤاڵان منیش بچمە ناوچەی بەرواری بالا بۆ گەیاندنی بەیاننامەی سەرکردایەتی کاتیی گەیاندنی نامەی تایبەتی بۆ علی عوبێدەلاو تێلی گۆیی و حاجی مەلۆ، لە دوای (٢٣)رۆژ گەڕامەوە لایان و لەوێوە بۆ سوریا جارێکی دیکە لە شوباتی ١٩٧٦ گەڕامەوە لایان کاك جوهر منی ناردەوە سووریا بۆ هێنانی چەند پێشمەرگە.. هێندەی نەبرد (٤٠ — ٥٠)پێشمەرگەم ناودیو کردو لە جادەی زاخۆ بەرەو ناوچەی کانی ماسێ دابەشکران هەرچەندە بەر لە ئێمە مەفرەزەی دیکەی پارتی لە ناوچەی گولی هەبوون .

مەلا بەختیار لە کتێبەکەیدا دەڵێ :

- یەکەمین مەفرەزەی سۆران لە ١٩٧٦/٦/٢٦ بە بەرپرسی خولە کەشکۆڵ پێکهێنرا.
- یەکەمین شەهیدی شۆڕشی نوێ ١٩٧٦/١٠/١٦ فاتیح شێخ حیدەر بوو .
- یەکەمین گورزی تۆڵە لە قیادەی موەقەتە ١٩٧٨/٨/٢٠ (وادیارە

مەسەلەی تۆڵە، گورز، گەردەلوول، لەنێو ئەواندا دەمێکە باوی هەیە)

نەوشیروان لە کەناری دانوبەوە بۆ خرێ ناوزەنگ دەڵێ : ٢٤ — ١٩٧٦/٥/٢٥ کۆبونەوەی دەستەی دامەزرێنەر لە شام دەستی پێکرد بۆ چۆنیەتی پێکهێنانی مەفرەزەکان و نامە ناردنەوە بۆ ناوەوە بۆ دورستکردنی مەفرەزەی چەکداری و ناردنیان بۆ شاخ .

دەربارەی یەکەم مەفرەزەی سەرەتایی کە هەریەکە لەلای خۆیەوە بە بەژنوباڵای خۆیدا هەڵدەڵێ ئەوەتە عەلیکۆ لە برایەتی ١٦٥٣ دەڵێ : دوای (١٠)رۆژ لە ئاوارەیی بڕیارماندا بگەڕێمەوە حاجی ئۆمەران، کاتێ ئەو هەواڵە گەیشتە بارزانی نەمر ناردی بەدواماو فەرمووی : من دەزانم بڕیارتداوە بۆ گەڕانەوە ئومێدم پێتان هەیە کە بەم نزیکانە پەیوەندیتان پێوە بکەین، سەر لە نوێ دەست پێبکەینەوە بۆیە داواکارم بە هێمنی و لەسەرخۆ تەعامولّ لە گەڵ دەوروبەرت لە ناوچەکە بکە .

عەلیکۆ لەبەردەوامی قسەکانیدا دەڵێ : کاتێ بارزانی نەمر هاتە سەردانی گۆڕی شێخ بابۆ لەوێ نامەیەکی بۆ ناردین بۆیە ئێمەیش (٢٣)پێشمەرگە کە لە خزموکاسوکارم پێکهاتبو شەوی ٢٥ لەسەر ١٩٧٦/٥/٢٦ بۆی دەرچوین لە (زینی گەزگەکی) کەوتینە کەمینی رژێم چەند سەربازێکمان کوشتو ئێمەیش قوربانی کوردستانمان بە شەهیدبونی (سەید عەبدوڵلای) برام پێشکێشکرد لە گەڵ دوو برینندار (محمد موراد)و (علی مەلا محمد) واتە یەکەم شەهیدی شۆڕشی گوڵان سەید عەبدوڵلایە . ئەمەیان سەربردەی یەکەم مەفرەزەی چەکداری سەرکردایەتی کاتیی هەرێمی دووی سۆران بوو .

با بزانین لە هەرێمی یەکی بادینان چ قەوماوە؟ کاك کریم شنگالی

دەڵێ : کاتێ مەفرەزە پارتیزانەکانمان توانیان دەوری خۆیان لە تەئدیبی خۆفرۆشان لێرەو لە وێ ببینن ! ئەو بارودۆخە گەیشتە ڕادەیەك هەڵسوکەوتی ڕژێمیش بەرامبەر بە میللەتەکەمان زیاتر تەشەنەی دەکرد بڕیاردرا ڕۆژی ٢٦/گوڵان/١٩٧٦ هەریەکەو لە شوێنی خۆیدا هەدەفێك دەست نیشان بکات بە ڕەسمی ئیعلانی شەڕکردنەوەی چەکداری بکرێ .. ئەوە بوو ئێمە لە ناوچەی (گولی) لە گوندی (نزۆر) ڕەبیەکمان خستە بەر لێشاوی دەست و بازووی پێشمەرگەکان و بە ماوەیەکی کێم ئاساری ڕەبیەکە نەما !!، شایانی باسە ئەم شەڕەو شەڕی شێخ وەسانان لە هەرێمی سۆران لە نێو ڕاگەیاندنی دونیادا دەنگی دایەوە .

کاك جوهر نامیق دەڵێ : لە ٢٦ گوڵانی ١٩٧٦ هێرشکرایە سەر سریەکی عەسکەری .. یەکەم پێشمەرگە کە تەقەی کرد وابزانم ئەبو نەوال بوو .

محمد خالد بۆصەڵی دەڵێ : هێرشی سەر سریە عەسکەریەکە بە یەکەم تەقەی نوێ دەژمێردرێ بەڵام یەکەم چالاکی مەفرەزەی ئێمە لە ١٩٧٦/٧/٩دا، گرتنی ڕەبیەی (بەرۆژکێ) بوو، دووەمیشمان لە ١٩٧٦/١٠/١٠ لێدان و گرتنی دیلێك بوو لە بلکێف لە پشت ئەتروش هەرچەندە ئەو ناوچەیە لەژێر کۆنترۆڵی شەهید محمود ئێزدی دابوو .. سێیەم چالاکیمان لێدان و سوتاندنی مەشروعی ئاوی زاخۆ بوو کە لە مانگی ١٩٧٦/١١ ئەنجامدرا .

بۆ زیاتر دڵنیایی دەگەڕێینەوە سەر قسەکانی کاك فرنسۆ : داخەکەم یەکەم شەهیدی شۆڕشی گوڵان سەید عەبدوللا بوو کە لە ١٩٧٦/٥/٢٥شەهیدبوو زۆری نەبرد کاك جوهر ئاغای غفورخانی لێوژێ هەڵوێستی وەرگرتوو بوو بە بە پێشمەرگەو ئەویش بارەگای خۆی بردە

قەنـدیل و ڕاسـتەوخۆ پەیوەنـدی بـە ئێمـەکرد تەنانـەت سـەفەرێکی لای ئێمەی کردو لە نزیکەوە لە گەڵی دانیشتم ڕۆژ بە ڕۆژ پێـشمەرگە لـە زێـدە بوندابوو، ئەوەبوو لە سەرەتای مانگی ١٩٧٦/٨شەهیدان عمـر دەبابـە، دکتـۆر خالد، علی عەسکەری، سەید کاکـە، سعدی گـچکە، مـلازم تایـەر والـی، قـادر عزیز گەیشتنە مەقـەڕی ئـەو برادەرانـە کـە لـە قەنـدیل بـوون، لـە کۆتـایی مـانگی ١٩٧٦/٨ کـاك حـاجی سلێمان نـەبی هاتـە کـەرەج و دوو نامـەی پێبـو یەکەمیان بەناوی (احمـد نـەبی) بـۆ (ئیـدریس بـارزانی) نوسـرا بـوو بـەڵام بەدەسـتخەتی عمـر دەبابـە نووسـرا بـوو باسـی ئـەوەی کردبـو کـە شـۆڕش خەریکە بەهێز دەبـێ و داوای یارمـەتی و پـشتگیری کردبـوو، نامـەی دووەم بۆ خۆم بوو شەهید (سعدی گچکە) نوسیبوی تێیدا هاتبو ئێمە هـەر کـوڕی جارانین ئێستایش بەو هیواو هەوایە دەژیـن کـە لـە لای ئێـوەوە دێتـو ئـەوە ڕای خۆم بە تەنیا نیـە بـەڵکو ڕای زۆربـەی برادەرانـەو دەڵـێ ئـەم نامەیـەم بە ناوی خۆمو سید کاکە نوسیوە لەبـەر ئـەوەی ئیـشێك هاتـە پـێش سید کاکە بەرەو (دۆڵە ڕەقە) ڕۆیشت بۆیە ئەو ئیمزای نەکردوە .

ئەگـەر سـەیری قـسەکانی سـید کاکـە بکـەین دەبێتـە بەڵگەیـەك بـۆ قسەکانی شەهید سعدی گچکە کە دەڵـێ لـە ١٩٧٦/٨/١٥گەیـشتینە هەوارگـەی (بەربـەرانێ) لـە دیـوی ئێـران لـە بارەگـای عـەلیکۆ میـوان بـووین و زۆر خزمەتی کردین، لە ١٩٧٦/٨/٣٠ هەندێك پێشمەرگەی علیکۆم لـە گـەڵ خـۆم بردە جەولە .

بۆ زیـاتر ڕوونکردنـەوەی ئـەو خاڵە لێڵاوییـەی مـەلا بختیـار پـشت بـە شـەڕنامەکەی نەوشـێروان دەبەسـتم یـەکی حـوزەیرانی ١٩٧٦ بـە بۆنـەی تێپەڕبونی یەك ساڵ بەسەر دامەزراندنی یەکێتی نقیب برایم عـەزۆ محمد

فەرمانـدەی دەسـتە چـەکدارەکانی بادینـان بـۆ یەکـەمین جـار لـە نزیـك ڕووبـاری (هیـزڵ) لـە پـشتی زاخـۆ لـە گـەڵ پێـشمەرگەکانی تـردا یـەکیان گرتەوە کە ژمارەیان (٣٧) پێشمەرگە بوو کە چوار مەفرەزە بوون :

١- برایم عەزۆ
٢- عیزەت شنگالی
٣- عمر برایم رشید
٤- جبار مەلا غنی

نەوشـێروان لـە کۆتـایی هـەمان لاپـەڕەدا دەڵـێ ئـەو مەفرەزانـە لـە ١٩٧٦/٧/١٥بە دەستی قیادە موەقەتـە دەکوژرێن !* (*) ئـەوان خۆیـان دەڵێن یەکـەم مـەفرەزەمان لـە ١٩٧٦/٦/١ پەڕینـەوەو لـە ١٩٧٦/٧/١٥ کـوژران واتـە پێشمەرگەی سەرکردایەتی کاتیی بەر لەوان لەوێ بوون !!

کتێبەکەی مەلا بختیار پێویستی بە یەك کتێب وەڵامدانـەوە هەیـە .. بەڵام مەبەستی من لێرەدا ئەوەیە کە پەیوەندی بە هەڵسانەوەی شۆڕش هەیە : دەربارەی بۆچونەکانی مەلا لە لاپەڕە (١٢٨ -١٢٩)دا، کە بـە سـێ خـاڵ ڕق وکینـەی خـۆی و برادەرانـی بەسـەر بنەماڵـەی بـارزانی دەرێـژێ کـە بـۆ بەرەنگاری پیلانـی جـەزایر نەبونەتـەوە؟ هەرچـەندە ئـەو هـەویرە ئـاوێکی زۆری دەوێ و ئەو چەندان ساڵەی دوایی بەڵگەن بۆ حیکمەتی بـاوکی کـورد

(*) دەربـارەی کـوژرانی ئـەو مەفرەزانـەی یـەکێتی سـەیری کتێبـی (المحترقون الکـورد) دکتۆر هاشم رمەزان بکەن کە لـە ٢٠٠٥ چاپکراوە بکـەن و کـە یـەکێکیان بـە نـاوی (خلف ابـراهیم) کـە بـە (عـادل میرانـی) ناسـراوە، ئێـستا لـە هۆڵەنـدا دەژی باسـی ووردو درشتی ئەو بابەتەی لەلایە .

بارزانی نەمر بەڵام ئەم وێنەی خوارەوە لەسەر زمانی کاك فرنسۆ بۆ مێژوو دەنوسمەوە دڵنیام خوێنەر خۆی دەبێتە سەرپشك :

ڕاگەیاندنی ڕێککەوتنامەی خیانەتکارانەی جەزایر لە ١٩٧٥/٣/٦ ئەوکات بارزانی نەمر لە تاران بوو، ڕاگەیاندنی ئەو پیلانە بۆ هەموو لایەك سەدمەیکی چاوەڕوان نەکراوی بەهێز بوو هەر وەختە بڵێم سەری لە هەموو کەسێك شێواند دەزگاکانی شۆڕش بەردەوام لە کۆبونەوەدا بوون بەڵام هیچ دەزگایەك توانای بڕیاردانی نەبوو (مەبەستم ئەوەنیە دەسەڵاتیان نەبوو) بەڵکو هەر هەموویان چاوەڕوانی گەڕانەوەی بارزانی نەمریان دەکرد بۆ کوردستان لە گەڵ ئەوەی خەڵکێکی زۆر بە ئومێدی ئەوە نەبوون بگەڕێتەوە ! هەموولایەك لەو بڕوایەدا بوون شا ترسنۆکەکەی ئێران دەستبەسەری کردوە .. بارزانی گەڕایەوەو کۆبونەوەی مەکتەبی سیاسی و کۆمیتەی ناوەندی بە ئامادەبونی بارزانی بەستراو بڕیاری بەرخودان دراو دەست بەوە کرا کە کوردستان بکرێتە چەند ناوچەیەك بۆ هەر ناوچەیەك لێپرسراوێکی گشتی دیاربکرێت پێشمەرگە دەستی بە گواستنەوەی ئازوقەو تفاقی پێشمەرگایەتی بۆ شوێنە ئەستەمو عاسێیەکانی کوردستان کرد هەروەها بڕیاردرا کە کەرەسەی ئێزگە لە چەند شوێنێك بشاردرێتەوە بۆ کاتی پێویست بۆ ئەوەی ئەگەر ئەو ئێزگەیەی کاردەکات بپێکن ئەوەی دیکەیان بکەوێتەکار !

ئەو بارودۆخە زۆری نەکێشاو بڕیارەکەی بەرخودان هەڵوەشایەوە چەند فەرماندەی بەتالیۆن و هێزو لق و سەرپەلێك لە حاجی ئۆمەران چاوەڕوانی دیداری بارزانی بوون بەرلەوەی کۆبونەوەکە دەست پێبکات بارزانی نەمر بانگی کردمو فەرمووی خۆت دەزانی کە تەمەنم (٧٠)ساڵ

زیاتره ئەمجۆره شەڕانە پێویستی بە مرۆڤی لەشساخ هەیە ئەگەر کەسێکیش هەبێ ئەوکاره بخاتە ئەستۆی خۆی من هەموو ئیمکانیەتو توانای خۆم دەخەمە ژێر دەسەڵاتی ئەو، بەڵام تا ئێستا هەستم نەکردوه کەسێك هەبێ ئەو بڕیاره بدا .. هەمووبان دەڵێن ئەگەر جەنابت بڕیار بدەیت لە خزمەتت دەبین ! دەشزانم شەڕی پارتیزانی پێویست بەوە ناکات زۆر خەڵکم لەدەوروبەربن چونکە هەردەبێ خەریکی خۆشاردنەوەبین !

بۆیە گەیشتمە ئەو باوەڕە کە بۆ ماوەیەکی کاتیی پاشەکشە بکەین دڵنیاشم ئەو(شهرالعسلەی) صدام وشای ئێران زۆر دەوام ناکات ئەگەر ئەو کوڕە ئازاو دڵسۆزانە ماوەیەك دانبەخۆدا بگرن شەش مانگ تا ساڵێك بارودۆخەکە بەچاکیی بۆ ئێمە لەنگەر دەگرێ ئەوکات دەتوانین بێینەوە کۆڕی خەباتی چەکداری، فەرمووی ئێمە کە بڕیاری پاشەکشە دەدەین ئەوە ناگەینێ کە ئومێدبڕ بووین بەڵکو نامەوێ میللەتی خۆم وەکو میللەتی (بیافرا)ی، لێبێت !! ئەگەر کەسانێکیش هەبن پڕوپاگەندە دژم بکەن عەفوویان فەرمووەو ئەو پڕوپاگەندانەش تەحەمول دەکەم بۆ پاراستنی میللەتەکەم .

جیاوازیەکانی نێوان هەردوو کتێبەکەی مەلا بەختیار ئەوەی لە ساڵی ١٩٩٣ شۆڕشی کوردستان و گۆڕانکاریەکانی سەردەم و ئەوەی لە ١٩٩٨ چاپکراوە یاخیبون لە مێژوو !

١- لە کتێبەکەی ساڵی ١٩٩٣ بەر لە گەڕانەوەی بۆ ناو یەکێتی لە بەرگەوە تا بەرگ لەبری ئاشبەتاڵ زاراوەی هەرەسی بەکارهێناوە !

٢- لەمەیان سەیرتر ئەوەیە مەلا بەختیار لیس حبا في علي ولکن بغضا

لعمر زۆر ڕێز لە شۆڕشی مەزنی ئەیلول و سەرکردەی هەمیشەیی کورد بارزانی دەنێ ئەوەتە لە لاپەڕە (٢٣٠) دا، دەڵێ : ناوەڕۆکی ڕاپۆرتی پایك :

ا – ڕاپۆرتەکە باسی خۆفرۆشتن یان بکرێگیراوی پارتی و بارزانی ناکات .

ب – بارزانی خۆی داوای یارمەتی کردوە نەك مخابراتی ئەمریکی پێشتر نەخشەی بۆ بارزانی و شۆڕشەکەی کێشابێ .

ج – کاتێك بارزانی داوای یارمەتیەکەی کردوە کە جارێ عێراق نەوتی خۆماڵی نەکردبوو تاکو بگوترێ دەسیسەی بێگانەیە، لە کۆتایی ڕاپۆرتەکە داپێنانێکی غەدرلێکردنە گەورەکەی تێدایە کە ئەمریکا لە کوردی کردوە خۆیان دەڵێن سیاسەتێکی بێ ڕەوشتانەمان بەرامبەر کورد هەبوە !!

٣- لەبارەی پیلانی جەزایردا مەلا بختیار لە لاپەڕە (٢٢٦) دەڵێ : ئەو ڕێککەوتنامەی نێوان صدام وشا تەنانەت ڕژێمە نۆکەرەکانی ئینگلیز کاری وایان نەکردوە ئەمەش باشترین بەڵگەی شۆفێنیەتی ڕژێمە بەرامبەر بە کورد .

٤- لە کتێبی ١٩٩٨ دەڵێ ساڵێك دوای ئاشبەتاڵ موەقەتە نەبوو !!

٥- لە کتێبی ١٩٩٣ لاپەڕە (٢٣٤)دەڵێ : ینك لە ١٩٧٥/٦/١ دامەزرا هەرئەودەم قیادەی موەقەتەش ڕاگەیندرا !

٦- لە لاپەڕە (٢٣٥) پارتی چونکە لە ژێر کاریگەری سیاسی و عەسکەری و سایکلۆژی هەرەس پتر لە لایەنەکانی دیکە کاری دەکرد بە مەفرەزەی گچکەوە سەرەتا لە کادیرە خوێندەوارو دڵسۆزەکانی خۆیانەوە دەستیان دایە کاری پارتیزانی بەڵام زۆری نەخایاند پارتی جەنگی پارتیزانی، جەنگی بزۆزی وەکو شۆڕشی ئەیلول تێکەلاو کرد !

٧- مەلا بەختیار سەرکۆنەی سید کاکە دەکات دەڵێ بۆ پلەوپایە بۆ پارتی پانی کردۆتەوە کەچی بەخۆی لە ١٩٩٣ کە نەیاری (ینك) بوو بەوپەڕی ڕێزەوە قسە بەرامبەر پارتی دەکات و لە ١٩٩٨ بەسەر پارتی دەڕشێتەوە ئیدی سیاسەتمەدارانی ئاخر زەمانن .

سەرەتاییەکان کێن؟

کاك کریم سنجاری دەڵێ : کاك جوهر نامیق و بەندە بۆ هەرێمی یەك(بادینان)دانراین کە لە ١٩٧٥/١٢/١٠بەرەو کوردستانی تورکیا بەڕێکەوتین تاکو تەنسیق لە گەڵ ئەو هەڤاڵانەمان بکەین کە پێش ئێمە ڕۆیشتبوون بۆ نمونە محمدخالد بۆسەلی و عبدالرحمن سالح لە دیوی سوریا لە چاوەڕوان بوون، ئەبو عەنتەر دەڵێ : منو ئەبو نەواڵی برام و سید حەسەنی زاومان لە سەرەتای مانگی حوزەیرانی ١٩٧٥ نێردرانەوە ناو کۆچەران کە لەسەر سنووری عێراق — تورکیا بوون، خەڵکێکی تریش لەبەر سەختی ڕێگا نەگەیشتبونە ئێران هەریەکە بەجۆرێ خۆیان حەشاردابوو .

کاك کریم لە بەردەوامی قسەکانیدا دەڵێ : کاك عارف تەیفورو حەمەرەزا بۆ هەرێمی دوو (سۆران)دانران بەڵام بە داخەوە لەلایەن ساواك دەستگیرکران، شایانی باسە لە کۆماتە دوو کادیری چالاك گەیشتنە لامان (محمود ئێزدی) و (عادل مزوری) هەروە ها (سلۆ ڕووتۆ) لە بری لاسلکی، فاکس تەلەفۆن هاتوچۆی نێوان کوردستان، سوریا، تورکیای دەکرد ڕێگای (٦) ڕۆژی بە (٣) ڕۆژ دەبڕی لە ساڵی ١٩٧٧ لە سوریا (زەعیم علی) و (ملازم محمد) لە ئێرانەوە (کاك یونس رۆژبەیانی) پەیوەندیان کردەوە،

بۆ یەکەمجار لە ساڵی ١٩٧٧ کاك کریم لە سوریا کاك مسعود بارزانی بینیوە.

کاك فرنسۆ دەڵێ : کاتێ بە نێوی بارزانی نامەیەکم بۆ سید عەبدوللاو علیکۆ[٢] نارد ئەوەبوو لە سەرەتای مانگی ١٩٧٦/٦ مینەکووپە بە وەکالەتی مەفرەزەی حاجی ئۆمەران هاتە لام و منیش بردمە لای کاك مسعودو ئەویش هێندێك پارەو ئامۆژگاری پێویستی بۆ ناردن ئینجا لە ١٩٧٦/٦/١٩ کاك مسعود لە ئێرانەوە بەرەو ئەمریکا ڕۆیشت لە دوایی ئەو لە ڕێگەی تەتەری تایبەتی نامەیان ئاراستەی کاك ئیدریس بارزانی دەکرد جەنابیشی سەرپەرشتی ئەو مەفرەزەو گشت مەفرەزەکانی تری دەکرد نهێنی نێوان کاك ئیدریس بارزانی و سەرکردایەتی کاتیی مۆرێك بوو بە نێوی (حمدون) لەدوای دەستگیرکردنی کاك عارف و حەمەرەزا بڕیاردرا دکتۆر کمال و هەندێك هەڤاڵانی تر وەك رمزی معروف، ملازم حسن خۆشناو بچنە هەرێمی سۆران بۆ ئەم مەبەستە دکتۆر کمال دەڵێ : بەهیچ شێوەیەك لەیاد ناکەم کە لە ١٩٧٦/٥/١٢ بە گۆچانێك و دەمانچەیەك گەیشتمە گوندی (بیلکۆ)سەر بە قەڵادزێ بەر لە منیش (شێخ عزیز) گەیشتبوە ئەو ناوچەیە بۆ من دیارکرابوو کە بچمە گوندی (خوڕخوڕە)و،

---

(٢)دوابەدوای ئەو چاوپێکەوتنەی ڕەحمەتی (عەلیکۆ) لە ئایاری ١٩٩٣ یەکێك لە هاوسەنگەرەکانی بە نێوی (مەلا شێمحەمەدی حاجی ئۆمەرانی) بە سەرپەرشتی کاك ممتاز حەیدەری کتێبێکی لەژێر ناونیشانی (سەرەتای شۆڕشی نوێی ساڵی ١٩٧٦ چۆن دەستی پێ کرد) چاپ کرد کە لە ساڵی ٢٠١٣ بۆ دووەم جار چاپکرایەوە، بە مەزندەی من لە ناوەرۆکدا جیاوازیەکی ئەوتۆی تێدا نیە جگە لە پەڵکێشکردنی ئەو(٢٣) قارەمانانە بۆ (یەکێتی یان سەرکردایەتی کاتیی) .

لە گەڵ پێشمەرگەیەك پەیوەندی بكەم بە نێوی (كریم خوڕخوڕەیی) پێكەوە شێخ عزیزمان لە ئەشكەوتە ڕەشی پشت گوندی (یاخیان)دۆزیەوە بە ڕاستی (فەقێ سمایلی جاف) زۆر هاوكارمان بوو، لە ٢٦ گوڵان من و شێخو كریم خوڕخوڕە لە نزیك شەدەڵە لە گوندی (مەولان) بووین كەسیی تر نەبوو چۆل ! كەچی لە هەرێمی بادینان مەفارزمان زۆر ببوون وەك محمود ئێزدی و محۆ گەودەو سید حمید وعبدالرحمن سالح، كاك عادل، كاك جمال ئامێدی، كاك فوئاد، جگە لە برادەرانی سەركردایەتی و محمدخالد و جەماعەت لە مانگی ئەیلوول خەڵكی تریش هاتن بۆ ناوچەكە مەفرەزاكانی ئێمەیش وەك كاك (نەسرەدین مستەفا، تحسین شاویس، قادرفرج، حمەسالح رۆژبەیانی، ملازم حسن خۆشناو، مستەفا احمد، كاك فتح الله ئەوانەی دەوری ئەندامایەتی هەرێمیان هەبوو .

هەرێمی ئێمە سەرەتا شەهیدی زۆرماندا بە تایبەتی لە ١٩٧٧/٥/١٠ كە رژێم لە گوندی (ژاڵە) لە دەوروبەی چەمچەماڵ كە(٧) شەهیدماندا لە وانە كادیری حزبی وئاینی (مەلا رەسول) كە رێكخستن و پەیوەندی پارتایەتی گەیاندە ناو شارەكانی سلێمانی، كركوك، بەغدا .. لەو ماوەیەدا توانیمان چەند بنكەیەك بۆ خۆمان لە دۆڵی جافایەتی لە داوێنی چیای ئاسۆس و شینكایەتی و دابان و سێدەرو شارستێن بەڵام داستانی (شارستێن) كاتێ رژێم هێرشی كردە سەرمان لە سەعات ٦،٣٠ بەیانی كاتێ دونیا تەمومژ بوو ئەنجام (١٦٣) سەرباز كوژران هەلیكۆپتەرێك كەوتە خوارەوە .. ئێمەیش (٧) شەهیدو (٩) بریندارماندا.

ناوی پێشمەرگەکانی یەکەم مەفرەزەی گوڵان

لە هەرێمی سۆران

١- سەید عبداللە
٢- علی نبی محمود(علیکۆ)
٣- بارزان علی نبی
٤- احمد نبی محمود
٥- قادر احمد نبی
٦- کریم احمد نبی
٧- علی محمد مراد(کوردە)
٨- نبی نبی محمود
٩- حاجی سلێمان
١٠- عبداللە محمد مراد
١١- نبی محمد مراد
١٢- مەلا محمد مراد
١٣- عبدالرحمن علی محمد
١٤- عبداللە شێخە محمد
١٥- محمد شێخە محمد
١٦- علی شێخە محمد
١٧- عبداللە رسول
١٨- مستەفا رسول
١٩- رەسول احمد

٢٠- مينه رسول احمد

٢١- حمد ابراهيم محمود

٢٢- ابراهيم محمود

٢٣- على عبدالله ابراهيم

عليكۆ دەڵێ : تەتەری نێوان ئێمەو كاك ئیدریس ماوەیەك مینەكووپە، حسین فتاح، حاجی سلێمان بوو لەو ماوە كەمەدا (١٨٠٠٠)دیناری بۆمان ناردو ئێمەیش لەسەر خۆمان دابەشكرد خوا شاهێدە بەشی میوانەكانیشمان كاك علی عەسكەری و سعدی گچكەواندا !

كاك علیكۆ بەردەوامەو دەڵێ بۆ ئەوەی بتوانین ئیتفاقیەی ١٩٧٧/٣/٢١ نێوان مام جلال و كاك مسعود بۆ هاریكاری و تەبایی لە نێوان هەردوولا لێژنەیەك لە من و كاك عادل كركوكی كە لە شوێنی دكتۆر كمال بوو بە بەرپرسی هەرێم كاتێ رژێمی توركیا دكتۆری دەستگیر كردبوو ، كاك رسول مامەند، مەلا بختیار لە رێگەی تەتەر مام حسین فتاح چووینە ئێران لە وێوە بۆ سنووری توركیا لە ١٩٧٧/٧/٣٠گەیشتینە گوندی (ماسیرۆ) لە ماڵی حاجی محمد نێوێك میوان بووین هێندەی نەبرد پیاوێك هاتە ژوورەوە گوتیان ئەوە (نەوشێروانە) ئینجا ئاگاداریان كردین كە مام جلال لە دۆڵێكی نزیك گوندەكەیە لە ١٩٧٧/٨/١ هەموومان پێكەوە گەڕاینەوە لە ناوچەی (دەریاسوور) وەك لێژنەیش سەردانی سەركردایەتی كاتیمان كرد كە ئەو بەرێزانە لەوێ بوون : جوهر نامق، ملازم سربست (عبدالرحمن پێداوی) ملازم علی، ملازم محمد .

بۆ خودی خۆم هەوڵمداوە باس لە مەجەرای دوای ٢٦ گولان نەكەم چونكە لەدوای ئەو مێژووە بە تایبەتی لە ١٩٧٧ خەڵكێكی زۆر لە ئێران و

سـوریاو نـاو عێـراقیش پەیوەنـدیان کـردەوە نـەوەك نـەتوانم پـەی بـەنیێوهێنانی هـەمویان ببـەم کـاتێ کـاك یـونس رۆژبـەیانی بـە ١٠ - ١٢ کەسـەوە پەیوەنـدی دەکـات ئینجا (مـستەفا نێروەیـی) و خـەڵکانێك ئینجا شەهید (مەلا ئەمین) و گرووپەکەی کە لە شـەڕەکان قارەمانـەتیان دەنوانـد سەرەڕای خـەڵکانێکی دیکـە بۆیـە لـەبری هـەر کەموکوورپـەك سـەری رێـزو نەوازش بۆ شەهیدانی ئەو شۆڕشـە زێـدە دژوارە دادەنـوێنم سڵاو بـۆ یەکـە یەکەی پێشمەرگەکان و ئەو خەڵکانەش کە لەتکە نانێکیان داوەتە پ . م .

بەردەوامبوون یان سەرهەڵدانەوەی شۆڕش؟

میوانی ئەمڕۆ : کریم سنجاری

ئامادەکردنی : ئەسعەد عەدۆ

هـەروەکو ڕوون وئاشـکرایە کـورد بـە گـشتی و شۆڕشـی ڕزگـاریخوازی نەتەوەکـەمان تـا ئێـستا نـەیتوانیوە مێـژووی سیاسـی خـۆی لـە دووتـۆی کتێبێکدا بنووسێتەوە بە تایبەتی ئەو ماوە ناسك و دژوارەی نێوان پـیلان و جاڕدانی سەر لە نوێی شۆڕش .

بۆ ئەوەی دوای پیلان تا ڕادەیەك لێل و ئالۆزە بە مەبەستی شارەزایی بوونمـان لـەو لاپـەڕە پڕشـنگدارەی خـەباتی پێـشمەرگە نەبـەزو قارەمانـەکانمان و دەوری شـەهیدانی دروشمـی (کوردسـتان گۆڕەپـانی ڕاسـتەقینەی خەباتمانـە) دەمـی پرسـیارمان بەمـشێوەیە لـە هـەڤاڵ کـریم شنگالی دەکەین :

برایەتی : بـە مەزنـدەی بـەڕێزتان شۆڕشـی گـوڵان بـەردەوامبوونی نەپچڕاوەی شۆڕشی ئەیلوولی مەزنە یان سەرهەڵدانی شۆڕشێکی دیکەیە؟ بە مانایەکی تر خودی هەڤاڵ شنگاری وەك کادیرێکی پێشکەوتووی پارتی لەو ماوەیەدا ٦/٣/ ١٩٧٥ تا ١٩٧٦/٥/٢٦ هەستی بە پچڕان کردوە؟

وەڵام : بە بیروباوەڕی من شۆڕشـی گـوڵان بەردەوامبوونـە بـۆ شۆڕشـی

مەزنی ئەیلوول بەشبەحاڵی خۆم هەستم بە پچڕان نەکردوە چونکە دوا بەدوای پیلانی جەزایر میللەتەکەمان بە زۆری پەڕینەوە دیوی ڕۆژهەڵات هەر لە یەکەمین ڕۆژی پەڕینەوەماندا خودی خۆم لە ناخەوە هەستم بەوە دەکرد کە ئێمە پێویستە چەند زووە هەوڵبدەین بۆ ڕێکخستنەوەی خۆمان چونکە حەتمیەتێکی مێژووییە کە دەبوایە میللەتەکەمان بە هەرجۆرە خۆبەختکردنێك بێت بگاتە ئەمڕۆژە بۆیە لە هەفتەی دووەمەوە دووقۆڵی یان سێ قۆڵی دیدەنی هێژا مسعود بارزانیمان کرد، بەڕێزیشی هەردەم هانی ئەوەی دەداین سەرەڕای ئەو بارودۆخە دژوارەی تێیدابوین ئێمەمانان لە ڕێکخستنەوەی خۆمان گورجوگۆڵ بین بۆ ئەم مەبەستە بە فێڵی سەردانی سەر کانیە ئاوێکی نزیك شارۆچکەی (نەغەدە) بە ئامادەبونی کاك مسعود ئەم هەڤاڵانە جوهر نامق، عارف تەیفوور، ئازاد بەرواری، حەمە ڕەزاو منیش دەتوانم بڵێم یەکەم کۆبونەوەی دوای پیلان بوو (شایانی باسە لەمکاتەدا دارودەستەی شای ئێران بە ووردی چاودێری کاك مسعودو کاك ئیدریسی جوانە مەرگیان دەکرد بۆیە ئەمکارانەمان زۆر زۆر بە نهێنی ئەنجام دەدا) .

دوابەدوای ئەم کۆبونەوەیە هەر برادەرێك لەو ناوانەی سەرەوە بەرەو ئۆردوگایەك یان شارێکی ئێران چوون کە ئەو خەڵکەی ئێمەی تێدا پەڕاگەندە ببون، توانیمان هەر یەکە لە ڕاستەخۆی نەواتی شانەی نهێنی دروست بکەینەوە .

برایەتی : باشە ئەو نهێنی و هاتوچۆکردنەی لێرەو لەوێ ڕێکخستنەوەیەکی زێدە نهێنی بەچی گەیشت؟

وەڵام : هەندێك کادیرمان وەکو شەهیدی نەمر عبدالرحمن صالح و

محمد خالد بۆصلی هەر زوو ناردرانەوە کوردستانی سووریا، وەجبەی یەکەمیش لە مانگی ئایاری ١٩٧٥ چوونە کوردستانی عێراق، دووەمجاریش کادیرمان لە مانگی تەمووزی ١٩٧٥ ناردنەوە .. لە ڕۆژی ١٩٧٥/١٢/١٠ یەکەم پەیام لەژێر ناونیشانی (کوردستان الساحة الحقيقية للنضال)وەك حیزب دەربکەین و بە نێو خەڵکدا بڵاوی بکەینەوە، لەدوا کۆبونەوەمان لەسەر خاکی کوردستانی ئێران بەمجۆرە بڕیاردرا کە کاك جوهر نامق و من بۆ هەرێمی بادینان لە کوردستانی عیراق بگەڕێینەوەو لە گەڵ کادیرانی پێش خۆمان تەنسیق بکەین و دەست بە دروستکردنی ڕێکخستنی حیزبی لە نێو خەڵکدا بکەین ئەو پەیامەیش بکەینە دیاری بەرپەرچدانەوەی پیلانی نێو دەوڵەتی هەروەها هەڤاڵان عارف تەیفوورو حمە ڕەزا بۆ هەرێمی سۆران دەست نیشانکران بەڵام بەداخەوە بۆ ڕۆژی ئایندە لە لایەن (ساواك) دەستگیرکران !

ئەوەبوو ئێمەیش لە گوندی (عەمبێ)وە، کە دەکەوێتە سنووری کوردستانی ئێران و تورکیا هەر بە جلوبەرگی سەر پێستەمان لە پایزی ١٩٧٥ بەرەو کوردستانی تورکیا بەڕێکەوتین، بە هەزار دەردەسەری و ئێشوئازاری سەختی زستانی ئەو شاخ وداخە دوای چەندان ڕۆژ گەیشتینە سنووری کوردستانی عیراق وتورکیا لە نێو گوندەکانی کوردی تورکیا بە نانوبەرگی ئەوان توانیمان هەڤاڵانی پێش خۆمان بدۆزینەوەو بکەوینە جموجۆڵ، کاتێ ئەو پەیامە گەیشتە نێو خەڵکی بە شەرەفی کوردستان لەو تەسەوەرەدا نەبووین کە هێندە خەڵك تامەزرۆیی بەرەو بانگەوازەکەمان دێن چونکە بە ڕاستی زەمەنێکی ناخۆش و دژوارو ترسناك بوو .

برایەتی : **ئایا توانیتان شوێنێك بۆ خۆتان بدۆزنەوە؟**

وەڵام : ماوەیەکی باش لەسەر تخووبی سنووری نێوان عیراق و تورکیا بە کوڵە مەرگی حیزبایەتیمان کرد، توانیمان لە شوێنێك بە ناوی (کۆماتە) بارەگایەکی بچکۆلانە دروست بکەین و خەڵکمان لە دەور کۆبێتەوەو مەفارزی پارتیزانی سێ سێ لە دوایدا حەوت حەوت دروست بکەین، خەڵکانێکی زۆر کە ناویان لە مێژووی میللەتەکەماندا بە ئاوی زێڕ دەنوسرێتەوە هاتنە ڕیزو بە هەموو مانایەك لە ژێر ئەوبارە سەختەدا کوردایەتیان دەکرد .. گەلێکیان شەهیدبون و گەلێکیشیان تا ئێستا هەڵۆی ئەو کوردستانەن .

لە یادمە لە سووریاوە شەهیدی نەمر محمود ئێزدی و هەڤاڵ عادل مزووری دوو کادیری چاپووك گەیشتنە لامان و دژ بە دڕندایەتی هەڵسوکەوتی ڕژێم ڕێکخستنی شێخان و ئاکرێیان خستە ئەستۆ بەرەو (بەری گارە) شۆڕبوونەوە لە هەر جەولەیەکیاندا چەکێکیان دەستگیر دەکرد ! ئا بەمجۆرە نەبونی دەرامەت و بێ شوێن وجێگاو بێ ئامێرو سەییارە ئەو قارەمانانە توانیان خۆیان بکەنە خاوەن چەك لەهەردوو لایەوە فیکری و چەك .. نابێ ئەوەیش لەیاد بکرێ کە خەڵکی کوردستانی عیراق و تورکیا ئێمەیان دەژیاند .

برایەتی : باشە هەڤاڵ شنگاری هۆیەکانی گەیاندن و ڕاگەیاندن چی بوو؟

وەڵام : ئیشوکاری سەرەکی ئێمە زیاتر ڕێکخستن بوو بۆیە پێویستیمان بە ڕاگەیاندن هەبوو، هەر لە سەرەتاوە یەك ڕۆنیۆو یەك تایپەرمان جێبەجێکردو ئیشوکاری ڕێکخستنمان ئەنجام دەدا .

دەربارەی فاکس و تلکس و لاسلکی ئێمە، پێشمەرگەی چاونەترس (سلۆ ڕووتۆ)بوو ! کە شاخ و دۆڵەکانی سووریاو تورکیاو عیراق و ئێران شاهێدی بۆ دەدەن و ڕێگای شەش سەعاتی بە سێ سەعات دەبڕی ! تەتەر سلۆ ڕووتۆ ناوی بەخۆیەوەی بوو سەرەڕای ئەمەیش ڕێکخستنمان پووختە بوو بە بەردەوامی هەواڵ وباسوخواسی ناوچەو دەوروبەرمان دەگەیشتێ و پارتیزانیمان بە حوکمی ڕێکخستنەوە بەند بوو .

برایەتی : لە قسەکانی بەڕێزتانەوە دەردەکەوێ کە توانیتان ڕێکخستن لە نێو گوند وشارو شارۆچکەکان دابمەزرێننەوە واتە شوێن قاچتان لەسەر خاکی کوردستان جێگیر بوو، لەمەودوا..؟

وەڵام : کاتێ مەفرەزە پارتیزانەکانمان توانیان دەوری خۆیان لە ڕێکخستنەوەی حیزبایەتی نێو خەڵکدا ببینن ودەوری خۆیان لە تەئدیبی خۆفرۆشان لێرەو لەوێ ببینن .. ئەو بارودۆخە گەیشتە ڕادەیەك هەڵسوکەوتی ڕژێمیش بەرامبەر بە میللەتەکەمان زیاتر تەشەنەی دەکرد بڕیاردرا ١٩٧٦/٥/٢٦ هەر یەکە لە شوێنی خۆی هەدەفێك دەست نیشان بکات بە ڕەسمی ئیعلانی شەڕکردنەوەی چەکداری بکرێ ئەوە بوو ئێمە لە ناوچەی (گولی) لە گوندی (نزۆر) ڕەبیەکمان خستە بەر لێشاوی دەستوبازووی پێشمەرگەکان و بە ماوەیەکی کەم ئاساری ڕەبیەکە نەما ! شایانی باسە ئەو شەڕەو شەڕی (شێخ وەسانان) لە هەرێمی سۆران لە نێو هەموو ڕاگەیاندنی دونیادا دەنگیدایەوە .

برایەتی : ئایا خۆت بە بەردەوامی لە شاخ مایتەوە؟

وەڵام : بەڵێ هەر لە ڕۆژی کەوتنە شاخمان تا ساڵی ١٩٧٧ بێ پچڕان لە نێو شاخ وکێوان بووین بەڵام لەبەر ئەو زرووفە نائەموارەیە تووشی

نەخۆشیەکی کوشندە بووم .. بۆ ماوەی دوو مانگ بە نهێنی سێ چوار وڵاتمان بڕی بۆ موعالەجەکردن ئینجا گەڕامەوە بۆ هەمان شوێن تا ساڵی ١٩٧٩ لە نێوان سووریاو کوردستان و سنووری ئێران بووین لە کاتی موعالەجەکردنی نەخۆشیم بۆ دواجار بە دیداری سەرکردەی هەمیشەیی نەتەوەکەمان بارزانی نەمر شاد بووم و زۆر هانی ئێمەیدا .. بۆ یەکەمجاریش لە ١٩٧٧ لە سووریا چاوم بە کاك مسعود کەوتەوە .

برایەتی : لە دوای ١٩٧٦/٥/٢٦ دەوری عەسکریتان چۆن بوو؟

وەڵام : مەفرەزەکانمان هێدی هێدی ژمارەی پێشمەرگەکانی گەیشتە یازدە کەسی و لە شەڕە پارتیزانەکاندا توانیان بەسەرکەوتوانە ئەنجام بدەن، بە دەگمەن زیانمان دەدا چونکە پێشمەرگەکان پسپۆرانە دەجەنگان سەرەڕای ئەوەیش لەسەردانەکەی هێژا مسعود بارزانی لە ساڵی ١٩٧٧ بۆ سووریا چاوی بە ئەفسەرەکانی خۆمان کەوت و لە ئەنجامدا یەکەم وەجبەیان کە بریتی بوون لە زەعیم علی و ملازم محمد لە ئێرانەوە کاك یونس ڕۆژبەیانیش گەیشتن .

دوابەدوای سەرکەوتنی شۆڕشی ئێران بارودۆخی ناوچەکەو ئێمە گۆڕا هێندەی پێ نەچوو بارزانی نەمریش ماڵئاوایی لێمانکرد، بڕیاردرا هەموومان بەرەو گوندی (شاوانە)ی، ئێران بچین .. یەکەم کۆبونەوەمان بە ئامادەبونی هێژا مسعود بارزانی کردو ڕاپۆرتی جموجۆڵی ئەو ماوەیەو گیروگرفتەکانی خرانە ڕوو بۆیە بڕیاردرا کۆنگرەی نۆیەمی حیزب ببەسترێ .

برایەتی : دوا ووتەت لەم چاوپێکەوتنەدا؟

وەڵام : هەر هێندە دەڵێم : لەو ماوەیەدا ئێمە فێری هێمنی و

لەسەرخۆبوین، فێری ئەوەی کردین کە پشت بەستن بە میللەت هەموو شتێکە بۆ سەرکەوتن ئەو فەترە دژوارە چەسپاندی کە جیاوازی لە نێوان کوردی هەرچوار پارچەکانی کوردستاندا نیە، لە گەڵ ئەو هەموو ترسوزوڵمو زۆرداریيەی ڕژێم خەڵکی بەشەرەفی کوردستان ئێمەی حەشار دەداو بەخێویان دەکردین بەخوا میللەتێکی نەفس بەرزن .

بەردەوامبوون یان سەرهەڵدانەوەی شۆڕش؟

میوانی ئەمڕۆ : فرەنسۆ هەریری

ئامادەکردنی : ئەسعەد عەدۆ

فرەنسۆ هەریری وەك کادیرێکی سەرکردایەتی و رۆشنبیرێکی میللەتەکەمان شوێن پەنجەی لەبزوتنەوەی رزگاریخوازی نەتەوەکەمان دیارە و دەورێکی چالاکانەی بینیوە، هەر لەسەرەتای دەستپێکردنەوەی ڕۆژنامەکەمان وەك نوسەرێك بە بەردەوامی لاپەڕەکانی برایەتی بە نووسینەکانی ڕازاندۆتەوە، لەم سیمینارەماندا بۆتە میوان بۆ ئەوەی تیشك بخاتە سەر ئەو لاپەڕە حەشاردراوانەی نێوان پیلان و دەستکردنەوە بەخەباتی چەکداری .

پرسیارەکانمان لە میحورەیێکی دیاریکراودا سەر هەڵدەدا کە ماوەی نێوان ئەو بڕیار و گفتوگۆیانەیە لە دوای ڕاگەیاندنی پیلانی جەزائیر و چۆنیەتی دروستبونەوەی یەکەم بنکەی پێشمەرگەی کوردستان لە شاخەکانی کوردستان .

برایەتی : ڕاستە هێندێك بیرەوەری تاڵو سوێرن، بەلام دڵنیاین زەردەخەنەی سەر لێوی نەوەی پاشەڕۆژی تێدا بەدی دەکرێت خۆت سەر پشکی لە دەستپێکردنی بیرەوەریەکانت .

وەڵام : ڕاگەیانـــدنی ڕێکەوتننامـــەی خیانەتکارانـــەی جـــەزائیر لـــە ١٩٧٥/٣/٦، ئەوكات بارزانی نەمر لە تاران بوو، ڕاگەیاندنی ئـەو پیلانـە بـۆ هەموو لایەكمان سەدمەیەكی چاوەڕوان نەكراوی بـەهێز بـوو، هـەر وەختـە بلێم سـەری لـە هـەموو كەسێك شێواند، دەزگاكـانی شـۆڕش بـەردەوام لـە كۆبونـەوە بـوون بـەڵام هـیچ دەزگایێـك توانـای بڕیاردانـەبوو (مەبەسـتم ئەوەنیـە دەسـەڵاتیان نـەبوو)، بـەڵكو بـە هـەر هـەموویان چـاوەڕوانی گەڕانـەوەی بـارزانی نـەمریان دەكـرد بـۆ كوردسـتان، لـە گـەڵ ئـەوەی كـە خـەڵكێكی زۆر بـە ئومێدی ئـەوە نـەبوون بگەڕێتـەوە، هـەموو لایـەك لـەو بڕوایـەدا بـوون شـا ترسـنۆكەكەی ئێـران دەستبەسـەری كـردووە، بـارزانی نـەمر گەڕایـەوە .. كۆبونـەوەی مەكتـەبی سیاسیی و كۆمیتـەی ناوەنـد بـە ئامادەبوونی بارزانی بەستراو بڕیاری بەرخودان درا و دەست بـەوە كـرا كـە كوردسـتان بكرێتـە چـەند ناوچـەیەك و بۆ هـەر ناوچـەیەك لێپرسـراوێكی گـشتی دیاربكرێـت و پێـشمەرگە دەسـتی بـە گواسـتنەوەی ئازوقـە و تفـاقی پێشمەرگایەتی بۆ شوێنە حەستەم و عاسیەكانی كوردسـتان كـرد، هـەروەها بڕیـاردرا كـە كەرەسـەی ئێزگـە لـە چـەند شـوێنێك بـشاردرێنەوە بـۆ كـاتی پێویست بۆ ئەوەی   ئەگەر ئەو ئێستگەی كار دەكات بیپێكن ئـەوی دیكـە یان بكەوێتە كار .

ئـەم بـارە زۆر درێـژەی نەكێـشاو بڕیارەكـەی بـەرخودان هەڵوەشـایەوە چەند فەرماندەی بەتالیۆن و لق و هێـز و سـەرپەلێك لـە حـاجی ئۆمـەران چاوەڕوانی بارزانی بوون بەرلەوەی كۆبوونەوەكەوە دەست پێبكات بـارزانی نـەمر بـانگی كـردم و فـەرموی خـۆت دەزانـی كـە تەمـەنم لـە حـەفتا ساڵ زیاترە و تەمەنی من بۆ شەڕی پارتیزانی ناگونجێ، چونكە ئـەمجۆرە شـەڕە

پێویستی بە مرۆڤی لەشساغ هەیە ئەگەر کەسێکیش هەبێ ئەمکارە بخاتە ئەستۆی من هەموو ئیمکانیەت و توانای خۆم دەخەمە ژێر دەسەڵاتی ئەو بەڵام تا ئێستا هەستم نەکردوە کەسێ هەبێ ئەو بڕیارە بدەو هەموویان ئەڵێن ئەگەر جەنابت بڕیار بدەیت لە خزمەتت دەبین و دەشزانم شەڕی پارتیزانی پێویستی بەوە ناکات زۆر خەڵکم لە دەوروبەر بن چونکە دەبێت هەر خەریکی خۆشاردنەوە بین .

بۆیە من گەیشتمە ئەو باوەڕە کە بۆ ماوەیەکی کاتیی پاشەکشە بکەین و دڵنیاشم ئەو (شهرالعسل) ەی، سەدام و شای ئێران زۆر دەوام ناکات ئەگەر ئەو کوڕە ئازاو دڵسۆزانە ماوەیەك دانبەخۆدا بگرن شەش مانگ تا ساڵێك بارودۆخەکە بە چاکی بۆ ئێمە لەنگەر دەگرێ، ئەوکات دەتوانین باشتر بێینە کۆڕی خەباتی چەکداری، فەرمووی ئێمە بڕیاری پاشەکشە دەدەین ئەوە ناگەیەنێ کە ئومێد بڕبووین بەلکۆ نامەوێ میللەتی خۆم وەکو میللەتی (بیافرا)ی، لێبێت ئەگەر کەسانێك هەبن پڕوپاگەندە دژم بکەن عەفوویان فەرموویەو ئەو پڕوپاگەندانەش تەحەمول دەکەم .

بەرلەوەی بەجێی بێڵم فەرمووی هەر لە سەرەتاوە قسە لە گەڵ کەسانی ئازاو بە کەڵك بکە کە لە نزیکی ئێمە بمێنەوە چونکە ماوەیەکی دیکە کارمان پێیان دەبێت .. ئەوە بوو کە هاتمە دەرەوە ڕووبەڕووی کاك عیزەتی سلیمان بەگ دەرگەلەیی بووم و ئامۆژگاریەکانی بارزانیم پێگوت، کاك عیزەت دەستیکرد بە گریان و گووتی قسەی بارزانی بە سەر سەرم بەڵام من ئێران و شای ئێران دەناسم موستەحیلە پەنا بۆ ئێران ببەم و یەکسەر چوە ژوورێك کە دکتۆر محمودو چەند ئەندامێکی سەرکردایەتی

پارتی دانیشتبون گوتی : ڕاسته بارزانی پیرەو توانای شەڕی پاتیزانی نیە دەفەرموون ئێوە لە گەڵان بمێنن ئێمە خزمەتتان دەکەین بەلاّم بێسود بوو هەروەها لە گەڵ کاك حمید فەندی برادەری دێرینم و شەهید سەلیم و محمد مەعروف قسەم کرد لەو بارەوە .

کاك حمید ئەفەندی ماڵومندالّی و خزمەکانی هەمووی لە سیدەکان بون ڕێکەوتین لە گەڵی بچیت بۆ لای سیدەکان و ماڵو منداڵ و خزموکەسوکاری ئامادە بکات و لە ڕێگای کێلەشینەوە دەربازبێت بۆ لای ئێمە لە گەڵ حمید ئەفەندی ڕێکەتین کە تا دەتوانێ پەلە نەکات لە هاتنەوە بۆ لامان، منیش هێندێك چەکم هەبوو کردم بە دوو بەش هەندێکم لە گەڵ حمید ئەفەندی بۆ ناوچەی سیدەکان نارد تا لە وێ بۆ کاتی پێویست حەشار بدرێن نزیکەی دە دەمانچەو چەند کلاشینکۆفێك تەسلیم بە شێخ عبێداللە کوڕی خوالێخۆش بوو شێخ عەلا الدین خەلانی کرد کە بۆم بشارێتەوە چونکە چاکەم لە سەری هەبوو ئەویش پیاوانە چەکەکانی فرۆشتم ئێستاش لە گەڵدابێت مامەڵە بە پارەکە دەکا .

برایەتی : کاتێ ئەو حەشاماتە ئاودیی سنوور بوو چیتان کرد؟

وەلاّم : ئێمە هەرگەیشتینە ئەودیو خەریکی خۆئامادەکردن بووین بڕوامان بە رژێمی شا نەبوو هیچ کاتێك لە خۆمان ئەمین نەبووین بۆیە لە کۆتایی مانگی ١٩٧٥/٤ دا کاك مسعود بارزانی بانگی کردم و فەرمووی : نامەیەك بۆ حمید ئەفەندی بنێرە بزانە ئەگەر لێمان قەوماو ڕامانکرد دەتوانین لە ناوچەی خواکورك ولۆلان خۆمان حەشار بدەین تا دەست بە شەڕی چەکداری دەکرێ؟ دوای چەند ڕۆژێك حەمید ئەفەندی بە نامە ئاگاداری کردم کە نەك هەر تۆو کاك ئیدریس و کاك مسعود بەڵکو

هێزێکی بچوکیش حەشار دەدەرێت .

حمید ئەفەندی بۆ ئەوەی رژێمی بەعس وازی لێ بهێنێ ئیشوکاری ماڵی خۆیی و خزمەکانی بە باشی ئامادە بکات بۆ هاتن بۆ ئێران خەبەری رژێمی دا، کە فەرنسۆ هەریری پەیوەندی پێ کردووم و ئەوەیش لە ڕێگای من لە کێلەشینەوە دەگەرێتەوە، هەرجارێك حمید ئەفەندی بانگ کرابوایە بۆ لای ئەمن و ئیستخبارات لە دیانە و رەواندوز یەکێك لە خزمەکانی خۆی فێر دەکرد کە بە دوام وەرن و بڵێن قاسدی فەرنسۆ هاتوە داوات دەکات ! بەمشێوەیە حمید ئەفەندی خۆی خەلاس دەکرد تا وای لێهات نەیتوانی زیاتر بمێنێ ئەوەبوو لە ڕۆژی ١٩٧٥/٦/٣٠ کە رۆژی عەفووە عامەکەی هەردوو رژێم بوو لە رێگەی کێلە شینەوە بەخۆیو خزم کەسوکارەکانی و مەڕو ماڵاتیان گەیشتنە سنور لە وێ لە گەڵ شەهید مەلا ئەمین پێشوازیمان لێکرد .

دیارە حەمید ئەفەندی ئەوەندەی بە ئەمن و ئیستخبارات گوتبو فرەنسۆ دەگەڕێتەوە حکومەت لە ڕێگەی شێخ عبێداللە خەلانی واتە بە دەستخەتی شێخ عبێداللە نامەیەکی بۆ ناردم دەڵێت حکومەت دەڵێت ئەگەر بگەڕێتەوە هەرچی دەوێ بۆی دەکەین نامەکەم دا بە کاك مەسعود .. فەرمووی درۆ دەکەن بەلاّم تۆ وەلاّمی بدەرەوە بڵێ با حکومەت مەڕسومێکی جمهوریم بۆ دەربکات نامەکەم ناردوو تا ئێستاش وەلاّمی نەبوو شایانی باسە دوای دووسێ رۆژ کاك مسعود بە پێکەنینەوە فەرمووی : نامەکەی تۆیان بۆ من هێناو پێم نەگۆتن ئاگادارم تەنیا گوتم بینێرن و قەیدی ناکات .

برایەتی : هەڤاڵ کەریم شەنگالی لە چاو پێکەوتنەکەیدا دەڵێ : لە

هەفتەی دووەمی پەڕینەوەمان دەستمان بە ڕێکخستن کردەوە جەنابت چی دەڵێی؟

وەڵام : بەڵێ ڕاستبوو بە فێل و دابەشکردنی یارمەتی لە سەر ئاوارەکان ئەو برادەرانەی نێویان هاتووە سەردانی ئۆردوگاکانیان دەکرد و زوو جموجۆلیان دەست پێکردو خەڵکیان ڕێکخست تەنانەت چەند کەسانێك لە وانەی داوایان لێکرابوو خەڵك ڕێکخەن هاتنە لام و ڕایان وەرگرتم و منیش لە لایەك هانم ئەدان و لە لایەکی دیکەوە بە کاك مسعودم گوت دیاربوو کاك مسعود داوای لە هەندێك کەس کردبوو کە زیاتر گرینگی بە نهێنی ڕێکخستن بدەن .

برایەتی : باشە دەربارەی یەکەم مەفرەزەو بارەگای پێشمەرگەی دوای پیلانەکە کێ بوو؟

وەڵام : لە ڕۆژانی پایزێکی درەنگی ساڵی ١٩٧٥ بارزانی نەمر فەرمووی : ئەگەر دەتوانیت بە ناوی منەوە خەبەرێك بدە سەید عەبدوڵلا و علیکۆ، ئەگەر بۆیان دەکرێ چەند کەسێك ئامادە بکەن و لە سەرەتای بەهار کە وای لێهات بتوانن لە دەرەوە ئیدارە بکەن بێنە دەرەوەی لە دەوروبەری قەندیل خۆیان حەشار بدەن بۆ ئەوەی دەنگی بەرگریکردن بڵاوببێتەوە شتێکی زۆر چاك دەبێ، منیش یەکسەر بە شوێن (مینە کوپە)م، نارد کە ئەو لە پیرانشار (خانە) بوو بە دوورو درێژی قسەکانی بارزانیم بۆ سەید عبداللە ناردو داوام لێکرد کە ئەگەر بەمکارە هەستێ هەرچی پێویست بوو بۆیان دابین دەکەین، دوای ماوەیەك (مینە کوپە) هاتەوەو گوتی سەید عبداللە گوتی فەرمانی بارزانی لەسەر سەرمان و دەمێك بوو چاوەڕوانی ئەوجۆرە تەکلیفە بووین، ئەوە بوو لە گەڵ بەفر توانەوەو

خۆشبونی هەوا دەنگی هەق لە چیای قەنـدیل زرنگایـەوە یەکسەر هـەواڵی دەرچونیان بۆ من نارد منیش بێ وەستان مەبلەغێك پارەم لـە پـارەی خـۆم بۆ ناردن کە بـۆ ئـەو سـەردەمە مەبلـەغێکی زۆر بـوو بـۆ سـێ مـانگ دەکـرا ئیدارەی پێ بکەن و لە سەرەتای مانگی ١٩٧٦/٦ (مینـە کوپـە) بـە وەکالـەتی ئـەو مەفرەزەیـەی کـە لـە حـاجی ئۆمـەران دەرچـوبوون هـات بـۆ کـەرەج و بردم بۆ لای کاك مسعود بارزانی و کاك مسعود پـارەو ئامۆژگـاری پێویـستی بۆ ناردن، ئـەوە بـوو کـاك مـسعود لـە گـەڵ بـارزانی نـەمر لـە ١٩٧٦/٦/١٩ لـە ئێران بەرەو ولاَتە یەکگرتوەکانی بەجێ هێشت .

ئیتر لەمەودوا بە ڕێگای تەتەری تایبەتی نامەیان بۆ ئیدرسـی هەمیـشە زیندوو دەناردو ئەوجوانەمەرگەش جوامێرانە سەرپەرشتی ئـەو مـەفرەزەو گشت مەفرەزەکانی دیکەی کە دوای ئەوان هاتنـە کـۆڕی خـەباتی چـەکداری کرد، شیانی باسـە کـاك (حـاجی سلێمان نـەبی) کە ئەوسا قوتـابی بـوو لـە خانە و برازای (سەید عبدالله) و (ئەحمـەد نـەبی) و (عـەلیکۆ) بـوو دەوری جوامێرانـەی هـەبوو لـە تەتـەری و هاتووچـوون، هـەروەها کـاك (حـسێن فەتاح) کە کۆنە پێشمەرگەی عەلیکۆ و سەید عەبدوللاَ بوو مـاڵی لە خانـە بوو ئەویش کەمتەرخەمی نـەکرد لەوبارەیـەوە، داخەکـەم یەکـەم شـەهیدی شۆڕشی گولاَن (سەید عبدالله) بوو کە لـە ١٩٧٦/٥/٢٥ شـەهید بـوو، زۆریـشی پێنەچوو کە کاك جوهەر ئاغـای غـەفورخانی لێـوژە هەڵوێـستی وەرگـرت و بـوو بـە پێـشمەرگە ئـەویش بارەگـای خـۆی بـردە فەنـدیل و ڕاسـتەوخۆ پەیوەنـدی بـە ئێمـە کـردو تەنانـەت سـەفەرێکی لای ئێمـەی کـردو مـن لـە نزیکەوە لە گەڵی دانیشتم .

ڕۆژ بـە ڕۆژ پێـشمەرگە زیـاد دەبـوون، ئـەوە بـوو لـە سـەرەتای مـانگی

١٩٧٦/٨ شەهید عمر دەبابە، دکتۆر خالید، علی عەسکەری، سەعدی گچکە، میلازم تایەر عەلی والی و بەریزان قادر عەزیز و سەید کاکە گەیشتنە مەقەڕی ئەو برادەرانەی کە لە قەندیل بوون، لە کۆتایی مانگی ١٩٧٦/٨ کاک حاجی سلێمان نەبی هاتە کەرەج و دوو نامەی پێبوو یەکەمیان بە ناوی خوالێخۆش بوو (ئەحمەد نەبی) بۆ ئیدریس نوسرابوو، بەلاّم بە دەسخەتی شەهید عمر دەبابە نوسرا بوو باسی ئەوەی کرد بوو کەخەریکە شۆڕش بە هێز دەبێ و داوای یارمەتی و پشتگیری کردبوو، نامەی دووەم بۆ خۆم بوو شەهید سەعدی گچکە نوسیبووی تیایدا دەڵێ : ئێمە هەرکوڕی جارانین ئێستاش بەو هیواو هەوایە دەژین کە لە لای ئێوەوە دێت و ئەوە ڕای خۆم بە تەنیا نیە بەڵکو ڕای زۆربەی برادەرانەو دەڵێ ئەو نامەیەم بە ناوی خۆم و سەید کاکەوە نوسیوە بەلاّم لە بەر ئەوەی ئیشێك هاتە پێش سەید کاکە بەرەو (دۆڵە ڕەقە) ڕۆیشت بۆیە ئەو ئیمزای نەکرد، من نامەکەی شەهید سەعدی گچکەم دوای ماوەیەك لە گەڵ خوالێخۆشبوو (محمد ئەمین بەگ) بۆ کاك مسعود لە گەڵ ڕاپۆرتێکی خۆم نارد بۆ لەندەن چونکە کاك مسعود ئەوکات سەفەری لەندەنی کردبوو خەریك بوو ڕێکەوتن نامەیەکی مەیدانی لە گەڵ مام جەلال تاڵەبانی مۆر بکەن و نامەی کاك سەعدی لە وانەیە لە ئەرشیفی پارتی لە لەندن مابێ .

برایەتی: باشە کاك فەڕنسۆ ئەوە زانیمان هەندێك پەیوەندی لە ڕێگای ئێوەوە بووە، ئەی مەفرەزەکانی دیکە؟

وەلاّم : کاکە گیان بلیمەت و زۆرزانی و قابلیەتی ئیدریسی هەرماو لە ڕادەبەدەر بوو، تایبەتی و نهێنی خۆی بۆ هەر کەسێك و هەر ڕێکخراو و

کۆمـەڵێك هـەبوو بـۆ نموونـە نهێنـی نێـوان ئـەوو سـەرکردایەتی کـاتیی مۆرێك بوو هەر کەسێك بە نێوی (حمدون) مۆری بکردایـە دەیخـوارد، کـاك ئیدریس لـە کارکردنیـا ڕاوەسـتانی نـەبو لـە بـەمۆ تـا کلکـەی زاخـۆ لـە بـەر چاوی کۆنتڕۆڵ کـرا بـوو بـە خۆیـشی لـە ماڵـەوەو لـە هـەموو شـوێنێك بـوو بێتام لە لایەن ساوەکەو چاودێری دەکـرا بـەڵام لـەوە زیـرەك تـرو پـسپۆڕو شارەزا تر بوو بکەوێتە دەستی ساواك .

برایەتی : دوا قسەت لەم یادە پیرۆزە یادی ٢٦ گوڵان؟

وەڵام : بیرەوەری تاڵوسوێری ئەو چـەند سـاڵەی ئـاوارەیی و دەربـەدەری هێندە زۆرە دوایی نایێ، هەر بەم بۆنەیـەوە بـە کـورتی دەڵـێم کـاك ڕەمـزی مەعروف لە کۆتـایی سـاڵی ١٩٧٦ دا، بـە نوێنەرایـەتی دەسـتەیەکی پـارتیزان لە کوردستانی عێراقـەوە بـە دزی هاتـە لامـو شـەو میـوانم بـوو، مـەلا شـێخ مەحەمەدو عەلیکۆ و عەلی کوردە و جەوهەر ئاغا لێوژە و و عـادل (فازیـل جـەلال) و نەسـرەدین موسـتەفا و قـادر فـەرەج و ئـازاد خـەفاف و زۆر کەسانی دیکە بـە شـێوەیەکی نهێنـی دەهاتنـە ئێـران و هـەر هـەموویان مـن دەچـوم دیـدارم لـە گـەڵ دەکـردن، تحـسین شـاوەیس، قـادر فـەرەج، نـادر هەورامی، مجید هەیبە، ملازم حسن خۆشناو، حمیـد ئەفەنـدی، یـونس ڕۆژ بـەیانی، شـەهید مەلائـەمین، عـەریف یاسـین، موسـتەفا نێروەیـی، عـەریف ئەحمەد زۆر کەسی دیکە لـە لایـەن ئیـدریس بارزانیـەوە بـە ئاگـادری خـۆم بـەڕێکران بـۆ پـارتیزانی و خـۆم سەرپەرشـتی خێزانـی زۆربـەی هـەرە زۆرەکانی ئەو پێشمەرگانەم دەکرد تـا سـەرکەوتنی شۆڕشـی گـەلانی ئێـران و گەڕانەوەی پارتیزانەکان بۆ نێو ماڵومنداڵی خۆیان .

سیمناری برایەتی

بەردەوامبوون یان سەرهەڵدانەوەی شۆرش

میوانی ئەمرۆ : عەلیکۆ

ئامادەکردنی : ئەسعەد عەدۆ

کـاتێ باسـی شۆڕشـی مـەزنی ئـەیلوول دەکـرێ (حـاجی ئۆمـەران)ی، سـەفراز لـە نێـوان لاپـەڕەکانی مێـژوودا سـەرهەڵدەدا، ئەگـەر باسـی بەردەوامبوونی شۆڕشی مەزنی ئەیلوول دەکرێت حاجی ئۆمەران و خەڵکە بەوەفاکـەی لـە نێـو لاپـەڕەی مێـژووی شۆڕشـی گـولانی پێـشکەوتووخواز سەربەرزانە خۆی نیشان دەدات .

لـەیادی سـاڵڕۆژی شۆڕشـی گـولانی درێـژە پێـدەری مـەزنی ئـەیلوول (برایەتی) میوانداری یەکەم پێشمەرگەو یەکەم مەفرەزەی هـەرێمی سۆران و یەکەم بنەماڵەی شەهیدی گولان دەکات .

برایەتی : کاتێ باسی شۆڕشی ٢٦ گولانی ١٩٧٦ دەکرێ وەك ناوچەو بنەماڵە نێوتـان دێتـە مەیـدان بۆیـە حـەز دەکـەین لـە سـەرەتا خۆتـان بناسێنە.

وەلام : من مەوالیدی ١٩٢٦ خەڵکی حاجی ئۆمەرانم، براگەورەی یەکـەم شـەهیدی شۆڕشـی گـولان (سـەیدعەبداللە)م، هـەر لەسـەرەتای گەڕانـەوەی سـەرکردەی هەمیـشەیی نەتەوەکـەمان ئێمـە وەك بنەماڵـە تـابعی شـێخانی

بارزانین لە سەرەتای دەستپێکردنی شۆڕشی مەزنی ئەیلوول بەشداریمان کردوە، وابزانم شوێن پەنجەیشمان دیارە، هەردەم بە خۆزگەی خزمەتکردنی میللەتەکەمان ژیاوین .

برایەتی : کاك عەلیکۆ دوای ڕاگەیاندنی پیلانی جەزائیر ئەو خەڵکەی خۆمان هەمووی پەڕاگەندە بوون ئەی تۆ؟

وەلام : ئەوەی ڕاستی بێت من وەك پێشمەرگە لە سەر چیای زۆزك بوین و ئەم هەواڵەمان بیست سەرکردایەتی شۆڕش بڕیاریدا کە پشت بە خۆمان ببەستین و ئامادەبین بۆ شەڕی پارتیزانی بەلام خوا نەیکردو شای ئێران بە ئاشکرا هەڕەشەی دەکردین ئەوە بوو کشاینەوە بۆ دیوی ئێران، منیش وەك خەڵکی سەرسنوور شارەزای دەوڵەتی شا بووم بۆیە دوای (١٠) ڕۆژ لە ئاوارەیی بڕیارمدا بگەڕێمەوە حاجی ئۆمەران کاتێ ئەم هەواڵە گەیشتە بارزانی ناردی بە دواما فەرموی من دەزانم بڕیارتداوە بۆ گەڕانەوە ئومێدم پێتان هەیە بەم نزیکانە پەیوەندیتان پێوە بکەین، سەر لە نوێ دەستپێبکەین بۆیە داواکارم بە هێمنی و لەسەرخۆ تەعامول لە گەڵ دەوروبەرت لە ناوچەکە بکە .

برایەتی : باشە کاك عەلیکۆ دوای گەڕانەوەت بۆ حاجی ئۆمەران چیتان کرد؟

وەلام : ئەوەبوو لە سەر فەرمانی بارزانی نەمر هەرچی خزمو ناسیاو مرۆڤی باوەڕپێکراو هەبوو قسەمان دەگەڵ کردن هێندەی نەبرد کاتێ بارزانی نەمر هاتە سەردانی گۆڕی (شێخ بابۆ) لە شنۆ، لە وێوە نامەیەکیان بۆ ناردین ئێمەیش مشووری خۆمان کرد و لە ڕۆژی ١٩٧٦/٥/٢٥ وەشاخی کەوتین بۆ ئەوەی بەرپەرچی پیلانەکەی جەزائیر بدەینەوە لە شەوی ٢٥ لە سەر١٩٧٦/٥/٢٦ لە قەندیل لە (زینی گەزگەکی) شۆڕبوینەوە کەوتینە کەمینی ڕژێم چەند سەربازێکمان کوشت و ئێمەیش

قوربانی کوردستانمان بە شەهیدبونی (سەید عەبدوللا)ی، برام پێشکەشکرد و دو برینداریشمان هەبوو (نەبی موراد) و (عەلی مەلا مەحەمەد) شایانی باسە کە ئێمە یەکەم مەفرەزەی شۆڕشی گولآن لە هەرێمی سۆران بووین بریتی بووین لە : ١- سەید عبداللە ٢- علی نەبی محمود (علیکۆ) ٣- بارزان عەلی نەبی ٤- احمد نەبی محمود ٥- قادر احمد نەبی ٦- کریم احمد نەبی ٧- علی محمد مراد (کوردە) ٨- نبی نبی محمود ٩- حاجی سلێمان ١٠- عبداللە محمد مراد ١١- نبی محمد مراد ١٢ مەلا محمد مراد ١٣- عبدالرحمن علی محمد ١٤- عبداللە شێخە محمد ١٥- محمد شێخە محمد ١٦- علی شێخە محمد ١٧- عبداللە رەسول ١٨- موستەفا رەسول ١٩- رەسول احمد ٢٠- مینە رەسول احمد ٢١- حمد ابراهیم محمود ٢٢-ابراهیم محمود ٢٣- علی عبداللە ابراهیم .

دوای شپرزە بونمان لە کەمینەکە گەڕاینەوە بارەگەکەمان بۆ خۆ ڕێکخستنەوە، بریندارەکانمان بە نهێنی چوونە ناو ئێران .

برایەتی : دوای دەرچونی ئێوە کێی تر پەیوەندی پێتانەوە کرد؟

وەلآم : چوار ڕۆژی نەبرد (شێخە بنزێری) کە باوکی (عبداللە شێخە) بوو گەیشتە لامان، ئینجا هەندێك لە خزمەکانمان لە (چوارقوڕنە)و (سەروچاوێ) وەکو (جوجی حەسەن) کە لە دوایدا کەوتە دەست رژێم و لە سێدارەدرا، هەر لە سەرەتاوە پەیوەندیمان لە گەڵ (جەوهەر ئاغای لێوژێ)هەبوو، حەزمان لێبوو لە ناوشارو گوند بمێنێ، کەچی ئەویش نەیتوانی بژی گەیشتە لامان .

برایەتی : پەیوەندیتان لە گەڵ سەرکردەی لێهاتوو ئیدریسی جوانەمەرگ چۆن ئەنجام دەدا؟

وەلآم : بەڕاستی پەیوەندیمان زۆر زۆر جێگای مەترسی بوو، چونکە

ڕژێمی ئێران زۆر بە توندی چاودێری هەردوو لایەنی دەکردین، تەتەری تایبەتیمان هەبوو لە وانە (مینەی کوپە)، (حسێن فتاح)، ماوەیەکیش (حاجی سیلّمان) بوو، ماوە ماوە نامەو یارمەتی بۆ گوزەرانی خۆمان بۆ دەناردین و پشتگیری و سەرپەرشتی خۆی بۆمان دووپات دەکردەوە، لە بیرمە تا (١٨) هەزار دینار لەو ماوەیە دا گەیشتە دەستمان ئێمەیش لە نێو خۆماندا دابەشمان کرد تاکو بەشی کاك عەلی عەسکەری، دکتۆرخالد، سعدی گچکە، سەید کاکەیشمان دەدا، هەرچۆنیەکی بێت بە برایانە دەژیان.

برایەتی : لە چ ڕۆژێك ئەو برادەرانەی نێوت هێنان هاتنە بنکەتان؟

وەلاّم : لە یادم نەچێت لە ١٩٧٦/٨/١ لە (بەربەرانێ) کە شوێنی بارەگاکەمان بوو بەرێزان عمر دەبابە، دکتۆر خالید، سعدی گچکە، سەید کاکە و قادر عەزیز بوونە میوانمان هەواڵی پەیوەندی دەگەڵ کاك ئیدریسی پێگوتن هەروەها باسی ئەوەمان کرد کە کاك فرەنسۆ چەند ڕۆژێکە هەندێك پارەی بۆ ناردووین، ئەوانیش داوایان کرد کە پێویستە نامەیان بۆ بنێرین، ئاگاداریمان لە نێواندا هەبێت، ئەوە بوو نامەیەکیان بۆ کاك ئیدریس نارد بەلاّم سەختی ڕێگاو نائەمواری ئەو وەختە پەیوەندیەکان زوو دەپچڕان .

برایەتی : چەند جار سەردانی ناوچەی بادینانت کرد؟

وەلاّم : دووجار جارێکیان لە نیسانی ١٩٧٧ لە سەر داخوازی پێشمەرگەکان چووم، نابێ ئەوەش لە یاد بکەین کە خەڵکی ناوچەی ناوپردان لە سەرووبانەوە (حمد امین ئاغای ناوپردان)چاودێری جادەکەمانی بۆ دەکردین تا بپەڕینەوە .

جاری دووەم هەموو لایەنە سیاسیەکان کۆبوونەوەکمان کرد کە

پێکهاتبوو له دکتۆر خالید، بایز ئاغا، عادل کەرکوکی، سعدی گچکە، رسول مامند، ئەحمەدی برام، عەلی محمد مراد، حاجی موستەفا و مەلا بەختیار، بڕیارماندا لێژنەیەك پێك بهێنین بەرەو بادینان بکەوینە ڕێ بۆ ئەوەی بتوانین ئیتیفاقیەی ١٩٧٧/٣/٢١ نێوان کاك مسعود و مام جەلال زیندوو بکەینەوە بۆ هاریکاری و تەبایی لە نێوان هەردوولا .

لێژنەیەك لە من و کاك عادل کەرکوکی (شایەنی باسە کاك عادل لە جیاتی دکتۆر کەمال کەرکوکی لێ پسراوی هەرێمی سۆران کە لەلایەن ڕژێمی تورکیا دەستگیر کرابوو هاتە لامان) کاك رەسول مامند، مەلا بەختیار لە ڕێگای تەتەرەکەمان (حسێن فتاح) چوینە ئێران لە وێوە بۆ سنوری کوردستانی تورکیا لە ١٩٧٧/٧/٣٠ گەیشتینە گوندی (ماسیڕۆ) لە ماڵی (حاجی محمد) نێوێك میوان بووین، هێندەی نەبرد پیاوێکامان لێ وەژوور کەوت بە پەلە گەڕایەوە دواوە لە دوایدا زانیمان کە کاك (نەوشیروان) بوو، ئینجا ئاگاداری کردین کە (مام جەلال) لە دۆڵێکی نزیك گوندەکە دانیشتوە هەندێك ئۆپۆزسیۆنی ئیرانی و تورکی لە گەڵدا بوو لە ١٩٧٧/٨/١ پێکەوە گەڕاینەوە لە ناوچەی (دەریای سوور) ئینجا وەك لێژنە سەردانی (سەرکردایەتی کاتیی) مان، کرد کە ئەو بەڕێزانە لە وێ بوون (جوهەر نامیق) ملازم (سەربەست - عبدالرحمن پێداوی -)میلازم (علی) و میلازم (محمد)چەند کۆبونەیەکمان کرد سەرکردایەتی کاتیی ئامادەیی خۆی نیشاندا بۆ جێبەجێکردنی ئەو پەیمانە بێ ئەوەی هیچ گیروگرفتێك ڕووبدات گەڕاینەوە ناوچەی خۆمان، ئەوکات ڕژێم بەوپەڕی دڕاندانەتیەوە ناوچەکەمانی وێران کردبوو سەدان گوندی بەرەو باشوور گواستبوەوە منیش بۆ ئەوەی ئەو دووسەد نەفەرەی ماڵومنداڵی خۆمان لە بەندیخانەی (کووت) و (عیمارە) دەرباز بکەم خۆم گەیاندە دەست ڕژێم .

بەردەوامبوون یان سەرهەڵدانەوەی شۆڕش؟

میوانی ئەمڕۆ : یونس رۆژبەیانی

ئامادەکردنی : ژیلوان

بەبۆنەی ساڵڕۆژی (١٧) یەمی شۆڕشی گوڵانی پیرۆزەوە برایەتی ئەم زنجیرە چاوپێکەوتنەدا کەبەم بۆنەیەوە رێکیخستوە چاوی بە بەڕێز پێشمەرگەی بە ئەمەکی رێبازی بارزانی نەمرو شۆڕشی مەزنی ئەیلوول و گوڵانی پیرۆز و وەزیری ناوخۆی حکومەتی ئێستای هەرێمی کوردستان کاك یونس رۆژبەیانی کەوت و ئەم گفتوگۆیە هاتە کایەوە .

- **کاك یونس ئەگەر (١٧ تا ١٨) ساڵێك بگەڕێینە دواوەو پرسیارێك سەبارەت بە رۆژانی پاش پیلانەکەی (١٩٧٥)ی، جەزائیر بکەین چیتان بە دەستەوە بوو بۆ بەرپەرچ دانەوەی؟**

- بە راستی پیلانی جەزائیر و وەستانی شۆڕش بڕیارێکی سیاسی بوو، ئێمە شکستیەکی سەربازیمان نەخوارد، بەڵکو ڕژێم لە شکستدابوو بە ئیعترافی خۆیان هەر بۆیەش پەنایان بردە بەر ئەو پیلانە، کە چووینە ئێرانیش بۆ ئەوە نەچوین وەك پەناهەندە و موجاهید لەوێ بژین یان بمانژێن، بە پێچەوانەوە بۆ ئەوە چوبووین کە لە نزیکترین هەڵدا بۆمان هەڵبکەوێ دووبارە بێینەوە کوردستان درێژە بە خەباتی خۆمان بدەینەوە

بۆ ئەم مەبەستەش بوو من ئـەمرم پێکـرا کـە بـچم بـۆ ئۆردوگـای (سـەراب نیلۆفەر) لە کرمانشا کە ئۆردوگای تایبەتی ئەو پێشمەرگانە بوو کـە مـاڵ و منداڵیان پێنەبوو، زۆربەشیان پێشمەرگە چاونەترسەکانی هێـزی رزگـاری و پەروەردەی دەشتی کەرکوك و گەرمیان بوون، بۆئـەوەش چوبووین ڕێکیـان بخینــەوە و لــە هەڵومــەرجی خۆیــدا بیانگێڕینــەوە کوردســتان، ماوەیــەك بۆجێ بەجێکردنی ئەو کارە لەوێ ماینەوە، هـەڤاڵانی دیکـەش لـە شـوێنانی تر بـە هـەمان مەبەسـتەوە لـە چالاکیدا بـوون هەمووشـی بـە سەرپەرشـتی برای خۆشەویستمان کاك مسعود بارزانی ئەنجام دەدرا .

من و کاك ڕەیس عەبـدوڵلا وەك شـانەیەکی ئیـشکردن پێکـەوە کارمـان دەکرد پەیوەندیمان بە کاك مـسعود بارزانیـەوە هـەبوو نـاوە نـاوە دەچوینە خزمەتی بۆ ئامۆژگاریو پێڕاگەیاندنی کاروبارەکانمان .

ڕژێمی ئەوسای ئێران زۆر بـە ووردی لـەدوا چالاکیەکانمان دەگـەڕاو لـە ئۆردوگاکــانی کرمانــشان و دەوروەبــەری هەســتیان بــە هــەڤالانی ئێمــە کردبوو، نزیکەی (٣٠) هەڤالانیان لەسەر بزاڤی سیاسـی تەسـلیم بـە عێـراق کردەوە .. دانشتنەکانی ئێمە ئەوسا جـدی تـر بـوون و هاتینـە سـەر ئـەوەی کــە بگەڕێینــەوە کوردســتان بــەلام پــاش مەشــورەتکردنمان بــە ســەرۆکی نەمرمان مستەفا بـارزانی کـە لـە رێـی کـاك مـسعود بارزانیـەوە ئـەنجام درا، ئامۆژگــاری وابــوو کــە پەلــە نەکــەین بۆیــە بــە ئومێــدی باشــتر بــونی بارودۆخەکـە پـەرەی دەسـەند هەرچـەندە دەزگاکـانی رژێمـی شاهەنـشایش زۆر بە وردی لەدوامان دەگەڕان، لـەو ماوەیەشـدا ژمارەیـەك لـە برادەرانمـان وەك ئەندامی سەرکردایەتی دەستنیشانکرد بۆ هەڵسوراندنی ئـەو ئامانجـە، دوو هـەڤاڵ لـەو برایانـەی سـەرکردایەتی کـاتیی لەلایـەن سـاواکی ئێرانـەوە

دەستگیرکران ئەو کاتە من ماڵم لە مهاباد بوو، ئێوارە کە گەڕامەوە ماڵ دەبینم کاك جەوهەر نامیق و کاك کەریم سنجاری کە هەردوکیان ئەندامی سەرکردایەتی کاتیی بوون ئەوانیش لە ماڵی ئێمەن و خەبەری گرتنی کاك عارف تەیفور و کاك حەمە رەزام لەوانە زانی .. دەبوو عیلاجێك بۆ کاك جەوهەر و کاك کەریم بدۆزینەوە دەنا ئەوانیش دەگیران .. بۆ ئەم مەبەستە پەیوەندیمان بە خوالێخۆشبوو (ئەسعەد خۆشەوی)کرد، جەنابی بارزانی و کاك مەسعود ئەودەمە لە تاران بوون پەیوەندیان پێوەکرا و دوایی ئەسعەد خۆشەوی دەلیلی بۆ پەیدا کردن و ئەو دوو هەڤاڵەمان ناردە ناوچەی بادینان کە ئەوسا هەرێمی یەك بوو، خۆی هەر لە ئەسڵیشدا نەخشەکە وابوو ئەوان لەوێ کاری خۆیان ڕاپەراند، ئێمەیش لەسەر کارەکانی خۆمان بەردەوام بووین، ڕژێمی شا زۆر تەنگاو بوون زەختێکی زۆریان خستە سەرمان خەڵکەکەیان بەسەرانسەری ئێراندا پەرشو بڵاوکردەوە نەشیانتوانی بەڵگەمان لەسەر بگرن و زیندانیمان بکەن بەڵام نیمچە زیندانیەك بووین .. زۆر کەسیان برد لەسەرکاریان دامەزراند نەك بۆ ئەوەی بیژێنن، بەڵکو بۆ ئەوەی لەبەرچاویان دوورنەکەونەوە . لەوسەردەمەدابوو بارزانی نەمر دووچاری نەخۆشی هات ئەوە بوو دواتر کاك مسعودیش لە خزمەتیدا چوون بۆ دەرەوە، ئەوسا ئیتر برای جوانەمەرگمان شەهید ئیدریسی هەمیشە زیندوو ئەرکی سەرجەم ئەو چالاکیانەی خستە ئەستۆی خۆی .

ئەو هەڤاڵانەی گەیشتوبونەوە کوردستان زەمینەیان بۆ هەڵگیرسانەوەی شۆڕش خۆشکردبوو ئەوە بوو لە ١٩٧٦/٥/٢٦ خەباتی چەکداری دەستی پێکردەوە .

- **كاك يونس .. هەڵبژاردنی رۆژی ٥/٢٦ ئایا سەعات سفرێك بـوو سەركردایەتی كاتیی خۆیان داینابوو یا رێكەوت بوو؟**

ڕژێم دیار بوو خـەریكی پیادەكردنی نەخشەی چۆڵكردنی گونـدكان و ڕاگـوێزانی گوندنـشینەكان بـوو هـەڤالاّن لـە ناوچـەی بادینـان تـا ڕادەیـەك كاروباری خۆیان رێكخستبوو بڕیاری بەرگریكردنیانداو، خەباتی چەكداری دەستی پێكرد، دەنـا تـا ئەوسا بڕیـار لەسـەر ڕێكخـستن و خـەباتی نهێنـی و سیاسی بوو بەلاّم لەبەر ئەو هۆیە سەركردایەتی كـاتی بڕیـاری ئەوەیـدا كـە بە هێز بەرگری لـە خـەڵك و سـەرەوەت و سـامانی خەڵكە بكـەن و نـەهێڵن ڕژێم بە ئاسانی لە خاك و نیشتیمانی خۆیان دەریان بكەن .

مەجموعەیەكی تری برادەران لە ناوچەی سۆران بـوون ئـەوانیش هـەر لەوكاتــە پـــەلاماری ســەربازگەكانی دوژمنیـــان دا لەوانـــە عـــەلیكۆ و مەجموعەكەی هاتوچۆ هـەبوو، ئەوكاتـە كـاك ئیـدریس بـارزانی هەمیـشە زیندوو سەرپەرشتی ئـەو كارانـەی دەكـرد بـە رەحمـەت بـی كـاك ئیـدریس بـارزانی داوای لـە مـن كـرد بـە هـەر شـێوەیەك ئـەبێ بـچم .. چـاوم بـە عـەلیكۆ بكـەوێ كـە لـە كوردسـتان بـوو ئەوكاتـەش ساواك زۆر بـە تونـدی چاودێریان دەركردین، بەلاّم ئێمە هەندێك سەیارە و شتمان لـە(خانـە) بـوو بە بیانوی ئەوە چووم بۆ ئەو ناوچەیە و لەوێ بە هـۆی دوو بـرادەر منیـان گەیاندە قەندیل و دەشتەوازنی ئەگەر بەهەڵە نەچوبم لـەوێ خەبـەرم بـۆ عـەلیكۆ نـارد، هـاتو چاومان بـە یـەك كـەوت ئـیتر لـە نزیكـەوە باسـی ئـەو بارودۆخـەمان كـرد .. دوای ئـەوە مـن گەڕامـەوە، لەگەڕانـەوە لـە(نەغـەدە) سـاواك منیـان گـرت مـاوەی (٤٨) سـەعات زینـدانیان كـردم .. دوایـی بەهـەر شێوەیەك بوو بەردراین .

ئـیتر بـەردەوام بـووین لـە نـاو ئێـران خـەڵکمان ڕێکدەخـست و دەماننـاردەوە بـۆ کوردسـتان پێـشتر خـەڵکی ترمـان نـاردبۆوە لەوانـە : تەحسین شاوەیس، ئەسعەد محەمـەد ساڵح ڕۆژبـەیانی، قادر فـەرەج، دوای ئەوان ملازم حەسـەن خۆشناو و نەسرەدین موستەفا ئەوانە بـۆ هـەرێمی کەرکوك و سلێمانی، بۆ هەرێمی یەکیش خەڵکمان دەنارد بـەنهێنی، تاساڵی ١٩٧٧.. لە ١٩٧٧ دا، دیاربوو باردۆخی کوردستان بـە کادیری دیکـەش هـەبوو، مـەجموعاتی زۆرمـان دەنـارد بـۆ هـەرێمی بادینـان لەوانـە کـاك موسـتەفا نێروەیـی، عـەریف یاسـین، شـەهید مـەلا ئـەمین، لـە سوریاشـەوە محمـود ئێـزدی هـات .منـیش دەبوایـە بـچمە هـەرێمی دوو بـەڵام بـەر لـە سـەفەرکردنم بـە سـێ چـوار ڕۆژێـك دیـاربوو ڕای کـاك مەسعود بـارزانی و ئیدریسی ڕەحمـەتیش لەسـەر بـوو، لەبـەر زروفێـك کـە لـەوێ هاتـە پـێش منیش چووم بۆ هەرێمی یەك، بەر لە من کاك حەمید ئەفەنـدیش چووبو منیش لە گەڵ مەجموعەکی (١٠-١٢) کەسی لـەم پێـشمەرگانە کـە پێـشتر لـە گەڵم بـوون بەڕێکـەوتین بـۆ هـەرێمی بادینـان، یـەکێك لـەو پێـشمەرگەناکە ئێـستا لێپرسـراوی ناوچـەی بـەردە ڕەشـە تەنانـەت بـە منـداڵی خۆشـی نـەگوتبو لـە گـەڵم هـاتن، ئـەو دوانـزە کەسـە بـە جیـا جیـا ڕۆیـشتین و لـە ناوچەی چاڵدێران یەکمان گرتـەوە لـەوێوە هاتینـە ناوچـەی سیدەکان کـاك حەمیـد ئەفەنـدی پێـشتر هـاتبوە ئـەوێ بـەڵام ئێمـە کـەسمان چـەکمان پێنەبوو من لەوێ دەمانچەیەکم پەیدا کـرد بـەرێزتان دەرچووی کۆلێـژی سـەربازین لـە ڕووی تەعبـەوی و سـەوقیەوە، چـۆن دەڕواننـە مەسـەلەی بەرنگاربونـەوەی پێـشمەرگەیەك بـە دمانـچەیەکەوە و سـوپایەك کـە دەردەکەوێ ئێستا خاوەنی چ جبەخانەیەکی سەربازی بوو؟

ئـەوەی ڕاسـتی بێـت ئێمـە ئەطـەر بێـت بـەراورد لـە نێـوان ئـەم دوو لایەنـەدا بکـەین، دەبینـین سـوپای عێـراق لـە ڕووی تەکنـەلۆجیاو ژمـارەی سەربازیشەوە لە بەراوردکردن نایەت لە گەڵ پێشمەرگەیەك کە بەدەستی خالیەوە بەرەنگاری دەبێتەوە .

لەشەڕدا چەك کەرستەیەکی پێویستە، بەلاَم کێ ئەو چەکە بـەکاردەبا؟ ئەوە گرینگترە بۆ سەرکەوتن بیروباوەر بەر لەچەك دێت .

پێـشمەرگە خـاوەن قەزییـە بـوو، بـڕوای بـەمافی خـۆی و سـەرکەوتن هەیـە، لەسـەرخاکی خـۆی شـەڕدەکات ویـژدانی ڕاحەتـە لـەوەی کـە زوڵـم ناکات داوای حەقی میللەتەکەی دەکا، بەلاَم سوپای ڕژێم تەعـەدایان دەکرد زوڵمیان دەکرد، حەقێکیان لەلانەمابوو کە شـەڕی لـە پێنـاودا بکـەن، جگـە لـــەوەش ڕژێـــم لـــە دوای پیلانەکـــەی ١٩٧٥ی جـــەزائیرەوە سەرخۆشـــی سـەرکەوتن ببـوو، ئـیرادەی میللـەت بـەهیچ شـتێك ناشـکێت بـە تایبـەتی میللەتی کوردی پـەروەردەی شۆڕشـی مـەزنی ئـەیلوول، بڕوایـەکی بـەهێزی بەقەزیەکەی هەیە ..ئێمە هەموو بەپشتی خالی هاتینەوە کوردستان و بەو چەکەنانەی کە خەڵك بە ئەمانەت دەیدا پێمان خۆمان دەپاراست، تا بایی ئەوەندە چەکمان لە دەست ڕژێم گـرت کـە بتـوانین کاروبـاری خۆمـانی پـێ ڕاپەڕێنین .

لە ڕووی شەری پارتیزانی و شەڕی جەبهەشەوە پێشمەرگەکان بـەزۆری هـەر ئـەو پێـشمەرگانە بـوون کـە لەشۆڕشـی مـەزنی ئەیلوولـدا شـارەزایەکی باشیان لە شەڕی پارتیزانیدا بەدەست هێنابوو سروشتی کوردستانیش بـۆ شەڕی پارتیزانی زۆر لەبارە وەك دەزانین تەشـکیلاتی پێـشمەرگەش لەسـەر ئـەو بناغەیـە سـەرەتا لـە ٢ یـا ٣ کـەس پێـك دەهـات و بـە گـوێرەی ئـەو

قاعیدەیەی کە دەڵێ : لە هەمو جێیەك هەبی و لەهیچ جێیەکیش نەبی، هەلسوکەوتیان دەکرد بەو شێوەیەش سەریان لە هێزەکانی دوژمن شێواند و لە زۆر شوێن توشی شکست بوون بەرامبەر بە پێشمەرگە خۆیان نەدەگرت.

زیانی دوژمنیش بەو جۆرە زۆر زۆرتر بوو لە وەی کە لە پێشمەرگە دەکەوت لەو شەڕانەی کە لە ناوچەی سیدەکان مێرگەسۆر و مزووری و ئەو ناوچانەی کە من لێی بوومە زۆرجار شەڕی ئەو پاڵەوانانە لە گەڵ ڕژێمدا کراوە، یەکێك لەو شەڕانە ئەوە بوو کە شەهیدی نەمر مەلا ئەمین بەخۆی و ٧-٨ پێشمەرگەیەکەوە لە کەمینێکی دابوو بەسەریاندا سەرکەوتبوو، بەڵام دوژمن لە هەموو لایەکەوە هێرشی کردبوە سەریان، پتر لە دوو فەوج گەمارۆی ئەم ٧-٨ کەسەیاندابوو بەڵام ئەو سوپا زۆرە واشپرزە بوون کە پێوەندی بێتەلی نێوخۆیان و تۆبخانەو بەهەلەدا بچن دواتر پێمان گەیشت کە ١٢٠سەدو بیست سەرباز لەو شەڕەدا کوژراون، لە ئەنجامی ئەوسەرکەوتنانەشەوە بوو، کە ڕژێم لە ساڵی ١٩٧٨ دا هەوڵیدا گفتو گۆ لە گەڵ سەرکردایەتیدا بکات .

ئامر لیوایەك لە مێرگەسۆر بوو ئەو ئەفسەرە برادەری من بوو زانیبوی منیش لەو ناوچەیەم دیاربوو ڕژێم ڕایان سپاردبوو بە ئیستفادەکرن لەو برادەریەی ئێمە بنەمای وتووێژێك ڕێکبخەین، ئەو ئامر لیوایە لە مێرگەسۆر برادەرێکی ناردبوو بۆ ئەوەی بێت بۆ لای ئێمە بۆ ئەوەی بزانێ ئێمە ئامادەی گفتۆ بکەین یان نە ء.. کە ئەو برادەرە هات بە دوورو درێژی قسەمان لە گەلی کردو دوای ئەو برادەرێکی دیکەیشان نارد، ئەوسا لە گەڵ ژمارەیەك لە برادەرانی سەرکردایەتی

چاومان پێکەوت کە ئەویش گەڕایەوە ئەوسا ڕژێم وەفدێکی ڕەسمی نارد وەفدەکە لەناوچەی (هەرنی) ی، کانیی ڕەشی لە دەشتی بەرازگرو خواکورك چاویان بە هەڤالانی سەرکردایەتی کەوت .. وەفدە حکومیەکە هەر لە سەرەتاوە بە برادەرانی ئێمەیان گوتوە : ئێوە بەس داوای جیابوونەوە مەکەن ئێمە هەموو داواکانتان جێبەجێ دەکەین ئەو هاتوچوە دواتریش هەر بەردەوام بوو تاکو کۆتایی مانگی ١٩٧٩/٢ . بەلام کە ئینقلابی ئیسلامی ئێران ڕوویدا و خەبەری دڵتەزێنی کۆچی دوای بارزانی سەرۆکی نەمرمان بلاو بوەوە، ڕژێمیش وای بۆچوو کە جارێکی تر بزوتنەوەی ڕزگاریخوازی کورد بەرەو نەمان دەڕوات بۆیە ووەردە ووردە خۆی لە گفتو گۆکە کێشایەوە .

هەربەم بۆنەیەشەوە کە هەواڵی کۆچی دوای سەرکردەی نەمرمان بارزانی هات من لە ناوچەی نێروەییەکان بووم زۆر لە هەڤالان بۆ بەشداربوون لە ڕێورسمی ناشتنی تەرمی پیرۆزی بارزانی گەڕاینەوە دیوی ئێران . بەلام لە سەر داوی کاك ئیدریسی ڕەحمەتی تا ڕۆژی چلە نەمتوانی بگەڕێمەوە، ڕەحمەتی داوی لێکردم کە ناوچەکە بەجێنەهێلم و دڵی خەڵکەکەی بدەمەوە پێیان ڕابگەیەنم کە هەموو پەرەوەردەی ڕێبازی بارزانی و کوڕی بارزانی نەمرن .. وەفاتی ئەو سەرکردە مەزنە دەبێ هانی خەباتی زیاترمان بدات بۆ ئەوەی لەسەر مافی خۆمان توندتر خەبات بکەین .

- **مامۆستا هاریکاری خەڵك لە گەڵ شۆڕش چۆن بوو؟**

وەکو گوتم کە هاتینەوە بۆ کوردستان ڕژێم وەکو سەرخۆشێکی لێهاتبوو وای دەزانی ڕاستەو یەکجارەکی بە سەر میللەتی کوردا

سـەرکەوتووە بۆیـە بـە هـەموو شێوەیەك کـەوتبوە گیـانی خـەڵك و ئـازاری دەدان تەنانەت ئازاری ئەوانەشی دەدا کە لە گەڵ خۆیدا ببوون

لە قۆناغێك لە قۆناغەکانـدا .. خەڵکەکـەی تـەواو بێـزار کردبـوو ئەمـە لەلایــەك لەلایــەکی تریــشەوە خــەڵکی کوردســتان بەگــشتی خــەڵکێکی نیـشتیمان پـەروەرن و پێیـان ئەسـتەم بـوو دوژمنـانی گەلەکـەمان ئاوهـا حورمەتی خاك و مافەکانیان پێشل بکات لەسەرێکی تریـشەوە ئـەزمونێکی دورودرێژیان لە گەڵ شۆڕش و پێشمەرگەو سـەرکردەکانی مـەزنی ئـەیلوول هەبوو بە چاوی بـروا و متمانـەوە دەیڕوانیـە پێشمەرگە و بـەجل و چەك و خۆراکی خۆیان هاریکاریمانیان دەکـرد لێـرەدا دەبـێ سوپاسـی کوردەکـانی ئێـران و تورکیـا و سـوریاش بکـەین کـە بـە گیـانێکی نەتـەوە پەروەرانـەوە یارمەتیان ئەدایـن.

- **زۆر سوپاس کاك یونس .**

زۆر سـوپاس، هەربـەم بۆنەیەشـەوە سـەری ڕێـز و نـەوازش بـۆ هـەموو شـەهیدانی گـولآنی پێـشکەوتوو خـواز دادەنـوێنم، بەتایبـەتیش بەرامبـەر سـەروەری شـەهیدان بـارزانی نـەمر و کاکـە ئیدرسـی هەمیـشە زینـدوو، نەمری و سەربەرزی بۆ گشت شەهیدانی ڕێگای ڕزگاری کورد و کوردستان

بەردەوامبوون یان سەر هەڵدانەوەی شۆڕش؟

میوانی ئەمرۆمان : مستەفا نێرویی

ئامادەکردنی : ژیلوان

مستەفا نێرویی پێشمەرگەی بەوەفای بارزانی نەمرو شۆڕشی مەزنی ئەیلوول، لەسەرهەڵدانەوەی گوڵانی پیرۆزیشدا ڕۆڵێکی کاریگەری گێڕاوە لە چەندین شەڕی قارەمانانەدا بەشداری کردووە .

برایەتی لەساڵرۆژی (١٧) ەیەمی، گوڵان پیرۆزدا بەم بۆنەیەوە میوانداری لێکردو ئەم پرسیار و وەڵامانە هاتە کایەوە .. کاك مستەفا دوای پیادە کردنی پیلانەکەی ١٩٧٥ی جەزائیر کەوتیتە کوێوە؟

لە گەڵ زۆربەی هەڤاڵان چووینە دیوی ئێران و سەرەتا ماوەیەك لە نەغەدە و ناوچەکانی دەوروبەری گیرساینەوە لەو ماوەیشدا چەندین جار گەیشتمە خزمەتی بارزانی نەمر.. بارزانی نەمر زوو زوو ئامۆژگاری ئێمەی دەکرد و دەیفەرموو هیچ خەموو پەژارەتان نەبێ شۆڕش و پارتی بەم پیلانە لە نێو ناچن و هەمووی تەنها یەك دوو مانگێکی دیکە ناکێشێت شۆڕش سەر هەڵدەداتەوە لە جارانیش پتر دەستکەوتی دەبێ.

ڕێکخستنی حزب بەردەوام بوو رۆژانە بە هەر شێوەیەك بوایە لە گەڵ هەڤاڵانی دیکە یەکودومان دەدیت و قسەمان لەسەر چۆنیەتی گەڕانەوە بۆ

کوردستان دەکرد ڕژێمی شای ئەوسای ئێران، بەپێ ی پیلانەکەی جەزائیر چاودێریەکی توندوتۆلی هەڤالآنی ئێمەی دەکرد، دواتر کە نەیتوانی سنورێك بۆ چالآکیمان دابنێ، ئەوسا بەماڵ ومنداڵەوە لە ناوچەی کوردنشینە سەرسنوریەکان دەرمانیکردو بەنێو ئێراندا بلآوەی پێمانکرد، من ومناڵەکانم و ماڵو مناڵی چەندین هەڤالآنی تریش براین بۆ (جەهروم)، جەهروم دەکەوێتە خوار تاران و نزیکەی (٣٠) سەعاتە ڕێیە لە سنورەکانی کوردستانەوە دوورە، لە وێش لە خێوەتگایەك ئێمەیان فرێدا کە بە تێلی دڕکدار دەورە درابوو تەنانەت بۆ کڕینی شتومەکیش ڕێگەمان نەدەدرا بچینە شاران.

پ/ڕێکخستن وپەیوەندی وورەی ئەو خەڵکە چۆن بوو لەو بارودۆخە؟

و/ئەوە وای لێمانکرد کە زیاتر هەوڵی گەڕانەوە بدەین بۆ کوردستانی عێراق .. ورەی ئێمە زۆر بەرز بوو ئێمە بڕوای تەواومان بە حیکمەت و تواناو تەجروبەی بارزانی نەمر و قسەو پێش بینیەکانی ئەو سەروەرە نەمرە هەبوو، دەمانزانی دوور یا زوو شۆڕش سەرهەڵدەداتەوە ئێمەیش دەگەڕێینەوە سەر شوێن و خاکی خۆمان، من و خێزانەکەشم دوای لە جەهروم هاتینەوە لە تاران نیشتەجێ بووین

پ/پەیوەندی تان لەگەڵ سەرکردایەتی چۆن و تاچ ڕادەیەك بوو؟

و/وەکو گووتم پەیوەندی و ڕێکخستن گاڤێك بەردەوام بوو .. ئاگاداری ڕوداوەکانی ناوچە کوررردستانیەکان بووین، هەڤالآنی سەرکردایەتی کاتێ کاك جەوهەر نامیق و کاك کەریم سنجاری ساڵێك پتر بوو لە هەرێمی یەك ناوچەی بادینان بوون، ڕێکێخستن و چالآکی پێشمەرگە زۆر بەهێز بوون، چونکی پێشتریش نەبڕا بوون ماوەکە ئەوەندەی نەبرد لە نێوان

ئاداری ١٩٧٥ و گولانی ١٩٧٦، ڕێکخستن ڕاستە لە هەندێك شوێن لاواز بوو بەلاّم لە زۆر شوێن وەك خۆی مابوو لە زۆر شوێن کادیر و پێشمەرگە مابوون و خۆیان تەسلیم بە هیچ لایەك نەکردبوو لەوانە وەکو حاجی عومەر لەناوچەی دۆسکی و خەلکی دیکەش لە ناوچە کانی تر، کە کاك جەوهەر و هەڤالانی دی چوونە ناوچەکە ئیتر ڕێکخستن پتر بە هێز بوو، ئێمە ئاگاداری هەمو شتێك بووین

پ/جەنابت کەی گەڕایتەوە خاکی کوردستان؟

و/سەرەتای پایزی ١٩٧٧ بوو شۆڕش لە کوردستان لە پەرەسەندن دابوو، پێویستی بە کادیری حزبی و عەسکەری زیاتر بوو ئەودەمە بارزانی نەمر و کاك مەسعود بۆ عیلاج چوبونە دەرەوە، کاك ئیدریس بارزانی ڕەحمەتی پێی ڕاگەیاندم کە دەبێ بچمەوە بۆ کوردستان ، سەرەتای مانگی ١٩٧٧/٩ بوو ئیتر بەڕێکەوتم لە ورمێ بۆ ناو کوردستان (١١) ڕۆژمان پێچوو، دەبوو خۆمان لە ڕژێمە شا بپارێزین لەو ێشەوە هاتینە ناو تورکیا، پانتۆل و چاکەتمان لەبەر بوو بۆ ئەوەی پیمان نەزانن لە تورکیاش وەکو ئێران بمانیان گرتبا تەسلیمی عێراق دەکرایتەوە، کوردی هەردو تورکیا و ئێران زۆر زۆر یارمەتی ئێمەیاندا قەت لە بیر ناکرێ دوا گوندی تورکیاش کە لێی بووین (نێروەك) بوو ڕۆژی ١٩٧٧/٩/١٨ لە ناوچەی گەڤەڕێ هاتمەوە کوردستان .

پ/چەند کەس دەبوون و چی چەکێکتان پێبوو؟

و/ئێمە بۆ ئەوەی بە ئاسانی بگەینەجێ نەماندەتوانی بە کۆمەڵ بێینەوە، چەکیشمان پێ نەبوو، تەنانەت چاکەت و پانتۆڵمان لەبەر دەکرد.

پ/کە گەیشتنەوە ناو کوردستان بارودۆخ چۆن بوو ؟

و/بەر لە ئیمە کاك جەوهەر و هەڤالأنی هاتبوونەوە وە پتر لە سالێك بوو خەریکی کاروباری ڕێکخستن و پێشمەرگایەتی بوون لە ناوچەکە، تەنزیماتی حزب هەرمابوو پێسمەرگە هەبوو کاتی خۆیشی تەسلیم نەبوو بوون ئێمە وەجبەی دووەم بوین هەر لەو وەجبەیەدا بوو کاك میلازم یونس ڕۆژبەیانی، مەلا ئەمینی ڕەحمەتی و ئازاد بەرواری، عەریف یاسین ، حمید ئەفەندی و گەلێکی دیکەش هاتنەوە هەرچەندە بە جیا جیاش هاتینەوە.

لە وێشەوە چوینە ناوچەی نێروە و دۆسکیان و هەرکی و پێداو و شوێنانی دیکەش، کاك ملازم عەلی و ملازم محمد، شوکری نێروەیی و عەلی تێلکیش تازە هاتبوە ناوچەکە

پ/کاك مستەفا وەك ئێستە بەدەردەکەوێ ڕژێمی بەغدا لە ڕووی چەك و ژمارەی سەربازەوە زۆر بە دەسەلأت بوو ئێوەیش بەبێ چەك دەهاتنەوە، ئێستا چۆن تەماشای ئەو وەزعە دەکەی ؟

و/ئێمە لە سەرەتای پێلانەکەی ١٩٧٥ چەند جارێك چوینە خزمەتی بارزانی نەمر، خودا لێی رازی بێت ئەو پێی دەوتین کە لەپاشە ڕۆژی حزب و شۆڕش و میللەت نەترسێن و زۆری پێناچێت دەبوژێنەوە، ئێمە بروامان بەقسەی بارزانی نەمر هەبوو دەمانزانی وەعدی وەکو سەنەدە، دێتە دی کە پێم نایە خاکی کوردستانەوە ئەو قسانەی بارزانی نەمرم هاتەوە بیر، چەك ببێ باشە بەلأم چەك هەمو شتێك نیە ئەو دەستە، ئەو بیروباوەرە گرینگە بەکاری دێنی، ڕژێم چەکیشی هەبوو بەلأم لە کوردستانمان دەرکرد

پ/کاك مستەفا کاروباری پێشمەرگایەتیتان لەسەر چ شێواز و

تەكنیكێك بوو؟

و/هەر لەدوای پیلانەكەی جەزایرەوە ئێران توركیا و عێراقیش سوپای خۆیان هێنابووە سەرسنور سنوریان داخستبوو، ڕژێمی عێراق لە هەمووی پتر سنووری خۆی مەحكەم كردبوو سەربازێكی زۆری لەسەر سنوور كۆكردبۆوە بەلاَم داخیلی ئیهمال كردبوو، ئێمە لەم باردوخە سەربازیەدا عەمەلیاتی عەسكەری خۆمان گواستەوە قولاَیی ناوچەكە لەوێ سوپای ڕژێم كەمتر بوو، لە وێشەوە ئیتر بە شەڕی پارتیزانی و مەفرەزەی بچووك بچووك دەستمان كرد بە لێدانی ڕێگای هاتوچۆی سەربازەكانی، هەر بەم تەكنیكەش لە شارەكان و ڕێكخستنی ناو شارەكان و جەماوەری گوندەكان نزیك بوینەوە .

پ/هاریكاری میللەت لە گەڵ ئێوە تا چ ڕادەیەك بوو.

و/میللەت هەر ئەو میللەتە بوو، هەڤاڵی ئێمە بوون شۆڕش نەپچڕا بوو خەڵك نەگۆڕا بوون كە هاتینەوە كەسمان بەكەسمان غەریب نەبووین كە پەروەردەی ڕێبازی بارزانی نەمر بوین، هەموو وەكو ڕۆژانی شۆڕشی مەزنی ئەیلوول هاریكاری یەكترمان دەكرد.

پ/وجودی مەفرەزەی حزبەكانی دیكە چەند بوو؟

و/لەو ناوچەی كە من باسم كرد ئەوەی هەبوون هەمووی مەفرەزەی پارتی بوون .

پ/كاك مستەفا ناخۆشترین ڕۆژانی پێشمەرگایەتی ئێوە لەو ڕۆژانەدا چی بوون؟

و/ژیانی پێشمەرگایەتی بەتایبەتی لەم ڕۆژانە خۆش نەبوو بەلاَم ناخۆشترین كات ئەو كاتە بوو كە هەواڵی كۆچی دوایی بارزانی نەمر

خوای لێرازی بێت پێمان گەیشت، بەلاّم بروسکە مێژوویەکەی کاك مسعود بارزانی سەرۆکی پارتیمان هێز و وورەی خستە دڵمانەوە نەیهێشت ئەو ڕووداوە جەرگبڕە کاری سلبی لە مەعنەویاتی ئێمە بکات، بەڵکو بە پێچەوانەوە خەباتی خۆمان توندتر کرد.

پ/دواشت کە حەز ئەکەیت باسی بکەیت؟

و/یەکەم حەز دەکەم خەڵکی کوردستان ئەو ڕۆژانەیان لە بیربێت و بە یەکێتی و تەبایی و دۆستایەتی بەری ڕەنجی ئەو ڕۆژانە بپارێزن کە پەرلەمان و حکومەتی هەرێمی کوردستان بە هەموو شێوەیەك هاریکاری یەکو دوو بکەن، دووەم هەرچیەك لە توانادا هەیە بۆ پێشمەرگە و خزمەتکردنی پێشمەرگە بکرێت، پێشمەرگەو قوربانیدانی ئەوان نەبوایە ئەم ئازادیە و ئەم ڕۆژە بەدی نەدەهات .

سمیناری برایەتی

بەردەاوم بوون یان سەرهەڵدانەوەی شۆڕش؟

میوانی ئەمڕۆ : دکتۆر کەماڵ کەرکوکی

ئامادەکردنی : زاهیر ڕۆژبەیانی

پ/دکتۆر سەرەتای پەیوەندی کردنتان لە گەڵ شۆڕشی گولان لە کوێوە دەست پێدەکات؟

و/من پێشمەرگەی شۆڕشی مەزنی ئەیلول و (ڕێبازی بارزانی) نەمرم بە پشتیوانی پارتیمان لە کۆلیژی پزیشکی زانکۆی تاران دەمخوێند کە پیلانەکەی جەزائیر پیادەکرا، چەند قوتابیەکی زانکۆی تاران تیپێکی ئینتحاریمان بۆ تۆلە لێکردنەوەی شای گۆڕبەگۆڕی ئیران پێکهێناوە، من بە نوێنەرایەتی ئەو تیپە بۆ ئامۆژگاری و مشورەتی بەڕێز کاك مسعود بارزانی هاتم بۆ نەغەدە لە وێوە چاوم بە بەڕێزیان کەوت هەموو شتێك لە وێوە دەستی پێکرد.

شتێکی دیکەش زۆر کاری لێکردم .. لە ڕۆژنامەیەکی عێراقیدا کە وێنەی ئەحمەد حسن بکری گۆڕ بە گۆڕ و دیکتاتۆری ئێستای بەغدای لەسەر بوو، بە جلی سپیەوە نووسرا بوو (انتهى التمرد العميل والى الأبد) ئەم قسەیە زۆر کاری تێکردم چوومە لای برای خۆشەویستم کاك ئازاد بەرواری کە ئەو دەمە لە (کەرەج) بوو، پێشتریش زۆر جار یەکترمان

دەدیـت.. بیرمـان لـەوە دەكـردەوە كـە دەبێـت ئیـسپاتی ئـەوە بكـەین كـە شۆڕشی مەزنی ئـەیلوول شۆڕشـێكی عمیـل نـەبوو و گـەلی كـورد بـە پیلانـی ئاوا سەركووت ناكرێ.. بەڵام دواتر كە كاك مـسعود هاتـە كـەرەج و چاومان پێكەوت، بـەڕێزی ڕای وابـوو كـە مـن لەسـەر خوێندنەكـەی خـۆم بـەردەوام بـین .. ئێمـە سووربوونی خۆمـان نیـشانداو، بـەڕێزی فـەرمووی لـە وانەیـە ١٠٠٪ بكـوژرێن و نەگەڕێنـەوە، وتمـان لـە وێ بمـرین نـەك لـە دەربـەدەری بژین .. ئەوسا بڕیـاری لەسـەر ئـەوەدا بگەڕێینـەوە بـۆ كوردسـتان .. ئـەوجا تەنها دوو ئامۆژگاری كردین كە دواتر لە ژیانی پێشمەرگایەتیدا و ئێستا و ڕۆژانــەش كــاری پێدەكــەم ســودی لــێ دەبینــم، فــەرمووی زەحمــت و ئەزیـەتێكی زۆر دەبیـنن، وەزعـی كوردسـتان زۆر نـاخۆش و ناڵەباره، بـەڵام نابێ قەد یـەئس پەیـدا بكـەن خـوا لـە هـەموو شـتێك گـەورەتره .. دووەم : چەند سەركەوتووبن، چەند بەهێز بـوون غـرور نـەتانگرێت، ئێستا چـەند مـەغرور بـن ئینـسان چـەند غـرور بێـت خـوا ئەوەنـدە زووتـر دەیخواتـە خوارێ ئەم دوو ئامۆژگاریە ڕەچاو بكەن سەركەوتوو دەبن خوداش لـە گـەڵ ئێوەیــە ئــەوجا تەسـلیمی دوو بــرادەری كــوردی ئێرانــی خــەڵكی ســەر سنوورمانی كرد و بۆ شەوی دوای ئاودیوی خاكی عێراقمانیان كرد.

پ/ئەوە چ ڕۆژێك بوو دكتۆر ئەگەر لەبیرت مابێ؟

و/قــەد لــەبیرم ناچــێ .. ڕۆژی ١٩٧٦/٥/١٢ بــوو، كــە گەیــشتمە گوندی(بیلكۆ) سەر بە قەڵادزێ، بـەر لـە منـیش كـاك شـێخ عزیـز چووبوە ئەو ناوچـەیە كە گەیـشتمە ئـەو دێیـە موختـاری ئـەو زەمانـە و پیاوەكـانی دەوریـان دام و كەوتنـە پرسـینی ئـەوەی كـە لـە كـوێ وە هـاتووم و خـەڵكی كوێم و بۆچی هاتوم؟ بەڵام توانیم ڕێگۆركێان لێ بكەم ئیخباریم نەكەن.

پ/کاك کمال .. چەك، چیت پێبوو کە هاتیتەوە ناو کوردستانەوە؟

و/هیچ .. تەنها یەك گۆچانێکم پێبوو..ئەویش برایەکی کوردی ئێران لە گوندی (بێوران) دابووی پێم.. کاتی خۆیەتی کە بە گەرمی سوپاسی ئەو برایە و هەموو دانیشتوانی ئەم گوندە بکەین کە بوونە پایەگایەك بۆ هاتوو چۆی پێشمەرگە بەڵام دوایی لە گوندی بیلکۆ دەمانچەیەکی بچوکی ڕەقەم حەوتیان دامێ کەوامدەزانی تۆپێکە بۆ ئەو ڕۆژگارە.

پ/چەند پێشمەرگەت لە گەڵ بوون؟

و/کەس کەس تەنها بووم، بەڵام وام بۆ دیاری کرابوو کە لە گوندی (خوڕخورە) پەیوەندی لە گەڵ پێشمەرگەیەکدا بکەم .. لە وێ چاوم پێکەوت، ئەویش کاك کەریم خوڕخوڕەییە و ئێستا لای خۆمان مەفرەزی پۆلیسە.. کاك کەریم تفەنگی خۆی هەبوو.. ئیتر ماڵوحاڵی خۆی بەجێ هێشت و پێکەوە کاك شێخ عزیزمان دۆزیەوە لە ئەشکەوتە ڕەشی پشت گوندی (یاخیان) کە دەکەوێتە دۆڵی جافایەتیەوە، لە وێش فەقێ سمایل جاف کە گەورەی عەشیرەتی جاف بوو بە خۆی و عەشیرەتەکەیەوە یارمەتیەکی زۆریان داین.. بە کورتی بوین بە سێ کەس من و کاك کەریم و شێخ عزیز .

پ/ڕۆژی ٢٦ ی گوڵان ئێوە لە کوێ بوون؟

و/ڕۆژی ٥/٢٦ لە گەڵ کەریم خوڕخوڕەیدا لە نزیك شەدەڵە بووین، لە گوندی مەولان .

پ/کە ئێوە چوونە ناو مەفرەزەی دیکەی پێشمەرگەی لێ بوون؟

و/کە ئێمە گەیشتینە ئەوێ ناوچەکە پێشمەرگەی دیکەی لێ نەبوو خەڵکی ناوچەکەش ماوون و ئەوەیان لە بیرە .. پیاوانی ڕژێم بە ئارەزوو

خۆی تەڕاتێنیان تیا دەکرد ..هیچ پێشمەرگەیەك و هیچ مەفەرزەیەك و هیچ گروپێکی تر لە ناوچەکەنەبوون ... مەفرەزەی پۆلیسی ڕژێم بە ناوچەکەدا دەگەڕان و بە هەموو شێوەیەك تەعدایان لە خەڵکی گوندەکان ئەکرد تا ئەم مەفرەزیە گەیشتن دەستی ڕژێم دەگەیشتە هەموو گوندێك .. تەنها مەفرەزەیەکی چەکداریش لە سنووری حاجی ئۆمەران هەبوون، کە پەیوەندیان بە شەهید ئیدرسی جوانەمەرگەوە هەبوو، ئەویش نەك بە ناوی سەرکردەی کاتیەوە بەڵکو وەك مجموعەیەکی چەکدار، تروسکەی ئومێدێك بوون لەو ناوچەیە بەڵام بارودۆخ لە سنووری هەرێمی یەك (بادینان) بە جۆرێکی دیکە بوو..لەوێ شەهید عبدالرحمن صالح و شەهید محو گەودە و سەید حەمید و محمود یەزیدی و کاك عادل و کاك جمال ئامیدی و کاك فوئاد ناوچەکەیان ئاوەدان کردبۆوە، بەڵام هەرێمی دوو واتا ناوچەکانی کەرکوك و سلێمانی و هەولێر بەو شێوەیە بوو کەباسمان کرد ..بەڵام دواتر لەمانگی ١٩٧٦/٩ گروپ و مەفرەزەی تر پەیدا بوون لە وانە کاك عمر عبدالله و کاك سالار و شەهید ئارام .. پەیوەندیشمان لە گەڵ یەك زۆرخۆش بوو، زۆرجاریش کە یەکمان دەگرت و زانیاریمان دەگۆڕیەوە و مناقەشەی یەکشمان دەکرد و ئیتر ئاوا.. تەنانەت موناقەشەی پێکهێنانی بەرەیەکشمان کردو تەنها خاڵێکیش کە بوە هۆی ئەوەی کارەکەمان سەر نەگرێ ئەوەبوو ئەوان داوایان دەکرد سەرکردایەتی کاتیە یەك دەنگی هەبێت .. بەڵام (بزوتنەوە و کۆمەڵە)، هەر هەر یەکەو دەنگێکیان هەبێ بەو شێوەیەش ئەوان دەبوونە دوو دەنگ .. لەسەر ئەوە ڕێك نەکەوتین .

پ/مەفرەزەتان تاکوێ بڕی دەکرد؟

و/مـەفرەزەمان دەگەیـشتنە سـنووری هـەموو ناوچـەکە، بـە تایبـەتی کاتێك کـە ژمـارەی پێشمەرگەمان پـەرەی سـەندو ڕێکخستنی پارتایـەتیمان بـە هێزتـر بـوو، لـەو مەفرەزانـەی کـە دەورێکـی چـاکیان گێـڕاو دەسـتی ڕژێمیان کورت کرد، مـەفرەزەکانی کاك نەسـرەدین مـستەفا و کـاك تحسین شاوێس بوو، کاك قادر فـەرەج بـوو کاك حمەصالح ڕۆژبـەیانی بـوو , کـاك مـستەفا احمـد و کـاك فـتح الله و کـاك حـسن خۆشـناو و ئەوانـەی دەوری ئەندامیەتی هەرێمیان هەبوو مەفرەزەی تریش .. هەرچـەندە لـە سـەرەتادا شــەهیدێکی زۆرمانــدا بەتــەنها مەفرەزەکــەی کــاك تحــسین شــاویس لــە ١٩٧٧/٥/١٠ کە ڕژێم لە گوندی (ژاڵە) دەوروبەری چەمچەماڵ هێرشـی کـردە سەریان (٧) شەهیدیان دا کە بۆ ئـەو ڕۆژە و ئێـستاش خەسارەتێکی گـەورە بوو، بەڵام کۆلیان نەداو ئەوانیشی کە ماون ئێستاش لە کۆڕی خەباتدان .

هـەروەها هەنـدێکیان لـە بـواری ڕێکخـستنی پارتایەتیـدا ڕۆلێکـی زۆر گەورەیان دیت لە وانە شەهید مەلا ڕەسول کە کادیرێکی ئـاینی زۆر بـەهێز و چـالاك بـوو، ڕێکخـستن و پەیوەنـدی پارتایـەتی گەیانـدە نـاو شـارەکانی کرکـوك و سـلێمانی و بەغـداش، هـەروەها هـەرەوەها برایـەکی شـەهید عزیزیش هەبوو ئەویش لەناو سلێمانی لەم بوارە جێی دەستی دیار بـوو لـە ڕێکخـستنی پارتایـەتیمان تەنانــەت گەیـشتبوونە نــاو سـوپای ڕژێـم بــە تایبـەتیش لـە شـاری قـەلادزێ کـە بەداخـەوە لێژنـەی ناوچـەی قـەلادزێ ئاشـکرا بـوون ڕژێـم ئیعـدامی کـردن، لـە ڕووی عەسـکەریەوەش توشـی شـەڕێکی زۆر هـاتووین بـەلام بـە زیـانێکی کـەم و سـەرکەوتنی گـەورەمان بەدەست هێنا.

پ/کاك کەمال.. باسی شەڕتانکرد، کاتی خۆی شەڕی شارستێن دەنگێك

گەورەی دایەوە وورەیەکی زۆری خستە بەری خەڵك ئەشێ کوورتە باسێکی ئەو شەڕەمان بۆ بکەن؟

و/شەڕی شارستێن تاقی کردنەوەیەکی گەورە بوو لە دۆڵی جافایەتی چەند بنکەیەکمان دامەزراندبوو لە داوێنی چیای ئاسۆس و شینکایەتی و دابان و سێدەر و شارستێن و شوێنانی تریش .. ڕژێم بە پێی پلانێك هێرشی هێنایە سەر بنکەکەمان لە گوندی سێدەر کە چەند کیلۆ مەترێك لە شار و سەربازگەی دوکانەوە دووربوو، ئێمە بۆ هاریکاری پێشمەرگەکانمان ویستمان بچین بەدەم شەڕەکەوە، بەڵام بۆمان دەرکەوت کە ڕژێم لەچەند قۆڵێکی تریشەوە هێرشی هێناوە .. ئێمە لەڕێی شارستێن و یاخییانەوە بەرەو سێدارە ئەچووین بەدوو قۆڵ، بۆمان دەرکەوت کە سەربازێکی زۆر گەیشتۆنەتە دەوروبەری شارستێن .. کاتژمێری ٦:٣٠ ی بەیانی بوو، دونیا تەم و مژبوو، لە نێوان شارستین و هەوارەبەرزەدا پشتی هێزەکەی دوژمنمان گرت و شەر دەستی پێکرد .. شەڕێکی زۆر سەخت دەستی پێکرد .. سەرکەوتنێکی گەورەمان بە دەست هێنا .. بەپێی ئامارێك کە دەستمان کەوت لە سوپای دوژمن (١٦٣) کەس کوژراون و هەلیکۆپتەرێك خرایە خوارەوە لە کاتێکدا کە چەکی قورسمان نەبوو .. بە داخەوە لەو شەڕەدا کە پێشمەرگە زۆرجار بە پێوە شەریان ئەکرد (٧) شەهیدماندا و (٩) بریندار و خۆشم بریندار بووم , هەروەها (١٦) هاووڵاتی دیکەش شەهید بوون لە منالو ئافرەت و پیرەمێردی شارستین (٥١) کەس بریندار بوون , جگە لە زۆری سوپاکەی ڕژێم و کەمی پێشمەرگە (١٢) هەلیکۆپتەریش بۆردومانمانی ئەکرد .. بەڵام سەرکەوتن هەمیشە هەر بۆ هەقە .. ئەم شەڕە لە دەزگاکانی ڕاگەیاندنی دەرەوەشدا

دەنگێکی زۆری دایەوە و وورەی جەماوەر و پێشمەرگەشی بەرزکردەوە , لێرەدا ئەوەش بڵێین کە هاوولاٌتیەکی زۆری ناوچەکەش بە تفەنگی خۆیانەوە هاوکاریمانیان کرد .

پ/دکتۆر ڕژێم هیچ هەوڵێکی ئەوەی نەدا، کە پەیوەندیتان لە گەڵدا بکات؟

و/نەخێر .. تەنها جارێك نەبێت .. ئەویش ئەوکاتەی کە بۆ یەکەمجار بوو شۆڕش گرووپێکی خەبیری پۆلۆنیمان گرتبوو .. لێپرسراوێکی سەربازی گەورەی ڕژێم نامەیەکی بۆمان نووسیبوو و داوای بەردانی ئەو خەبیرانەی ئەکرد بەرامبەر بە بڕە پارەیەك کە خۆمان دەستنیشانی بکەین و خۆشیان سەد هەزار دیناریان پێشنیار کردبوو .. لە نامەکەدا نووسیبووی : پاراستنی گیانی ئەو بیانیانە ئەرکی هەموو هاوولاتیەکی شەریفە و ئێمە سەد هەزار دینارتان بۆ ئەنێریت بۆ ئەو شوێنەی کە خۆتان ئەڵێن ئەگەر ئەوەش کەمە خۆتان چەندتان ئەویٚ بۆمان بنووسن دەتانەدەینیٚ بە مەرجیٚ ئەو خەبیرانە بەربدەن . ئێمەش لە وەڵامدا بۆمان نووسین : ڕاستە ئەوە ئەرکی هاوولاٌتی شەریفە، بەلاٌم ئێوە شەریف نین ئەگەر وانەبووایە منالٌو ئافرەتی کوردی بێتاوانتان نەئەکوشت .. ئەو خەبیرانە لای ئێمەن ئێمە سەلامەتی گیانیان ئەپارێزین، چەندبشتان پارە ئەویٚ بۆ بەردانی ئەو کوردانەی کە بەردەستکەوتن ئەیدەین ئەگەر ئازادیان بکەن هەرچەندە ئەوکاتە پارەشمان نەبوو بەلاٌم ئاوها وەلاٌمیانمان دایەوە و ئیتر هیچ پەیوەندیەکیان نەبووە لە گەڵماندا .

پ/هاوکاری جەماوەری خەڵك لوگەڵتاندا تا چ ڕادەیەك بوو؟

و/ڕاستە ئێمە زۆر بێ کەرەستە و تەقەمەنی و خواردن بووین و ڕاستە زۆر ماندوو بووین , بەڵام خەڵکەکەش زۆر یارمەتیان ئەداین چ لە ناو کوردستانی عێراق چ لە ناوچەکانی دیکەی کوردستانی ئێران و تورکیا و سوریا , یارمەتی و کۆمەکی ئەو خەلکە قەت لەبیر ناکرێ .. یارمەتی و قوربانیدانی میللەتەکەمان نەبووایە هیچمان بۆ نەئەکرا و نەئەگەیشتینە ئەم ڕۆژە .خەڵك سەرەڕای نەبوونی و دەستکورتی و ترسی رژێم بە نانوبەرگ و بە ڕۆڵە جگەر سۆزەکانیان هاوکاری شۆڕشیان ئەکرد .. زانیاریان بۆ ئەهێناین , زەحمەتیان ئەکێشا، لەگەل ئێمەدا دەکەوتنە مەترسیەوە و وەکو ئێمە بریندار دەکران و شەهید دەبوون .. بە چەکی خۆیان وەکو ئێمە دەهاتنە شەڕی بەرگریەوە بەبێ ئەوەی پێشمەرگە بن یان لە تەنزیمیدا بن .

پ/کاروباری خەڵکتان چۆن ڕادەپەراند؟

و/خەڵك بڕوای پێمان بوو .. گیروگرفتی یاسایی و کۆمەڵایەتی خۆیان ئەهێنایە لای پێشمەرگە ..ئێمەش بۆ چارەسەرکردنی ئەو گرفتانە لێژنەیەکی شەرعیمان پێکهێنابوو , کە خەڵکەکە زۆر ڕێزیان لە بڕیارەکانی دەگرت، لە وانە شەهید مەلا رەسول هەبوو هەروەها مەلا خدر و مەلا محمد و مەلا محمود هەبوون کارەکانمان بەوان دەسپارد ئەوانیش زۆر بە عەداڵەتەوە چارەیان ئەکردن .

هەر بەم بۆنەیەوە، مەلا محمود زروفێکی بەسەرهات کە دەبوایە خۆی تەسلیم بە دوژمن بکاتەوە بەڵام لەوساتەدا کە تفەنگەکەی دانا لە حەسرەت و غیرەتی خۆیدا تووشی سەکتە قەلبی بوو شەهید بوو.

ئەو لێژنەمان چەندین جار تەنانەت کێشەی دوژمنایەتی لە مێژینەی عەشایەری ناوچەکەشیان چارە ئەکرد .

پ/پەیوەندیتان لە گەڵ یەکتر و لە گەڵ دەرەوەی کوردستان چۆن هەڵدەسوڕا؟

و/مەفرەزەکان هەموو پەیوەندیان بە هەرێمەوە هەبوو بە نیسبەت هەر دوو هەرێمیشەوە پەیوەندیمان بە کاك جەوهەر نامیق (سلیم)ەوە، هەبوو زۆرجاریش لە ڕێی تەنزیماتی دانیشگای بەغاوە پەیوەندیمان ئەکرد و بۆ هەندێ کاروبار تەنسیقمان ئەکرد .

بۆ پەیوەندی لە گەڵ دەرەوەی کوردستاندا هەموو شتێك برای جوانە مەرگ کاك ئیدریس بارزانی شەهیدی هەمیشە زیندوو سەرپەرشتی ئەکرد و هەڵی ئەسوراند و هەمیشەش لە کاتی پێویستدا – جاری وا هەبوو بە بێ ئەوەی خۆشمان دەنگمان بیگاتێ فریامان ئەکەوت و بە دەنگمانەوە ئەهات لە بیرمە جارێکیان داوای ئامۆژگاری و ڕێنمایمان لە سەرۆکی مەزن بارزانی نەمر کردبوو ئەویش لە وەڵامدا بە ڕێگای کاکە ئیدریسی هەمیشە زیندووەوە فەرموو بووی :

میللەتی کورد میللەتێکی مەزلومە، بریندارە دوژمن زوڵی لێکردوە ئەمانەتی خوایە لە ملی ئێوە زیاتر دڵی بریندار نەکەن چەند بۆتان ئەکرێ لە گەڵ میللەت و ڕۆڵەکانی خۆتان نەرمو دڵ گەورە بن بە دڵ فراوانیەوە لە گەڵیان هەڵسنو دانیشن .. ڕێز لە بچووکترینیان بگرن لە گوند یان لە شار بە دڵ گەورەییەوە لە گەڵیاندا بجولێنەوە خۆ بە گەورە مەزانن بەرامبەریان بەڵام بەرامبەر دوژمن ڕەق بن تەنازولیان بۆ مەکەن خوا لە گەڵتان بێت ئێوەش لە مەنتیقەن ئەزانن چی بکەن خوا

پشتیوانتان بێت .

پ/چیتر : دکتۆر؟

و/بە بۆنەی یادی سالرۆژی (١٧) یەمی گولآنی پیرۆز سەری ڕێزونەوازش بۆ شەهیدانی گولآن دادەنەوێنم , بە تایبەتیش بۆ سەرۆك و ڕابەری مەزنمان بارزانی نەمر و شەهیدی هەمیشە زیندوو کاك ئیدریس بارزانی کە بە هەموو توانایەکەیەوە سەرپەرشتی ئەو قۆناغە ناسکەی کرد . نەمری و سەر بەرزی بۆ هەموو شەهیدان . سوپاس

محەمەد خالید بۆصەلێ
مێژووی شۆڕشی مەزنی ئەیلوول و گوڵان لێکدەبەستێتەوە

ئەسعد عەدۆ

مەلائۆمەر

٢٧ /١٩٩٥/٢

لە وەتەی مێژوو بە مەزاجی ئەوو ئەو دەنوسرێتەوە، گەلانی ژێردەست و مرۆڤی خۆبەختکەر و گیان لەسەردەست بوونەتە بەردی بنگۆم و خەڵکانێکی هەڵپەرست وجلەو لەدەست بوونەتە کەڵەگای مێژوو، ئێمەی کوردیش بە زەقی چاون لەسەر لاپەڕەکانی مێژوو زڵمان لێکراوە، بیانوشمان ئەوەیە کە گوایە مێژووی کورد بە دەستی نەیاران نوسراوەتەوە، سەیر لەوەدایە لەم چەند ساڵەی دوای ڕاپەڕین بۆ بەرژەوەندی تەسکی حزبایەتی و نەفس نزمی هەڵپەرستانی ئەمڕۆ بە دەستی خۆمان مێژووی ناسکی شۆڕشی رزگاریخوازی کورد دەشێوێنن بۆیە بە پێویستی دەزانم تا زووە هەوڵبدرێ مێژووی شۆڕشی کورد بنوسرێتەوە نەوەك ڕۆژێك بێت کەسانێکی ئەو تۆ جڵەو بەدەست بێن بەزەییان بەکورد و سەرکردە دێرینەکانی نەیەتەوە لە دوژمن خراپتر بکەونە گیانی ڕۆحی نەتەوایەتیمان ئەمجارەش خۆمان بە بەختەوەر دەزانین پێشمەرگەیەکی کۆڵنەدەر و گیان لەسەردەستی ڕێبازی کوردایەتی وەك محەمەد خالید بۆصەڵی (ابو سگڤان)ە، ئەو قارەمانەی توانیویەتی بە

لوولـەی تفەنگەکـەی خـۆی مێـژوو بـۆ خـۆی دروسـت بکـات، بیکـەین بـە میـوانی نووسـین، تـاکو ئـەمڕۆ لـە دووتـوێی کتێبکـدا تۆمـار بکـرێ، ئـەو خەباتگێڕە کە لـە ڕۆژی ١٩٦١/١٢/١٠ وە، کـە دەکاتـە (٣٣) سـاڵ و دوومـانگ و شازدە ڕۆژ بێ پسانەوە (لـە ڕۆژانـی چـواردە سـاڵەی گفتوگـۆی ئـاداری ١٩٧٠-١٩٧٤ و هەسـت نـەکردن بـە ڕۆژانـی ڕەشـی نـسکۆی ١٩٧٥/٣/٦ - ١٩٧٦/٥/٢٦ و تاریکە شەوانی ئەنفال ١٩٨٨- ١٩٩١ بگـرە ئـەم دوو شـەڕەی ناوخۆشـی لەگـەڵ دابێت) بەردەوامە .

پێناسە :

خــەباتگێر بۆصــەلی لــە بــارەی ســەرەتای پەیوەنــدیکردنی خــۆی بــە شۆڕشی مەزنی ئەیلوولەوە دەگێڕێتەوە دەڵێ : لـە ڕۆژی ١٩٦١/١٢/١٠ لـە گـەڵ خەڵکێکی زۆری ناوچەکەمان چەکی بـەرگریمان لـە کوردایـەتی کـردە شـانو بە بەرپرسیارەتی (عەلی هالۆ بۆصـەڵی) بـەرەو ناوچـەی بـەرواری کەوتینـە ڕێ .. لەوکاتـەدا بـوو سـەرکردەی مـەزنی کـورد بـارزانی نـەمریش گەیـشتە ئەو ناوچەیە .

ڕۆژ چـوو ڕۆژ هـات بـە بەشـداری بـە ناوبـانگترین شـەڕەکانی دەڤـەری بادینانم کرد و بۆ پێویستی ناوچەکە لـە گـەڵ پێشمەرگەیەکی تـر دووجـار خولی ئەندازەم بینی و لە دوایدا لە بادینان خولی ئەندازەم بـۆ پێشمەرگەی تر کردەوە، ئەگـەر خـەڵك لـە مـاوەی ئـەو چـوار سـاڵەی دوای بـەیانی ئـادار پــشوێکی لــە چــەك هەلگرتنــدا هــەبووبێ ئــەوە مــن بــە بــەردەوامی لەجموجۆڵدا بوومـە .. ئەوکاتـە نەخـشەی پیلانـی دوەلی لێـرە و لـەوێ بـۆ لێدانی شۆڕشی کورد دەکێشرا، لـە ڕۆژی ١٩٧٥/٢/٢٨ ڕەحمـەتی (عیـساسوار)

ئامر هێزی زاخۆ بە بروسکە ئاگاداری کردمەوە (ئەوکات سەرپەلی ئەندازە بووم) بگەمە بارەگای هێز لەبەر ئەوەی حکومەتی عێراق گوندە کوردییەکانی ئەمدیو ئەودیوو سنوری ئاو لە نێوان سوریا و عێراق ڕاگواستبوو لە شوێنی ئەوان هۆزی عارەبی نیشتەجێ کردبوو، بۆ ئێمە زۆر ئەستەم بو بتوانین چالاکی عەسکەری لە وێدا بکەین، بۆیە بڕیاردرا لەسنوور بپەڕمەوە دیوی سوریا لەوێشەوە بۆ ناو خاکی عێراق، بۆ ئەنجامدانی ئەم کارانە :

١/تەقاندنەوەی شەمەندەفەری بارهەڵگر

٢/تەقاندنەوەی ڕێگە ئاسنی شەمەندەفەر

٣/تەقاندنەوەی بۆڕی نەوت لە نزیك ئالبو كەمال (ئەمانە هەمویان لە بەری عێراق)

بەئەنجام گەیاندنی فەرمان

بۆ جێبەجێکردنی ئەو ئەرکە کەلوپەلی پێویست بۆ تەقاندنەوە ئامادە دەکەن و (٧) حەوت پێشمەرگەی گیان لەسەردەستی وەك (محمەد خالید بۆصەڵی) و (ئەحمەد ڕەمۆ) جێگری سەرپەل ئێستا لە سوێدە، (عەلی ئیسۆ نەعمۆ) ئێستا ئامر سرییەیە لە فەوجی بۆصەڵ، خەڵکی سوریایە، (سمایل سوری)، (رەشید مەلا عەبدوللاّ)، (مەحمەد سەعید)، بەرەو کوردستانی باکوور بەڕێدەکەون لە داوی دەردەسەریەکی زۆر دەگەنە گوندی (دێرە دەفشی) لە لای برادەرێکیان بە ناوی (خەلیل دێرە دەفشی) میوان دەبن، خەلیل ئێستا پێشمەرگەی فەوجی بۆصەڵیە .. بەشەو بەرەو

جزیرا بۆتان له نزیك قه‌سری ده‌لال ده‌چن و له لای سه‌یدێك میوان ده‌بن، شه‌وێکی تر له سه‌رووی جزیرێ له ئاو ده‌په‌ڕنه‌وه، دوای سێ ڕۆژ له نزیك (نوسه‌یبین) دیوی سوریا ده‌په‌ڕنه‌وه، له گوندی (عه‌ندیوه‌رێ) نزیك (دێرکێ) جێگیر ده‌بن ڕۆژی گه‌یشتنیان به خاکی سوریا ڕێکه‌وتی ١٩٧٥/٣/١٤ ده‌کات .

خه‌باتکه‌ر محه‌مه‌د خالید بۆصه‌لی له درێژه‌ی چیرۆکه‌که‌دا گوتی : کاتێك گه‌یشتینه ئه‌و گونده خه‌ڵکه‌که زۆر ڕێزیان گرتین و یارمه‌تیاندااین، چونکه پێشمه‌رگه‌ی بارزانی بوین، ده‌بوو ئێمه له ڕێگای (التجمع الوگنی العراق) یه‌وه، بچین و ئه‌وان چاو ساغیمان بۆ بکه‌ن له‌و گونده‌دا جلو به‌رگی خۆمانمان گۆڕی و چه‌کمان شارده‌وه

چوینه (ترپاسپی) ئه‌و هه‌ڤاڵه‌ی ئێمه له شه‌مه‌نده‌فه‌ر کاری ده‌کرد به هۆی ده‌سته خوشکی کچه‌کانیه‌وه جێگه‌و ڕێگه‌مانی پێ نیشاندرا پاشان چوینه (قامشلی) له دوایدا بۆ (عامودا) له وێ له ماڵی دووبرا به ناوی سینۆ و سه‌یدۆ میوان بووین، هه‌روه‌ها برادەرێکی دیکه‌مان سیاسی تر دایه ! ئینجا گوتی : ڕۆژێکیان به نهێنی هاتمه‌وه گونده‌کانی سنوور بینیم چه‌ند بازرگانێکی گونده‌کانی لای خۆمان (بێزهێ، ئه‌مشته‌دولا) له‌وێن دوو وێنه‌و نامه‌یه‌کم دایه (قاسم) ناوێك له نامه‌که‌مدا نووسیبوم من ناگه‌ڕێمه‌وه به دوای مندا مه‌گه‌ڕێن .

دوای نسکۆ هێنان

ڕۆژ لـەدوای ڕۆژ وەزع دژوار و ناخۆشـتر دەبـوو، لـەڕۆژی ١٩٧٥/٤/٤ دا، دوو نامـەم بـە ئاگـاداری ئەحمـەد ڕەمـۆ بـۆ بـارزانی نـەمر و ڕەمـەزان عیسا(جێگری عیساسوار) نووسی و گوتم من فلانی کوڕی فلانم، بە فلانـە کار لێرەم ئەمرتان بە چیە؟

بازرگـانێکی سـوریایی کـە پاسـەپۆرتی هـەبوو نامـەکانی بـۆم گەیانـدە ئێـران، لـە ڕۆژی ١٩٧٥/٤/١٢ دا وەڵامـی کـاك مـسعود بـارزانی بـە دەسـتخەتی خـۆی گەیـشتە مـن وتیایـدا نوسـرابوو : خۆتـان بگـرن لـەوێ بمێـنن : بـە ڕاستی ئەو نامەیە دڵی خۆشکردین، نیـشانی خـەڵکی سـوریامان داو گوتمـان شۆڕش بەردەوامە بـەم زووانـەش چارەسـەری ئـەم بارودۆخـە دەکـرێ ئـەوە بوو خەڵك و حزبە سوریەکان دەوەریاندایـن و ڕێزیان گرتین .

نامـەی دووەم بـە نـاوی خواسـتراوە بـۆ کـاك مـسعود نـارد لـە وەڵامـدا فەرمووی ئێوە نابێ بێنە ئێران بگرە بە ناوی پارتی دیمـوکراتی کوردسـتان کار بکەن و بەردەوام بن لە ڕێکخستن، لـەم ڕۆژانـەدا هـەڤاڵان عبـدالرحمن سالح و سەید حمیـد لـە تورکیـاوە دەگەنـە لاتـان بـە داخـەوە ئەوانـە ئێـستا هەردوکیان شەهید بوونە .

هەرچەندە کاك بۆصەڵی و ڕەمۆ نەخوێندەوار بوون، بـەڵام توانیبویـان خــەڵکی نووســەرو ڕۆنــاکبیری کــوردی ســوریا لــە خۆیــان کۆبکەنــەوە تانوسینیان بە نـاوی ڕێکخستنی پارتیـەوە بـۆ بنووسـن و ئـەوانیش لـە نـاو خـەڵك و گونـدەکانی سەرسـنوور دا بلاوبکەنـەوە . ئینجا هـەڤاڵانی پـارتی

دیموکراتی کورد له سوریا وایان بەچاك زانی که ئەو چوار هەڤاڵەی پارتی (عێراق) پەیوەندی بە (التجمع الوطنی العراق) یەوە، بکەن ئیتر بە هەر شێوەیەك بێ پەیوەندیان لە گەڵدا دەکەن (التجمع) داوایان لێدەکات کە پۆستەکانیان بۆ بگەیینە ئەسعەد خۆشەوی، هەڤاڵانی ئێمە رازی نابن بۆیە (التجمع) بڕیاردەدا محمد بۆصەلی، بە ناوی (ابو دارا) بینی .. چونەکەمان بۆ ئەوە بوو تا ئەو برادەرانە نەخشەی بۆڕی نەوتمان بۆ بێنن و نیشانمان بدەن .

پاش ئەوەی نەخشەکەیان بۆ هێناین گەڕاینەوە قامشلی بۆ ئەنجامدانی کاری یەکەم و دووەم لەوێ برادەرێك بە ناوی مستەفا هلێلی (ئێستاش ماوە) ئێمەی بردە ماڵ، لە ماڵ دەستی کرد بە گریان وگوتی (مالامە خراپ بی ! عیسا سوار هاتە کوشتن، شۆڕش شکەست !) بڕوام نەکرد ئەو ڕۆژە نەورۆز بوو شەو لە تەلەفزیۆن باسی شکانی شۆڕشی ئێمە دەکرا، ئەوکات گەیشتمە بڕوا کە قسەی هلێلی ڕاستە . ئێمە کارەکانی خۆمان ڕاگرت و بەهەڤالانی خۆم ئەوانەی خەڵکی سوریا بوون گووت : ئێوە بڕۆنەوە ماڵی خۆتان نەوەك حکومەتی سوریا گیرگرفتان بۆ بنێتەوە، ئەوە بوو حکومەتی سوریا بە دوای ئەو کەسانە دەگەڕا کە باسی کوردینیان دەکرد .

ڕۆژی پاشتر محمد بۆصەلی و ئەحمەد ڕەمۆ دەگەڕێنەوە گوندی عندیوەرێ بۆ ئەوەی چەکەکانیان لە گوندێکی تر بشارنەوە، ئینجا دەگەڕێنەوە قامشلی و کوردە وەفادارەکانی سوریا لە خانویەکی نێو ماڵی محمد حاجی خەلەف حەشاریان دەدەن بەبێ ئەوەی خەڵك پێی بزانێ لە ناکاو هەڤاڵ بۆصەلی گوتی : محمد حاجی خەلەف ئێستە لە بارێکی،

ئەحمەد ڕەمۆ لە گوندی (چەمشەرف) نیشتەجێ بن، عبدالرحمن ساڵح و سەید حمدیش لە (حەسەکە) بەڵام لە دوای سێ ڕۆژ هەر چوار هەڤاڵ لە قامشلی لە ماڵی محمد حاجی خەلەف یەك دەگرنەوە .. سەید حمید لە کاتی خۆیدا لە گومرگی (دێرەبۆن) بووە ئاشنایەتی لە گەڵ فەرمانبەران و خەڵکەکەدا هەبووە، کاك عبدالرحمن صالحیش بە هۆی ئەوەی توانیبویان بە ئازادی لە ناو سوریادا بگەڕێن بەڵام بۆصەڵی و ڕەمۆ لە حکومەتی سوریا قاچاخ بوونە .

پەیوەندیکردن بە جەلال تاڵەبانی

لە بارەی ئەوبارە دژوارەوە بۆصەڵی گووتی نامەیەکی ترم بۆ مسعودی هێژانووسی کە تێیدا باس و خواسی خۆمانمان بۆ باسکرد بوو لە وەڵامدا دوو نامەو (٤٠٠) چوارسەد دیناری عێراقی بۆ ناردین لە نامەکە بۆ من فەرمووی بوو : ڕێزو سلاڤ ئێوە لەسەر کاری خۆتان بەردەوام بن ئەم پارەیە بۆ ئەم برادەرەیە کە ئەم نامەیە دەباتە لای جەلال تاڵەبانی لە شام، ئەگەر وەزعتان ناخۆشە لەسەر دەستی جەلال خۆتان تەسلیم بە حکومەتی سوریا بکەن .

لە ڕێگەی ئەو نامەیەوە زانیمان جەلال لە شامە بڕیارماندا عبدالرحمن صالح ئەو نامەیە بگەیەنێتە جەلال، چواردە ڕۆژی پێچوو عبدالرحمن نەگەڕایەوە ئەوە بوو سید حمیدمان بە دوای نارد لە دوای حەوت ڕۆژ سەید هاتەوە ئاگاداریی کردین کەوا عبدالرحمن لە لایەن

جەلالەوە دەست بەسەرە (اقامە اجباری) عبدالرحمن وەزعی ئێمەی لە لای جەلال باسکرد بوو ئەویش گوتبوی : تۆ پاراستنی ئیسرائیل بوویت حکومەتی سوریاش ڕێگە نادات لە ناو خاکی ئەودا بمێنیت، عبدالرحمن کوڕێکی زیرەك بوو بە جەلالی گوتبوو : چیت لە من ئەوێ؟ جەلالیش پێی دەڵێ : تۆ زیرەکی هەوڵت بۆ دەدەم لێرە بمێنیتەوە، بەلاّم پێویستە لە گەڵ مندا کار بکەی چونکە لەم نزیکانە حزب دروست دەکەین و دەست بەشۆڕش دەکەین .

هێندەی پێنەچوو لێژنەیەك لە مانە پێکهاتبوو هاتنە لامان کەریم فەیلی (عبدالرزاق – فەرهاد شاکەلی) محمد یحی شەنگاری و قاسم عزیز ئەمانە سەر بە(التجمع الوطنی بوون) بوون پێکەوە دانیشتین ووتیان نامەیەك لە مسعودەوە بۆ جەلال هاتووە پێویستە ئێمە ئیش بکەین و لێژنەیەکی حزبی لێرە دروست بکەین ! منیش گوتم لەسەر خێرێ، چونکە ئاگادارم نامەی کاك مسعود هاتوە، ئەوەبوو منیان کردە لێپرسراوی لێژنەیەك لە قامشلۆوە تا دەگاتە گوندەکانی سنووری عێراق ولای جزیرێ، منیش پەیوەندیم بە خەڵکی سوریاو ئەو کوردە پەنابەرانەی خۆمانەوە کرد و لیستێکم بەنازناوی ئەو خەڵکە دروستکرد خەڵکێکی زۆرمان لە دەوەرە کۆبونەوە لە مانگی ١٩٧٥/٥ ڕۆژێکیان پۆستمان گەیشت سەیرم کرد بەیانێکی بەم ناونیشانە تێدابوو (الاتحاد الوطنی لماذا؟) ئەز دین بم !!

ئاشكرابوون

پۆستەکەم سوتاند بە ناو خەڵکدا سوڕامەوە و پیلانی جەلالم بۆیان شیکردەوە پێمگوتن : ئەوەی لە گەڵمندا کار دەکات ئەوا ئێمە پارتی دیموکراتی کوردستانین بە سەرۆکایەتی مستەفا بارزانی لە جەلال بێ بەرین و پەیوەندیمان بەو حزبە نوێیەوە نیە . دەمودەست نامەیەکم بۆ کاك مسعود نووسی و ئەو بەسەرهاتەم تێدا باسکرد دوو دانەی بەیانەکەشم بۆیان نارد کاك مسعود لە وەڵامدا فەرموی خۆتان ڕابگرن نەوەکا ئازارتان بدەن بەم نزیکانە سەرکردایەتیەك دروست دەکەینەوە

هێندەی نەبرد کابرایەك بە ناوی)مەلا محمەدی نەیۆ(کە سکرتێری پارتی دیموکراتی کوردی سوریا بوو (لەلای شۆڕش دەست بەسەر بوو) چونکە لە مانگی ١٩٧٥/١ دا، هاتە لامان لە (ئەرمشتێ) بۆ دیمانەی بارزانی چونکە گیروگرفت لە نێوان سەرکردەکانی پارتی سوریادا هەبوو.

مەلا نەیۆ لە ئێرانەوە بەرهەڵدرا بوو ئەسعەد خۆشەوی پێگوتبوو لە سوریا چاوت لە هەڤاڵانی ئێمە بێت تا گەیشتنی (نەیۆ) بە شام .. جەلال بە جیابونەوەی ئێمەی نەدەزانی، نەیۆ لە شام سەربردەی ئێمە بۆ جەلال گێرابۆوە، کاتێ مەلا محمد نەیۆ هاتەوە زۆر ڕێزی لە ئێمە گرتو گوتی هەر پێوستەیەکتان هەبێ ئێمە بۆتانی ڕەوانە دەکەین بەڵام ئێمە نەماندەزانی نەیۆ سەردانی جەلالی کردووە، من و هەڤاڵان کۆبوینەوە پۆستەی خۆمان ئامادەکرد و بەدەستی (سادق دەفن دەق) ڕەوانە کرد پۆستەی ئەمجارەمان دەربارەی حکومەتی سوریا، جەلالیەکان، حزبە

سوریەکان، خەڵکی سوریاو ڕێکخستنی خۆمان بوو، هەرچەندە پۆستەکە گەیشت و وەڵامیشی هاتەوە بەڵام ئەوان سەربردەی ئێمەیان بە تەواوی دەزانی بۆیە ڕۆژێکیان لە گوندەکانی سەر سنوور موخابەرات دەوری گرتین بە ناوی ڕاستەقینەی خۆم بانگیان کردم گۆتیان : تۆ تاونبار (یونس محەمەد رەشۆ) دەرباز دەکەی منیش گوتم من ئەو کەسە نیم بگرە ئێمە سەربە (التجمع) ین وئەمەش ناوی (خالید)ە، ئەوان ڕۆیشتن و ئێمەیش چوینە دێرکێ .

بەرلەوەی کاك محمد خالید و هەڤاڵەکەی بگەنە دێرکێ (٧) حەفت ئۆتۆمبێل بە چەکەوە لە دووریان (مفرق) ڕاوەستابوون ئیتر ئەوان ڕێگۆرکێ دەکەن بۆ سپێدە دێنەوە ناوشار و لەبەر دەرگەی دوکانێکدا پیاوێکی (موخابەرات) بەرەو (فرع المخابرات) ڕاپێچیان دەکات ئەبو عارفی لێپرسراوی (الفرع) داوا لە بۆصەلی دەکات کە لیستی ناوی هەڤاڵانی ڕێکخستنی بداتێ، بەڵام بۆصەلی پێی دەڵێ : ئێمە عێراقین و زیانمان بۆ ئێوە نیە و نەبووە ئەمەی تۆیش داوای دەکەی کارێکی تایبەتە بە خۆمانەوە بۆیە ناتوانم ناوی هەڤاڵانت لەبەردەست دابنێم هەرچەندە ئەبو عارف پیاوێکی توندو دژوار بوو بەڵام هەڵوێستی بۆتە مایەی ئەوەی کە ڕێزی بگرێت.

لە وەڵامی پرسیارێکماندا لە بارەی ئەو دووزمانیەی لە سەریانکرا، هەڤاڵ بۆصەلێ گوتی : کاتێك لە فرع دەرچوین و بەرەو بارەگای خۆمان لە (بەستاسووس) ڕۆیشتین لە گەڵ گەیشتنماندا بینیمان سلێمان حاج عەڤدی کە بەدبێژی لەسەرمان کردبوو هاتە لامان : فەرمو بچینە ماڵی ئێمە لە دوای هێنان و بردنێکی زۆر بە ئاگاداری ئەحمەد ڕەمۆ چوومە

ماڵیـان بینـیم سـادقی دەفنـدەق لـوێرێ ڕونـشتیە، وەلاَمـی نامـەی کـاك مسعودی بۆ هێنابوو لـە گـەڵ (٥٠٠) پێنجسەد لیرەی سووری، زمـانی خـۆم گەست ! گوتم ئەوە زانیمان سلێمان پیاوی (التجمع) ە، بەلاَم سادق ئێـوە بـۆ بێ بەختیمان لە دژدا دەکەن؟ ئێمـەش وەکو ئێـوە کوردین و بـۆ کـوردینی لێرە غەریب بووینە !

لە ماڵی سلێمان هاتمـە دەرەوە بـەرەو قامـشلی ڕۆیـشتم و سـەربردەکەم بۆ ئەحمەد ڕەمۆ گێڕایەوە دوای سێ ڕۆژ لێژنەیەك کە لـە کـەریم فـەیلی و فـەرهاد شـاکەلی پێکهـاتبو هاتنـە ئوتێـل سـەمیرئەمیش بەدوایانـدا نـاردین، ســـەرەتا قـــسەی ناشـــرینیان بەینەماڵـــەی بـــارزانی گـــووت و باســـی جموجۆڵەکانی ئێمەیانکرد . منیش قسەم پـێ بـڕی و گـوتم : تـا دوێنـێ تـۆ پاراستنی ئەو بنەماڵەیە بوویت و لە حاجی ئۆمـەران لـە چـادرێك دەژیـای، بـۆ نۆکـەریت بـۆ دەکـردن و ئـەمڕۆ بەدفـەرییان دەرهـەق دەکـەی؟ کاتێـك بینی من قسەم توونده زمانی خۆی گۆڕی و گووتی : تۆ پیـاوێکی زیرەکیـت ئەگـەر لـە گـەڵ ئێمـەدا کـار بکـەیت هـەر شـتێکی بتـەوێ بـۆتی جێبـەجێ دەکەین گووتم : براڵە هەر کەسەو بە ڕێگەی خۆی .. خواحافیز.

پەیوەندی کردن بەحکومەتی سووریاوە

لەو کەینوبەینەدا بووین کـاك مـسعود ئاگاداری کردینـەوە کـەوا هـەوڵ بدەین بە شێوەی ڕەسمی بەرپرسانی حکومـەتی سـوریا ببیـنین . ئـەوە بـوو من و سەید حمید توانیمان چاومان بە(العمید دحـام) بکـەوێت . ئـەوە بـوو باسی خۆمان و ڕێکخستنی خۆمان بـۆی کـردو داواکاری خۆمـان پێـشکەشی

کرد بۆ ئەوەی بە ئازادی لە خاکی سوریا کار بکەین چونکە زەرەرمان بۆ ئەوان نیە و ڕژێمی عێراقیش بۆ هەردوو لامان وەك یەکە، سەرەتا (دحام) هەواڵی ئەو لیوا سەربازە سورياييەی لێمان پرسی کە لە ساڵانی ١٩٦٣ دا بۆ شەڕی شۆڕشی کورد هاتبوە کوردستان، ئێمەیش بەبێ ترس ئەوەی دەمانزانی بۆمان گێرایەوە و گوتی : دەبێت سەید حمید بچێتە ئێران و ئیدریس بارزانی یان سامی عبدالرحمن ئاگادار بکات کەوا حکومەتی سوريا پێشوازيان لێدەکات ئەگەر بێنە ووڵاتی ئێمە ! هەرچەندە بیانومان دۆزیەوە .. نەخێر، لە ئەنجامدا ڕێگەیان بۆ خۆشکردین و سەیدمان نارد، بەداخەوە ئەوکاتە کاك مەسعود لە گەڵ بارزانیدا چووبوونە ئەمریکا بۆ چارەسەری نەخۆشیەکەی بارزانی لەبەر ئەوە هیچ وەڵامێکمان بۆ نەهاتەوە، چوینە لای (دحام) ئاگادارمان کردوە کە لەو کاتەدا (ئەبو سەلاح) کە بەرپرسێکی (التجمع) بوو هاتە ئەوێ لە جنێوو هەرەشە درێغی لە گەڵدا نەکردین و ژوورەکەی بەجێهێشت، دحام دڵی داینەوە گووتی ئەویش وەکو ئێوە میوانە نابێ دڵتان بڕەنجێ ئێوە لەسەر کاری خۆتان بەردەوام بن .

دوای ئەو مشتومڕە بۆصەڵی و سەید هەوڵدەدەن سەردانی (التجمع) بکەن بۆ ئەوەی ناخۆشی زیاتریان نەکەوێتە نێوان بەلاّم (ئەبو میدان) هەروەکو (ئەبو سەلاح) هەڕەشەیان لێدەکات، هەرچەندە (سمیر) ی برای ئەکەوێتە نێوانیان بەلاّم سودی نابێ و بە ناخۆشی لە (التجمع) دەردەکەون، لەو ماوەیەدا عبدالرحمن صالح دەگاتە ناو جەلالیەکان دوابەدوای ئەو ناخۆشیەی نێوان هەڤالانی پارتی و (التجمع)

هەڤالاّن زۆر بە نهێنی کاری ڕێکخستن ئەکەن، تاوەکو ڕۆژێکیان هێژ

کـاك مـــسعود بــە تەلــەفۆن ئاگاداریــان دەکاتــەوە کــە بــەرەسمی یــادەوری پێشکێش بە حکومەتی سووریا بکەن لـەو بارەیـەوە هـەڤاڵ بۆصـەلی دەڵێ : لە گەڵ ڕۆناکبیرانی کوردی سوریا دانیـشتین یاداشـتەکەمان نووسـی، منـیش لە ژێـرەوە مـۆرم کـرد بـە مەزنـدەی خـۆم ئـەو یاداشـتە نەگەیـشتە شـوێنی خۆی چونکە جەلالیەکان لـە نـاو دەزگاکـانی حکومـەت دەسـتیان درێـژ بـوو هەروەها بەئاشکرا بارەگای چەکداریان هەبوو، ئێمەیش قاچاغ .

ڕۆژێکیان حزبێکـی چـەپی سـوریا کـە نوێنـەرەکـەیان نـاوی (عزیـز) بـۆ هاتە لامـان گـوتی : بـۆ لـە گـەڵ لـە جەلالیـەکان دانانیـشن ئـەو ناکۆکیـەتان چارەســەر ناکــەن، ئــەوە بــوو لــە گــەڵ کــاك عــەزیز ســەردانی بارەگــای جەلالیـەکانمان کـرد کـەریم فـەیلی و فـەرهاد شـاکەلی، ئیـبراهیم عـەزۆ و، حمید حسن و عبدالرحمن سالح لەوێ بوون وەك تاوانبـار قـسەیان لـە گـەڵ ئێمە دەکردو باسی ئەو یادەوەریەی ئێمەیان کرد چۆن تەسـلیمیان کـردووە بە کەریم فەیلم گووت ئێـوە حـزبن و ئێمـەیش حـزب، بـەلام زۆر ناشـرینە لای موخابــەرات بەدبێــژیمان لەســەر دەکــەن و پڕوپاگەنــدەی پیــاوی ئیسرائیل و جاسوسیمان دەکەن ! گوتی شتی وانیە !

گوتم ئەوە قسەی بابە شێخ و بۆزێیـە کـە بـەمنیان گوتـوە ! لەوکاتـەدا لە بەردەم کاك عەزیزدا کەریم فـەیلی ئەشـهەدوبیلای کێـشا کـە بـە ڕاسـتی ئێمە پیـاوین و پێـشمەرگەی کوردین لـە دوای ئـەو گفتوگۆیـە کـاك عـەزیز پشتیوانی ئێمەی دەکرد و ڕێزی لێ دەگرتین .

یەکەم بەیاننامەی قیادەی موەقەتە

لە داوی ئەوەی سەردانەمان عبدالرحمن صالح هاتەوە لامان، مانگی ١٩٧٥/١٢ کاك مسعود بە تەلەفۆن ئاگاداری کردینەوە کە دوو هەڤاڵ بە ناوی سەلیم و حەسەن دێنە کوردستانی تورکیا، هەوڵبدەن لە(میدیات) چاوتان پێیان بکەوێ، شایەنی باسە سەلیم نازناوی کاك جەوهەر نامیق بوو، حەسەنیش نازناوی کاك کەریم شنگاری بوو بۆ دیدەنی ئەو دوو بەرێزە کاك محمەد بۆصەڵی و عبدالرحمن صالح دێنە وێستگەی شەمەندەفەری نێوان نوسەیبین و قامشلی، لە ناو فارغۆنەکانی شەمەندەفەری بارهەلگر خۆیان حەشار دەدەن سنوور دەبڕن و دێنە جزیرێ لە جزیرێ دوو ماڵ هەبوون بنەماڵەی (شێخ حەسەن) سەر بە پارتی ومالّی (سەبری نەوافیش) سەر بە یەکێتی . لە ڕێگەی ئەو ناسیاوەوە دێنە (نوسەیبین) و، لەوێ ڕێگەو شوێنی کاك سەلیم و حەسەن دەزانن .. بۆ سپێدە دەچنە (میدیات) لە ماڵی دوبرا (حسێن و عبدالرحمن حەسۆ) بە یەکتر شاد دەبنەوە، ماوەی (٨) ڕۆژ پێکەوە دەمێنەوە کاك سەلیم و کاك حسن ئەندامانی سەرکردایەتی کاتیی بوون، بۆ یەکەمجا بوو بەیانی سەرکردایەتی کاتیان بۆ بلاّوکردنەوە هێناوەکە لەو دیدارەدا بڕیار دراوە :

١/ عبدالرحمن صالح بگەڕێتەوە سوریا بۆ سەرپەرشتیکردنی هەڤالأن.

٢/ محمد خالید بۆصەڵی بچێتە ناوچەی بەرواری بالاّ بۆ :

أ- گەیاندنی بەیانامەی سەرکردایەتی کاتیی .

ب- گەیاندنی نامەی تایبەتی بۆ ڕەحمەتی علی عبداللە، تێلی گۆیی و

حاجی مەلۆ، بەرێز بۆصەلی لەو بارەیەوە دەگەڕێتەوە دەڵێ : لەوکاتەدا بوو هەڤاڵێك بە ناوی عبدالرحمن یوسف كە لە دووایدا شەهید بوو هاتە لامان، منو ئەو بەو زستانە كوشندەیەی جزیرێ لە ڕێگەی (حاجی صبحی) یەوە، بەرەو كوردستانی عێراق هاتین و خۆمان گەیاندە (گەلی گوییا) گوندی (بێجی) ئەو ساڵە بەفرێكی یەكجار زۆر باریبوو، نامەی (تێلی)م، برد بەلاْم نامەكەی وەرنەگرت، حاجی مەلۆ ئامۆژگاری كردم كە بە هۆی بەفروە ناتوانم بگەمە بەرواری بالاْ، بێ ئەوەی شتێك وەدەست بێنین گەڕاینەوە (ئۆلیدەر- قەلاب) بۆ مالی شێخ خالید كە لایەنگیری ئێمە بوون لە وێوە هاتینە میدیات ئێمەیان ئاگادار كردەوە كە هەردوو هەڤالأنمان چونەتە (دیار بەكر) ئێمەیش بەدوایاندا چوین بەلاْم یەكترمان نەبینی و لە دواییدا ئاگاداریان كردین كە لە مانگی شوباتی 1976 دا، بگەڕێینەوە لامان .

گەڕاینەوە سوریا ئەو سەفەرەمان (23) ڕۆژی پێچو لە مانگی 1976/2 بە تەنیا هاتمەوە لای كاك سلیم و حەسەن، ئینجا لە گەڵ دوو تورك دەستم بەسەفەرەكە كرد و هاتینە (قەشۆیا ئاروش) و بەرەو بەرواری تا گەیشتینە (هدێنا) بۆ لای عەلی عوبێدەڵلاْ خۆم گەیاندە مالی محمد صالح برای عبدالرحمن كە ئێستا لە مەكتەب سیاسی چێشت لێنەرە، لە ڕێگای (حاجی قاسم) و لە دوایدا محەمەد صالح توانیم لە دەرەوەی گوند كاك علی عوبیدڵلاْ ببینم و نامەكەی تەسلیم بكەم .

بەیانەكەو (100) دیناری عێراقیم دا بە علی عوبیدڵلاْ و براكەی .. بەرەو كوردستانی توركیا لە گەڵ هەردوو هەڤاڵەكانمدا گەڕاینەوە، ئەو ساڵیش بەفرێكی ئەستوور باریبوو، گەیشتمەوە گوندی (سنێ) نزیك

(شـرناخ) جـارێکی تـر سـەلیم و حەسـەنم دیتـەوە، لـە گونـد بارەگایـەکی بچوکیان دامەزراند بوو باسی سەفەرەکەی خۆمم بۆ کـردن و لـەو ماوەیـەدا حکومـەتی سـوریا عبـدالرحمن سـالح و سـەید حمیـدیان گرتبـو، ئەحمـەد ڕەمۆیش قاچاخ، کاك سەلیم بەنامەیەکەوە بـۆ (التجمع العراقی) ناردمیـە سـوریا و بـۆ ئـەوەی هەولـبـدرێ ئـەو هەڤاڵانـەمان بـەر هەڵـدەن، بـەپێیان سنوری تورکیا و سوریام بەزاند تا گەیشتمە گونـدی (بـاترزانێ) لـەو گونـدە دوو جحێل بوونە چاوساغم و هاتینە (ماشوکا) لەوێ بە هـۆی برادەرێکـەوە ئاگاداری (ئەبو میدیان) م، کردەوە کە بەرپرسێکی (التجمـع) بـوو، هێنـدەی نـەبرد بـە هێزێکـەوە هاتنـە گوندەکـەو منـیش نامەکـەی کـاك جەوهـەرم دەست بەدەسـت دایـێ و ڕۆیـشتن، دوو ڕۆژ چاوەڕوانی ئـەبو میـدیان کـرد هـیچ وەڵامێـك نـەبوو هاتمـەوە نزیـك عـامودا، هـیچ نـەبوو شـەوێکیان بـە ماتۆرسکیل خۆم گەیاندە بارەگای (التجمع) ئەبو میدیان گوتی : بەداخـەوە تا گەیشتم (احمد العزاوی) بەرپرسی (التجمع) سـەفەری کردیـە بۆیـە هـیچ وەڵامێکم بۆتان نەبوو منیش گەڕامـەوە لای کـاك جەوهـەر و سـەربردەکەم بۆی گێرایەوە .

کـاك جەوهـەر پێگـوتم : بگـەڕێوە سـوریا و چـەند پێـشمەرگەیەکمان هەیـە بـەرەو لای ئێمـەیان بێنـە، بـۆ ئـەو مەبەسـتەی سـەرەوە گەڕامـەوە سوریا و نزیکەی 40 تـا 50 پێشمەرگەم ئـاودیو کـرد لـەوێوە بڕیـاردرا لـە گەڵ ئەو هەڤاڵانەم جموجۆلی پـارتیزانی لـە جادەی زاخـۆ بـەرەو ناوچـەی (کـانیی ماسـێ) ئـەنجام بـدەین، هەرچـەندە بـەر لـە ئێمـە مەفرەزەیـەکی دیکـەی پـارتی لـە ناوچـەی (گـولی) هـەبوون و بـە بۆنـەی سـەرهەڵدانەوەی شۆڕشی گولان لە 26/5/ 1976 لێدان و گرتنـی دیلێـك بـوو لـە (بلکێـف)

له پشت ئەتروش هەرچەندە ئەو ناوچەیە لە ژێر کۆنترۆلی شەهید محمود ئێزدیدا بوو سێیەم چالاکیمان لێدان و سوتانی مەشروعی ئاوی زاخۆ بوو کە لە مانگی 1976/11 ئەنجام درا .. دوابەدوای ئەو چالاکیەمان گوێبیست بووین کە یەکەم مەفرەزەی چەکداری (ینك) بە بەرپرسیارەتی (جەبار) ناوێك (ئەمە نازناوی ئیبراهیم عەزۆ بووە – ئەسعەد) گەیشتنە نزیك سنوور.

ئەنفـــال

ئا بەو دەردە سەریە چیای کوردستانمان جێنەهێلا تا ساڵی 1988 لە دوای ئەنفال من لێپسراوی عەسکەری ڕێکخراوی گولان بووم، لە گەڵ هەڤالانی لقی یەك و هەندێك پێشمەرگەی حزبەکانی تر هاتینە (چەماتووێ) لە نزیك سنوری تورکیا – عێراق لە وانەی لە گەڵدا بوون شەهید سمکۆ ئامێدی، سەربەست باپیری، شەهید ئەحمەد کادیر، سدیق زاوێتە ، نێچیر ئەحمەد و فوئاد میران و هەندێکی تر کە ناویانم لە یاد نەماوە .

لە بارەی جێگیربوونی بارەگای پارتی لە داوی ئەنفال کاك محمدخالید بۆصەلی دەڵێ : لە (چەماتو) هەموو حزبەکان کۆبووینەوە بڕیاردرا بروسکەیەك بۆ کاك مەسعود لێبدەین ئەوەبوو فەرمووی سەعات چواری بەرە بەیان بەبێتەل قسەتان لە گەڵ دەکەم، لەسەر بێتەل فەرموی : هەر پێشمەرگەیەکی حزبەکانی تر ئەگەر مانەوە پێویستە وەك برا ئیدارە بکەن ئەگەر نەماوە ئەوە ئێوە نابێ بە هیچ جۆرێك کوردستان بەجێ بهێڵن، زۆریش ئاگاداری خۆتان بن لە دوای سێ ڕۆژ برادەرانی حزبەکانی

تر هەموویان ڕۆیشتن هێندەی پێ نەچوو کاک فوئاد میرانی گووتی : هێژا دەڵێ ئەو پارەو کەلوپەلانەتان ببنە گوندێك لە دیوی تورکیا نزیك گەڤەرێ، پێویست ناکا ناوی گوندەکە بڵێم، واتە ئەو گوندە بارەگای پشتەوەتان بێت ئێمەیش لە گەڵ (ناسر ئەبو عبدالله) بەرپرسی دارایی و جەوهەر ئێزیدی و کاك فوئاد کارەکەمان جێ بەجێ کرد من وحمید خواستی جەولەمان کرد بۆ دەستنیشانکردنی بارەگایەکی عەسکەری .

لە مانگی 1988/11 فەتتاح گولی و عەریف یاسینیان ناردە لق و ئێمەیش چوینە ئیجازە، لە مانگی نیسانی 1989 لە گەڵ زەعیم عەلی و شوکری نێروەیی گەڕاینەوە کوردستان لە دوایدا ئامادەی کۆنگرەی (10) بووین لە دوای گۆنگرە ، کۆنفراسی عەسکەریمان بەست و بڕیاردرا جارێکی تر من لە گەڵ دکتۆر کەمال کەرکوکی دا بگەڕێینەوە (چەماتووێ) جموجۆڵێ عەسکەریمان دژی عەسکەری عێراق کرد و دیلیشمان لێ گرتن .. تا ئەوکاتەی کە عێراق کوێتی داگیر کرد، ئاوهاماینەوە تا ڕاپەرینی سەرتاسەری دەستی پێکرد خوا شاهێدە لە گەڵ کۆچەکەدا بە تەنیا لە گەڵ (7) پاسەوانی خۆم لە مەیدان مامەوە، عەسکەر گەمارۆی دابووم و بە لوولەی تفەنگ جارێکی دیکە لە (باتوفە) بنکەیەکم دامەزراندەوە، چەکی ئەو خەڵکە هەڵاتووەم کۆکردەوە تا یەکەم ئۆتۆمبێلی بێگانە گەیشتە لامان .

ناوی پێشمەرگە سەرەتاییەکانی هەرێمی بادینان هەروەکو لە کتێبەکەی (ئەبو عەنتەر) دا، هاتووە

بەرلـەوەی نێـوی گـشت ئـەو پێـشمەرگانە بنووسـم کـە بەرلەدەسـت پێکردنـی شـۆڕش تـا بەسـتنی کۆنگرەی (٩) لـە سـاڵی ١٩٧٩ بەشـداریان لـە شۆڕشـی گـوڵان کـردوە (هـەرێمی بادینـان) پووختـەی چـەند لاپەڕەیـەکی کتێبەکـەی دکتـۆر هاشـم رەمـەزان (ئـەبو عەنتـەر) لـە چـەند دێرێکـدا دەینووسمەوە :

ئـەبو عەنتـەر کـە لـە ناوچـەکەدا بـە (مـەلا محمـد) ناسـرابوو زۆر بەشـانازیەوە نێـوی ئـەو قارەمانانـە دێـنێ کـە لـەدوای نـسکۆی شـۆڕش نەیانتوانیوە بگەنە ئێران هەروەها خۆیـان ڕادەسـتی ڕژێمـیش نەکردۆتـەوە بـۆ نموونـە (محمـد گـەودە) دەربـارەی ئـەو قارەمانـە دەڵـێ : گـەودە دەگـەڵ تەمر کۆچەری خاڵی و ئەحمەد صالح و صالح عبدالرحمن دەورێکی باڵایـان لە شەڕەکانی رواندزو گەرووی عەمەرئاغا بینیوە کاتێ لـە ریزەکانی هێـزی زاخۆ بە سەرپەرشتی حاجی قادۆ دەجەنگان !

هەروەکو گوتمان گەودە دەچێتەوە نێو خزمەکانی لەبـەری تورکیـاو لـە گونـدی (هـدریش) لـە مـاڵی ئەحمـەد رەسـول ژێرکی دەمێنێتـەوە تـا مـەلا محمدو ئەبو نەواڵ و سـەید حەسـەن دەگەنـە ئـەوێ ! ئـەوەی شایانی باسـە گەودە نەخوێنـدەوار بـوە .. لەسـەر ڕێنمـایی جوهر نـامیق هـەڤالان فێـری خوێنـدن و نووسـینی دەکـەن تـاکو بتـوانێ بڕیـاری کـارە نهێنیـەکانی سـەرکردایەتی کـاتیی بخوێنێتـەوە !! تـا ئێستایـشی دەگەڵـدا بێـت بـاس لـە

خستنەخوارەوەی هەلیکۆپتەری ڕژێم دەکرێ کە محمد گەودە لە شەڕی (بێلمبیرێ) لە ١٩٧٧/٥/٢٥ بە ئار بی جی پێکاندوویەتی !

هەروەها ئەبو عەنتەر زۆر بە ویقارەوە باس لە مێرخاسی عومەری لەعلی، مستەفا مزووری، محمود یەزیدی، عادل مزووری، سلیمان توڤی، فواد میرانی، مەلا عبداللە حسن، مەلا علی تەتەرخان عەبدول لەتیف، علی قادۆ، عبداللە محو چونکی، صادق عومەر، محمد میرزا میرزا، عادل حاجی قادۆ، جمیل عوسمان کشانی، علی علی سیفەدین کۆچەر، حمید حفزواللا، فتاح گولی، عبداللە ریوانی، اسماعیل پەرخی، خلیل جواهیر، حسن کێستەیی، حسین عزیز یاسین، عمر علی هالۆ، حمید شریف، غازی سینەم، جبار هروری، جاسم جاسم، محمد خالد بۆصەڵی، عوسمان قاسم .

١- صادق حامد هروری	٢- محمود احمد هروری
٣- سلیمان طاهر هروری	٤- ابراهیم عبداللە هروری
٥- سلمان عبداللە هروری	٦- یوسف سلمان هروری
٧- شاهین اسماعیل هرووری	٨- یوسف کیستی
٩- حمید کیستی	١٠- محمود قدشی
١١- غنی قدشی	١٢- سید نوری جم سیدی
١٣- یاسین جم سیدی	١٤- سید تەها جم سیدی
١٥- ابراهیم امیدی	١٦- عبید کولی
١٧- محمد حمدی ورمیلی	١٨- حمدی حمدی ورمیلی
١٩- جوزل ورمیلی	٢٠- احمد(ادریس جرجیس)
٢١- طاهر زیوی	٢٢- نایف زیوی

٢٣- سليمان بندى
٢٤ - حيدردوستكى (شيخ ممى)
٢٥- بدل بيكارى
٢٦- مراد بنافى
٢٧- لزكين سرزيرى
٢٨- جمال باكوزى
٢٩- حمدى بامرنى
٣٠- حسى بامرنى
٣١- زاهد بامرنى
٣٢- احسان بامرنى
٣٣- كريم اشواى
٣٤- جعفر اشواى
٣٥- صالح اشواى
٣٦- عمر اشوتى
٣٧- قاسم مزورى بينارينكى
٣٨- سليمان ريتو
٣٩- مناف جلكى
٤٠- خالد محمد جلكى
٤١- شكرى جلكى
٤٢- صبرى ديشيشى
٤٣- مصطفى مزورى
٤٤- عادل مزورى
٤٥- محمود يزيدى
٤٦- سليمان خدر يزيدى
٤٧- ويسى بانى
٤٨- ابو نوال(على)
٤٩- خليل بانى
٥٠- سيد حسن زاخوى
٥١- صادق عمر
٥٢- سليمان كجل
٥٣- محمد كودان
٥٤- شمو
٥٥- على عمر ميرانى
٥٦- زوران عبدالعزيز خانقين(انور)
٥٧- رسول بادى
٥٨- حسن هجر كرافى
٥٩- فؤاد ميرانى
٦٠- شهلب احمد ميران
٦١- حميد عبدى ميرانى(طير الحر)
٦٢- عبدالله صالح زاخوى
٦٣- عبدالرحمن صالح
٦٤- هجر زيوكى
٦٥- حسن زيوكى
٦٦- احمد رمو اسهى

٦٧- عكيد كولى
٦٨- ملا على شرنخى
٦٩- ملا امين بارزانى
٧٠- هرمز دوستكى
٧١- بهزاد بامرنى
٧٢- حميد افندى سيدكان
٧٣- ملازم يونس
٧٤- غازي زيبارى
٧٥- محمد خالد بوصلى
٧٦- خالدكوجر — صالح سيتو
٧٧- ابراهيم اورى
٧٨- د. رزكار(قاسم)
٧٩- ايشو وردة ايشو
٨٠- على على زيوكى
٨١- محمودكربتى(محمود يوسف سلو)
٨٢- ادريس على على زيوكى
٨٣- محمد ميرزا
٨٤- ردوان ميرزا
٨٥- احمد ميرزا
٨٦- سعدى
٨٧- فضل الدين بريفكى
٨٨- حميد قمرى
٨٩- شوكت قمرى
٩٠- عمر قمرى
٩١- عادل قمرى
٩٢- حسين عبيد قمرى
٩٣- حيدر خالد سرورى
٩٤- حسن خالد سرورى
٩٥- نورى اردنى
٩٦- فرهاد سلام ديشيشى
٩٧- لزكين سلام ديشيشى
٩٨- شوكرى نيروةيي
٩٩- فارس اميدى
١٠٠- ملازم على عثمان
١٠١- ملازم محمد ابوبكر
١٠٢- تيلو كويي
١٠٣- على تيلى كويي
١٠٤- عيسى سندى
١٠٥= جميل جلكى
١٠٦- رمضان جلكى
١٠٧- لاوند خلف ميرانى
١٠٨- عمر محمد سيس ميرانى
١٠٩- سعيدبداخ ميرانى
١١٠-خليل شكر ميرانى

١١١- مـلا قاسـم ميرانـى(عبـدالرحمن حـسن حمـادى) ١١٢- حـسن كيـستى

١١٣- مراد كيستى
١١٤- مصطفى ملا امين
١١٥-مصطفى كيستى
١١٦- طاهر احمد
١١٧- عادل احمد
١١٨-قادر كيستى
١١٩- موسى كيستى
١٢٠- ياسين عزيز
١٢١- احمد كيستى
١٢٢- حسن صبرى
١٢٣- حسن اردنى
١٢٤- صالح ابراهيم
١٢٥- مصطفى ابراهيم
١٢٦- احمد شانة هرورى
١٢٧- زهير رمضان بامرنى
١٢٨- بهزاد رمضان بامرنى
١٢٩- لزكين شعبان
١٣٠-على ابراهيم
١٣١- محمود على
١٣٢- شهباز احمد
١٣٣- عمر محمد
١٣٤- جبار احمد
١٣٥- سعدى احمد
١٣٦- دهام عمر
١٣٧-رؤوف حسن
١٣٨- ياسين عبدالله
١٣٩- ياسين مراد على
١٤٠- سعيد قدشى
١٤١- على قدشى
١٤٢- مراد قدشى
١٤٣- درباز قدشى
١٤٤-عمر قدشى
١٤٥-سليمان توفى
١٤٦- ويسى بنافى
١٤٧- طيار كيستى
١٤٨- عريف ناصر
١٤٩- عرفان فتاح
١٥٠- رمضان فتاح
١٥١- امين عمر
١٥٢-فؤاد سلام
١٥٣- ملا رمضان
١٥٤- اسعد احمد عثمان

١٥٥- سلمان حجى سليمان

١٥٦- على طاهر هرورى

١٥٧-محمد جندى

١٥٨-قادر خالد

١٥٩- سيد نايف جلكى

١٦٠- عبدالرحمن اسماعيل

١٦١- محمد صالح اورى

١٦٢- كمال رمضان ياسين

١٦٣- احمد حاجى ياسين

١٦٤- مصطفى اورى

١٦٥- سعدى عمر

١٦٦- على عبدالله

ه ١٦٧- احمد عبدالله

١٦٨-مصطفى قادر

١٦٩- مناف

١٧٠- سعدى

١٧١- محمد جلكى

١٧٢- صديق جلكى

١٧٣- نجم الدين تمر

١٧٤- سليم محمد

١٧٥- سليمان عبدالله هرورى

١٧٦- احمد سلمان هرورى

١٧٧- عثمان ظاهر هرورى

١٧٨-خالد ظاهر هرورى

١٧٩- عبدالله حجى محمد

١٨٠- عبدالله كولى(حةلى)

١٨١- سليم كوركى

١٨٢- كريم كوركى

١٨٣- فتاح كولى

١٨٤- محمد حجى عزو

١٨٥- ياسين حجى عزو

١٨٦- صبرى على حيدر

١٨٧-حجى قادر كرافى

١٨٨- عادل حجى قادر

١٨٩- نادر حجى قادر

١٩٠- سيد عزيز زاخوى

١٩١- بهاء الدين باكرمان

١٩٢- حميد حفظ لله عمر

١٩٣- تيجر حفظ الله عمر

١٩٤- صبرى حفظ الله عمر

١٩٥- جاسم حفظ الله عمر

١٩٦- حميد خواستى اسماعيل

١٩٧- محمد عبدالجليل

١٩٨- معروف عمر عسكر

١٩٩- عيسى احمد شمو
٢٠٠- حميد شربف موسى
٢٠١- موسى شريف موسى
٢٠٢- محمد شريف موسى
٢٠٣- شريف شريف موسى
٢٠٤- سلمان شريف موسى
٢٠٥- ميرزا عزو ميرزا
٢٠٦- شاهين قاسم شاهين
٢٠٧- تمر شريف موسى
٢٠٨- عثمان قاسم مستى
٢٠٩- محمد ميرزا محمد
٢١٠- احمد محمد رجال
٢١١- خدر عمر عزيز
٢١٢- نورى خدر عمر
٢١٣- حاجى خدر عمر
٢١٤- نايف خدر عمر
٢١٥- صديق خدر عمر
٢١٦- صبرى لوند عمر
٢١٧- احمد لوند عمر
٢١٨- حامد لوند عمر
٢١٩- ياسين يزدين حسو
٢٢٠- عبدالله محو سمو
٢٢١- حجى ملو محو سمو
٢٢٢- عبدالله احمد ايوب
٢٢٣- يوسف سعدى سعدى
٢٢٤- سعدى سعدى
٢٢٥- جبار محمد حسين
٢٢٦- شريف سليمان حاجى
٢٢٧- عيسى ياسين كلعو
٢٢٨- حجى ياسين كلعو
٢٢٩- رمضان ياسين كلعو
٢٣٠- محى عبدالله محى
٢٣١- عبدالله عبدالله محى
٢٣٢- صالح مشختى
٢٣٣- عبدالرحمن مشختى سفر
٢٣٤- حاجى عبدالله صوفى
٢٣٥- محمد رجال
٢٣٦- حاجى سليمان حاجى
٢٣٧- رمضان عبدالرحمن محمد
٢٣٨- اسماعيل فندى مشختى
٢٣٩- فندى مشختى سفر
٢٤٠- احمد مصطفى عثمان
٢٤١- عبدالرحمن شاهين بابك
٢٤٢- حاجى مراد فندى

٢٤٣- حيدر احمد عثمان
٢٤٤- محمد عمر ميرزا
٢٤٥- مصطفى على محمد
٢٤٦-ميرزا فتاح محمد
٢٤٧- خدر بوزة حاجى
٢٤٨- سعيد شهباز بوزة
٢٤٩- يوسف حسن بوزة
٢٥٠- حجى هاشم جانكير
٢٥١- قاسم حامد صالح
٢٥٢- احمد منينى
٢٥٣- مصطفى احمد محمد
٢٥٤- شريف شهوان
٢٥٥- مصطفى عمر مستى
٢٥٦- رشيد قادر سلمان
٢٥٧- عبدالله قاسم مصطفى
٢٥٨- حسنى يوسف
٢٥٩- حسن مصطفى
٢٦٠- عبدالله محمد شامل
٢٦١- عبدالله عبدالرحمن تحلو
٢٦٢- يوسف شامل
٢٦٣- محمد شامل
٢٦٤- سعيد عثمان خالد
٢٦٥- صديق عثمان خالد
٢٦٦- محمد موسى
٢٦٧- يوسف موسى
٢٦٨- سهمى مصطفى عبى
٢٦٩- حسن احمد حسن
٢٧٠- عيسى موسى
٢٧١- يوسف على بيرو
٢٧٢- محمد صالح سعدو
٢٧٣- خواجة فتاح بابك
٢٧٤- عيسى جبى شنكى
٢٧٥- رمضان حميد كيندل
٢٧٦- حميد رمضان حميد
٢٧٧- على قادو
٢٧٨- حجى موسى
٢٧٩- صديق رمضان حميد
٢٨٠- حسن محمد صالح
٢٨١- جاسم جانكير يعقوب
٢٨٢-صالح احمد شمو
٢٨٣- اسماعيل عثمان احمد
٢٨٤- عثمان اسماعيل عثمان
٢٨٥- سعيد اسماعيل عثمان
٢٨٦- عبدالله عيسى شريف

٢٨٧- سعيد عبدالله جانكير
٢٨٨- سيفدين حجى قوطاس
٢٨٩- امين جهور صالح
٢٩٠- عبدالله مدير رجال
٢٩١- رجال مدير رجال
٢٩٢- محمد صالح حاجى حسن
٢٩٣- صديق جندى جانكير
٢٩٤- عمر اسماعيل ابراهيم
٢٩٥- عزيز سعدو صالح
٢٩٦- رمضان عيسى صوفى
٢٩٧- عبدالله مصطفى احمد
٢٩٨- اسعد جانكير شاهين
٢٩٩- صالح على افدل
٣٠٠- سعدى نعمان قاسم
٣٠١- اسلام رمضان عيسى
٣٠٢-فندى عبدالله محو
٣٠٣- محمد قاسم حسنى
٣٠٤- محمد حجى سيفدين
٣٠٥- حسن احمد
٣٠٦- رسول عبدالرحمن
٣٠٧- شوعيب يعقوب
٣٠٨- زبير
٣٠٩- محمد صالح عبدو
٣١٠- صبرى
٣١١- خليل محمود
٣١٢- خالد خدر(*)

(*) لەدوا پرۆڤەی ئەم كتێبەدا بەتەلەفۆن گفتوگۆیەك لەنێوان برای بەرێزوخۆشەویستم هاوكارو بەرپرسی دێرینم كاك فەرهاد عەونی لەسەر ناوەرۆكی كتێبەكە دروست بوو، لەكاتی خۆیدا كاك فەرهاد لەدیمانەیەكی رۆژنامەی (برایەتی) لەگەڵ (عومەر شط یونس) كردبوو، ئەو قارەمانە پێشمەرگەی شۆڕشی مەزنی ئەیلوول بووەو چەكی خۆی لەماڵ داناوە تا ئەوكاتەی برایان جەوهەر نامیق‌و كەریم شنگاری گەیشتنە ناوچەكە، بۆ جارێكی دیكە دەستی بەخەبات كردۆتەوە، دوورنییە نێوی چەندانی دیكەی قارەمانی شۆڕشی گولان لەیاد كرابێت، بۆیە لەبری خۆم‌و دكتۆر هاشم رەمەزان داوای لێبوردن لەخۆیان‌و خانەوادەكەیان دەكەین.

شەڕی بێلمبیرێ [٣]

بێلمـبیرێ ناوچـەیەکی شـاخاوی یـەکجار دژوارو بـە هـەورازو نـشێوە، چەندی بڵێی بە لەوەڕو داروئاوە بۆیە مەڕدارانی ناوچەکە ڕووی تێدەکەن .. سەر بە گوندی (هروری)ە، کە دەکەوێتـە ڕۆژئـاوای بـەرواری بـاڵا کـە بـە (زۆزان) بـە نێوبانگـە، لـە ڕۆژهەڵاتیـدا چـیای (کـێلا سـپی) لـە باکووریـدا پێـنج کیلۆمـەتر لـە سنووری تورکیـا دوورە، لـە ڕۆژئـاوا دۆڵـی (زەنـدۆرە) چیای (زنارا کێستە) دەکەوێتە باشووری .

ئـەوەی بیـەوێ سـەردانی بێلمـبیرێ بکـات ڕێگاکـەی بـە نێـو گونـدی هروریدا دەڕوا هەر لە نزیك گوند کانیاوێك هەیـە .. لـە نزیـك ماڵـەکانیش کانیاوێك هەیە .. هێندە ناڕۆیت کانیاوێکی گەورە ڕووبـەڕووت دەبێتـەوە .. جیهانی سێو، گوێز، تـرێ، قەیسی، هەلووچکە لـەو ناوچـە دڵفرێنەدایـە ! فێقیـو تـەڕە شانبەشـان بـە ڕووت پێدەکـەنن .. ئـەو سـێ کانیـاوە دەکەونـە ڕۆژهەڵاتی بێلمبیرێ .

بـۆ گەیـشتن بـە بێلمـبیرێ دو ڕێگـا هـەن یـەکیان بـە ڕێگـای سـەروو ناسراوە کەوتۆتـە خـوار کانیاوەکە کە ئەشکەوتێکی گـەورەی لێیـە، ڕێگـای خـوارێ بـە تەنیـشت گۆمـە ئـاوێکی گـەورەدا دەڕوا ئـەو گۆمـە تایبەتـە بەئاودانی ئەو چوار بێستانە کە بـە سێوی ئـەمریکی چاندراوە لـە نزیـك ئەو بێستانە ماڵی (ئەحمەد شـانە) یـە، ئـا.. لـەو شـوێنەدا بـۆ یەکەمجار لە

---

(٣) ئەو چەند بابەتانەم لە بیرەوەریەکانی شۆڕشی گوڵانـدا لـە ڕۆژنامـەی (هـەولێر)لـە ساڵی ٢٠١٤ بڵاوکردۆتەوە .

دوای نسکۆی ١٩٧٥ بارەگای پارتی دیموکراتی کوردستان لە ١٩٧٦/١١/٢٠ کرایەوە .

کاتێ هەواڵی ئەو بارەگایە گەیشتە ڕژێم .. هێزێکی (٥٠٠)سەربازی و(٩) هەلیکۆبتەر وەك هاریکارو گواستنەوەی هێز لە ١٩٧٧/٥/٢٥ هاتە سەر بارەگای .. کە لە سێ لاوە ڕۆژهەلات، ڕۆژئاواو باشووری بارەگا سەربازی دابەزاندو شەڕی مانونەمانی تێداکرا .. دوژمن (٤٥) سەربازو ئەفسەری کوژرا لە گەڵ (٣٠) بریندار ! هێزی پێشمەرگەیش (١٤) شەهید کە (٤) تەرمیان کەوتنە دەستی دوژمن کە یەکێکیان بە ناوی (زۆران عزیز پشتیوان)بوو کە خەڵکی شاری خانەقینە .. لە نێو پێشمەرگەدا بە (ئەنوەر) دەناسرا ! لە گەڵ (٩) بریندار، لە ڕۆژی دووەمی شەڕدا قارەمانی هەردوو شۆڕش (حجی قادۆ گراڤی)یش، شەهید بوو.

ئەوانەی ئەو داستانەیان تۆمار کرد بریتی بوون لە : علی ابراهیم هروری کە لە دواییدا چوە ریزی شەهیدانی کوردستان، پێشمەرگەی هەردوو شۆڕش محمد خالد بۆصەلی، میلازم محمد، قوەتی محمد گەودان کە بە ئاڕ بی جی کۆبتەرێکی لە مەیدانی شەڕدا خستە خوارەوە !

لەم نووسینە ساکارەدا بۆ خوێنەر ڕوون دەبێتەوە کە قوتابخانەی ڕێبازی بارزانی نەمر ئێمەمانانی فێرکردوە کە جیاوازی لە نێوان هیچ پارچەیەك و شارێکی کوردستاندا نیە.. بۆیە زۆرانی خانەقی لە بێلمبیرێ شەهید دەبێت، پێشمەرگەی هێزی هەلگوردیش لە هەرێمی سۆران بە خاك دەسپێردرێ .

چایخانەی خانۆ ..

جیاوازی نێوان ئێوەو خەڵکانی دیکە ئەوەیە .. خەڵك بە شێوەی ئێوە دەڵێن مەفرەزە سەرتاییەکان، کەچی ئێوە ئەو مەفرەزانەن کە لە ئەرکەکانتان نەگەڕاونەتەوە ! من دڵنیام ئێوە پیتە سەرەتاییەکانی نووسینەوەی مێژووی شۆڕشی گوڵان دەبن ! ئێوە ئەو ئەلقە بزربوەی نێوان مەزنی ئەیلوول و گوڵانی تەواوکەرن .. ئێوە مەردومی کەوکەبێکی ترن بۆیە ئەوانەی ئێوە ناس دەکەن لە پەنجەی دەست تێپەڕ ناکەن !!

پێویستە ئەو دەنگانەی بە خۆیان دەڵێن (مۆ..دێر..نزم _ modirnizim) بە بیانویی کۆنبوونتان داوای وەڵانانتان دەکەن .. ئارەقەی شەرمەزاری بۆ ژیانی دژواریتان بڕێژن ! ئێوەن بەردی بناغەی فەخفەخەی کوردانتان دامەزراند ! ئێوە لە ڕۆژانی سەخت و بێکەسیماندا پەرژینی نامووسی کوردان بوون ! ئێوە پینەی شەرواڵە دڕاوەکەی کوردان بوون ! ئێوە ئومێد، ئاوات، خۆزگەو هەتوانی کوردان بوون !

دوا بەدوای پیلانی ئاداری ١٩٧٥ ڕژێم بۆ لێکترازانی کۆمەڵگەی کوردەواری هەوڵیدەدا شیرازەی هەموو شتە جوانەکانی ناوچەکەمان وردوخاش بکات ! بۆ ئەوەی ئەو پەیوەندیە پتەوەی پێکهاتەکانی نێو کۆمەڵگای کوردەواری بپچڕێنی ..خەڵکانێکی دزو نزمنەفس و بەکرێگیراویان بەگژ برا فەلەکانی ناوچەی بادینان وەنابوو .. تاکو لە وێوە دەست بخەنە نێو وردەکاری گوندو خانەوادەکانی دانیشتوانی فەلەو ئیسلام ! ئەوە بوو پیلانی گڵاویان بە کوشتنی چەند فەلەیەکی بەرواری

بـالاّ ئەنجامـدا ! تـاكو خـوێنی بـرا فەلـەكان بكەوێتـە ئەسـتۆی بـرا ئیسلامەكان!

لــە شــەوی ١٩٧٧/١٠/١٣ مــستەفا مــزووری بەرپرســی عەســكەری مەفرەزەیـەكی سـەركردایەتی كـاتیی بـۆ گەیانـدنی پۆسـتێكی رێكخـستن چەند هەڤاڵێكی حیزب دەنێرێتە گوندی (بێقولك) نزیك ئۆردی سەربازی (سۆتكێ) بۆ سپێدەی رۆژی دووەم بە سەلامەتی دەگەنـەوە بنكەی خۆیـان، لە دواییدا روون دەبێتـەوە كـە یـەكێك لـەو هەڤالانـە پەنجـەرەی چایخانەی خـانۆی فەلـە كـە لەسـەر شـەقامی سـەرەكی بـوە دەشـكێنن و چـەند كیلـۆ شەكروچـا بـۆ خۆیـان دێـنن !! بۆیـە كـاكی بـەرپرس پێـشمەرگەكان كۆدەكاتەوەو بڕیار دەدا :

١- ئەگـەر شـەهیدیش بـدەین دەبـێ ئـەو شەكروچـایە بگەڕێتـەوە شوێنی خۆی .

مـەفرەزە سـەردانی گونـدی خـانۆی خـاوەن چـایخانەو سـێ گونـدی دەوروبەر بكات تاكو باسی مەسەلەی دزینی شەكروچا، ئینجا گەڕانـەوەی كەلوپەلی دزراو بۆ شوێنی خۆی بۆ خەڵكەكان بكرێت، بە مەیان بـۆ خـەڵك و رژێم روون دەبێتەوە كە پێشمەرگە هەردەم لە خـەمی میللـەتی خۆیـەتی و دەستی بۆ تۆڵە كردنەوەو سزادان درێژە ! هەروەها بە پیاوانی رژێم بلـێ : ئەو قەسپەی ئێوە دەیخۆن ناوكەكەی وا لە گیرفانی پێشمەرگەدایە .

كانى هون دوژمن؟ ئەڤە سليمێ سورانيە..

ئەگـەر هـاتوو هـەڤاڵانی ئێـستاکێی پارتیمـان بـە ووردی لاپـەڕە نەنوسـراوەکانی مێـژووی شۆڕشـی تەواوکـەری مـەزنی ئـەیلوول کـە بـە شۆڕشـی ٢٦ گـوڵانی ١٩٧٦ نـاوزەد کـراوە بخوێننـەوە .. ئـەوکات بـۆ هـەموو لایەك ڕوون دەبێتەوە کە بـە هـیچ شـێوەیەك هەسـت بـە وەسـتانی شـۆڕش ناکرێت ! مەگەر تەنیا بۆ ماوەیەك جەبهە ئاگرینەکەی (سـەرتیز، مـاکۆك، سـەری حەسـەن بـەگ و گـەرووی بێـشێ) هێـور بونـەوەی بـەخۆوە بـینی چـونکە پێکـە زێـدە تاڵەکـەی نـسکۆی مـەزنی ئـەیلول، ئێمـەو خـەڵکانێکی مەندەهۆش کرد ! دەمێکە گوتراوە : ئەگەر کحێل سوارچاکی خـۆی هـەبێت .. نـسکۆیش بـێنێ بـە ڕکێفێـك بـە حیلەیـەکی نەعرەتـە ئاسـا بـۆی هەڵدسـێتەوە .. ئەمـەیان وەسـفی پـڕ بـە پێـستی شۆڕشـەکەتانە ئـەی هەڤاڵانی ئێستاکێ !

هـەروەکو چۆن مـانگی ئـاداری لـە ژیـانی کوردانـدا بـە مـانگی خۆشـی وناخۆشی یـان شـین وشایی دەناسـرێ، بەنـدەیش مـانگی گـوڵان بـە مـانگی عینفـوانی کوڕگـەلان و هـەڤالانی پـارتی دەزانم ..بـە دیـدی مـن ئـەو یـادە بێناز بە نێومانـدا گوزەر دەکات بێ ئەوەی شەوچـەرەی بـۆ سازبکرێت ..بێ ئـەوەی یـادی شـەهیدە سـەربەرزەکانی بکرێتـەوە ! بـێ ئـەوەی بکرێتـە وانەیەك بۆ نـەوەی نـوێ کـە لـە مێژوویدا نابەڵەدن ! بـێ ئـەوەی بـاس لـە ماجەڕای چۆنیەتی سەرهەڵدانەوەی بکرێت ! بێ ئەوەی بـاس لـەو سـەربازە وونانـە بکرێـت کـە ڕۆژانێـك مـۆم ئاسا شـەوە زەنگـی ئاسمـانی هـەر چـوار

پارچەی کوردستانیان دڕدەدا !!

وەرن لەم سالگەردەدا باس لە هێندێ گوند، دۆڵ، ئەشکەوت بکەین کە بە هیچ شێوەیەك لە نێو نەخشەی چاپکراویشدا (توونن) !

پرسیار.. کێ لە هەڤاڵانی ئێستاکێ مام یوسف بیرمان ناس دەکا؟! کێ دەزانێ گوندی (بیرمان) ل کیڤەیە؟! کێ دەزانی بیرمان چەند ماڵە؟! کێ دەزانێ چ عەشیرن؟! کێ دەزانێ چەند پڕۆژە بۆ بیرمان جێبەجێکراوە؟! کێ چیرۆکی دارسیغاری بارزانی نەمرو حاجی ئەحمەدی (بایێ) دەزانێ؟! تۆ بلێی دارسیغارەکە ئێستاکێ لە کام مۆزەخانەی کوردستان دانراوە؟! من دڵنیام زۆربەتان باس لە وتەکانی تاگور، کاسترۆ، گاندی، ماو، دەکەن و لە نوسینەکاندا تەوزیفی دەکەن .. بەڵام ناتوانن وەڵامی ئەو پرسیارانە بدەنەوە : کێ؟ لە کوێ؟ کەی؟ بە چ بۆنە ئەو چەند پەیڤە گوتراوە : کانی هون دوژمن؟ ئەڤە سلیمێ سورانیە.. قەب قەبا کەوی یێ دهێت دێ لە دەرکەڤن گەلی دوژمنا.. ئەڤە سلیم سورانیە . ئەوەی وەڵامی هەیە کە نیانە ! با پەیوەندی بە جوهر نامیق، هاشم رەمەزان، زۆران خانەقی، عومەرێ لەعلی، محۆ گەودە، حاجی قادۆ، حمید شەریف بکات .. ئەگەرنا سەردانی ماڵپەڕێ بکەن بەنێوی حەسەن شنگالی ئەگەر هەبوو !!!!!کە نییە !**(درێژەی دەبێت)**

مام یوسف بیرمانی

کاتێ زۆربەی خەڵکی ئێمە کە ئێستا بە نێوی (چاودێری سیاسی، سیاسەتمەدار، ڕوناکبیر، کادیری پێشکەوتوو) لە سێبەری پەرلەمان و حکومەتی کوردانددا دەکوردێنن .. تا درەنگە وەختانێك بە هۆبەو هەواری کوردینیدا گوزەرمان نەدەکرد !! بە دوو دەست کلاوی خۆمان گرتبوو .. زەندەقمان لە بۆرە پیاوان دەچوو ! ئا لەو کاتەدا بوو خەڵکانێك لە گۆشت و ئیسقان گیان لەسەر دەست بوون .. لە گەڵ نەعرەتەی فەرمانی بارزانی .. هەلۆ ڕابن بەرەو کوردستانا دەلال .. بۆ بەردەوامی و هەڵسانەوە تۆزو غوباری نسکۆیان لەخۆ داوەشاند ... بەر لە سەلیم سۆرانی (جوهر نامیق) و حەسەن شنگالی (کریم سنجاری) ماندونەناسی دیکە هاشم رەمەزان (ئەبو عنتر)، عەبدوڵلا ڕەمەزان (ئەبو نوال)، سەید حەسەنی زاوایان بۆ پێشوازیکردن لەوێ بوون .. لە (بیرمان) بوون .

هورێنەی ئەمجارەیش تەواوکەری (کانی هون دوژمن؟ ئەڤە سلیمێ سورانیە ..) ڕۆژێك دادێ بەندە ئاسا حەکایەتخوانێك لەسەر شاشەی کۆمپیوتەردا دەڵێ : هەبوو نەبوو گوندێك هەبوو بە نێوی (بیرمان) چوار پێنج ماڵ زێتر نەبوون لەسەر رووباری خابوور بوو هەرچەند نەخشەی پارێزگای دهۆك سەیر بکەی ئەو گوندەی تێدا نیەو هی ئەوبەریش تێیدا نیە ! جۆلەمێرگ، چەلێ، جزیرە دەبینرێ .. هەرچەندە دڵنیام (بیرمان) چەند ماڵێکی لاتەریکە بۆ میوانی درەنگە وەخت خۆی حەشارداوە بەلام کەوتۆتە ئەو ڕێگایە .. ڕاستە من بە چاو نەمبینیوە ! بەلام بەخوا بە دڵ دەگەڵیان ژیاوم، چونکە نانەدەری و کوردینی ئەو چەند ماڵە منو تۆو

خەڵکانی دیکە سەرسام دەکات — کاتێ ئەو مێژووە بنوسرێتەوە - .

لـە درەنگـە ئێوارەیـەکی ناوەڕاسـتی کـانوونی دووەمـی سـاڵی ١٩٧٥دا، دەنگوباسی گەیشتنی دوو غەریبە دەروێشی گەڕیدە بۆ گونـدی (مەلێسیە) بڵاودەبێتەوە .. هەڤاڵانی پارتی ئەودیو بـەرەو ئاقاری (بیرمـان)یـان، دێـنن لە گۆڕستانی بیرمان ئەو دوو سەرکردەی سـەرکردایەتی کـاتیی بـە هـەڤاڵان ئەبو عنترو عەبدوڵلای برایی و سەید حەسەنی زاوایان شاد دەبن .

بـە گەیـشتنی ئـەو سـەرکردانە جموجـۆلی ڕێکخـستن و خۆئامـادەکردن گەرموگوڕ دەبێت .. تەتەر لە هاتوچۆدا دەبـن، ئـەو پێـشمەرگانەی شۆڕشـی مەزنی ئەیلوول کە لە (ئەشکەفتا کـەران)و، دۆڵـی گـەلی (پیرکـێ و چـرانێ) خۆیـان حەشـاردابوو دەگـەڵ ئەوانـەی لـە سـوریا لـە مەڵاسـدابوون بـەرەو بیرمان، گوفکێ، بێلمبیری، کوماتە هاتن ...

وا دەردەکەوێ خوالێخۆشبو جوهر نامیق کەمدوو بـوە ! ئێوارەیـەك لـە کاتی گوێ گرتنی لە رادیۆ.. هەواڵێکی خۆشی لەسـەر کوردان بیـستوە بۆیـە زەردەخەنـەی دێـتێ ! مـام یوسفی خـاوەن مـاڵیش بـە هەڵـەداوان دەچـێتە سەر گردۆڵکەی بەرماڵان هاوار دەکا : هـۆ عنتـۆ ! هـۆ عنتـۆ، ئـەویش دەڵـێ مام یوسف خێرە؟ مام یوسف دەڵێ سەلیم پێکەنی !!

ئـــەویش دەڵـــێ دڵنیابـــە شـــۆڕش ســـەرکەوت !! هێنـــدەی پێناچـــێ بەرەبەیانیـەك مـام یوسـف بـۆ نوێـژکردن هەڵدەسـتێ سـەیر دەکا ئـەو سـێ چـوار میوانـەی گوندەکەیان لەسـەر رووبـاری خـابوور خـۆی لـە (١٠٠)سـەت پێشمەرگە داوە بۆیە پڕ بەدەم بە گریانەوە هاوار دەکاو دەڵێ : کـانی هـون دوژمـن؟ ئەڤـە سـلیمێ سـورانیە .. قـەب قـەبا کـەوی یـێ دهێـت دێ لـە دەرکەڤن گەلی دوژمنا ئەڤە سلیم سورانیە .

ئەوانەی نازانم لە کوێن ..!

لەو کاتەی بۆ ئێوە لە حاڵەتی هوڕێنەدا بووم، هەگبەی خۆم سەروژێر کرد دەشقم وشەیێ، پەیڤێ، ڕستەیێ بۆ ئێوەی سەرووەرو سەرفراز بدۆزمەوە، جگە لە وەسفی هێژا بارزانیدا شك نابەم کە لە داستانی خواکورك دەقەبەر پێشمەرگەی کردو فەرمووی : ئێوە بەقەد شاخەکانی کوردستان جەوهەرتان لێ دەبارێ ! بۆیە ناهەق نیم کە دەڵێم : مەحاڵە هیچ پێوانەیەك بۆ گەورەیی ئێوە بدۆزمەوە.. مەگەر بڵێم : ئێمە هەموومان بەرامبەر بە ئێوەو ڕۆژانی دژواریتان شەرمەزارین ! چونکە دڵنیام تا ئێستا نەمانتوانیوە ئەو خۆزگە زێدە ساکارانەی ناختان بێنینەدی کە لە ڕۆژانی سەرفرازیتاندا لە سێبەری بنەدارێ .. لەوکاتەی بۆ حەسانەوەی جەستەی شەکەتو ماندووتان پاڵتان بە تاشە بەردێك دەداو ئومێدی دواڕۆژو خۆزگەتان دەخواست ! ئومێدی عەریف ئیشۆی بەدبەخت تەنیاو تەنیا خۆی لەو کۆنە دۆشەکەیەی بارەگا دەدۆزیەوە کە لە خۆی خۆشتر دەویست ! تۆ بڵێی ئاواتی سەلیم کورکی هاتبێتەدی کە تەنیا حەزی بەوە بوو کاتێ کورد دەگاتە ئامانج، ئەویش لە گۆڕەپانی بارزانی لە شاری زاخۆدا ببێتە ئینزبات !! دەبێ ئێستایش تەییار کێستەیی ڕۆژانە خەمی خواردنی پێشمەرگەکانی بێت؟! تۆ بڵێی تا ئێستا سەید حەمید لەبەر نەبوونی وازی لە (چا) خواردنەوە هێنابێت؟!

بەرلەوەی دێوە عەولەمە دونیا بکاتە گوندێکی بچووك، سەرکردایەتی کاتیی تا درەنگە وەختانێك لە بری هەموو تەکنەلۆژیای جیهانی (سلۆ

ڕیتۆ) و(جەبار هروری) بۆ تەتەری و گەیاندنی هەبوە .. پێش ئەوانیش صالح حجی بامرنی و حسێن خالد زێوەیی بوون کە بە دەستی بەکرێگیراوان لە نزیك گوندی (بابیرا) شەهیدکران !

ئەوانە ڕێی هاتونەهاتی سنووری سوریا، تورکیا وئێرانیان دەشێلا ! بەلام چ شێلانێك .. ڕێگای چوار ڕۆژەییان بە دوو ڕۆژ ئەگەر کەمتر نەبێت دەبڕی ! ئەوانە تەتەری گولان بوون، پێشتریش تەتەری مەزنی ئەیلوول لە ڕۆژانی خۆیاندا زەربولسەل بوون .

دەبێ چ دەزگایەکی حیزبی ئێمە ژووری کۆمپیوتەر یان ئەنتەرنێتیان بە نێوی سلۆ ڕیتۆو هەڤالانی کردبێت؟! وەلامم ناوێت چونکە بۆ خودی خۆم نازانم ئەوانەی نێویان لەم هوڕێنەدا هاتوە .. ماون یان مردوون؟! شەهیدن یان پەککەوتەن؟! ئەگەر شەهیدن دەبێ گۆڕیان هەبێت یان گۆڕ غەریبن؟! ئەگەر ئەوان نەماون .. [٤]دەبێ منداڵەکانیان ئێستا دەگەڵ ئێمە بن یان تووڕەن و کەوتونەتە سەنگەرێکی دیکە؟؟؟؟؟!!!!

---

(٤)شایانی باسە لە ٢٠١٣/٥/٢٦ ناوەرۆکی ئەو کتێبەم وەك کۆڕ لە لقی دوو پێشکێش کردوە، هەروەها لە ٢٠١٥/٥/٢٥ لە بزاڤی ڕۆشنبیری ئاکرێ وەك کۆڕ پێشکێش کردوە .

* ئەسعەد عەدۆ
* لە ساڵی ١٩٥٥چاوی بە ژیان هەڵێناوە.
* لە ١٩٧٣/١١/٢٧ پەیوەندی بە هێزی پێشمەرگە کردووەو لە بەتالیۆنی یەکی زۆزك بووەتە (پ.م)
* لە مانگی ئەیلولی ساڵی ١٩٧٤ لە گۆڤاری (قوتابیان) لە (چۆمان) بۆ یەکەم جار بەرهەمی ئەدەبی خۆی بڵاوکردۆتەوە کە کورتە چیرۆکێك بوو لەژێر ناونیشانی (یادی رۆژانی ماکۆك) کە باس لە داستانی هێزی پێشمەرگەو سوپای عێراق لەشەڕی چیای (ماکۆك) دەکات.
* لە دوای نسکۆی ساڵی ١٩٧٥ وەك هەزارانی دیکە ئاوارەی دیوی ئێران بووە ماوەی حەوت مانگ لە ئۆردوگای (نەلیوان) نزیك (شنۆ) و (رەبەت) نزیك (سەردەشت) بووە.

* لە ١٩٧٥/١٠/٥ گەڕاوەتەوە عێراق بە خانەوادەوە لەگەڵ هەزارانی دیکە لە باشووری عێراق (گرمە بنی سعد) لە (ناصریە) تا ١٩٧٩/٥/٣١ نیشتەجێکراوە.
* لە ساڵی هەشتاوە لە دنیای ئەدەبدا بزێو بووە بەتایبەتی مەیدانی بەرفراوانی کەلەپوور، چەندان بابەتی هەمەجۆری لە گۆڤارو رۆژنامە کوردییەکان بڵاوکردۆتەوەو چەندین کۆڕی فۆلکلۆری پێشکەش کردووە.
* لەساڵی ١٩٨٥ گۆشەی (فۆڵکلۆری) لە بەرنامەی (گۆڤاری هونەر)ی هونەرمەند سەعدون یونس ئامادەو پێشکەش کردووە.
* لە ١٩٨٥/١/٢ تا ناوەڕاستی ساڵی ١٩٩٠ بووتە (پەیامنێر)ی هەولێر (دژوار) لە دواییدا ئەندامی دەستەی نووسەران- لیژنەی فۆلکلۆر- لە گۆڤاری (کاروان) کە لەلایەن ئەمینداریێتی رۆشنبیری و لاوان دەرچووە.
* لە ١٩٨٦وە گۆشەی (خۆزگە)ی لە (کاروانی وەرزش) لەدوای راپەڕینیش لە (برایەتی) بەناوی (نسکۆ) دەنووسیّ.
* لە ١٩٨٧/٥/١٣ تا ١٩٩١/١/١٧ بەرنامەی (لەکەلەپوورەوە) لە تەلەفزیۆنی (کەرکووک) ئامادەو پێشکەش کردووە.
* لە مانگی یەکی ساڵی ١٩٩٢ تا شوباتی ١٩٩٣ بەرپرسی نوسینگەی راگەیاندنی (پ.د.ك) بووە لە هەولێر.
* لە ١٩٩٣/٣/١ تا ١٩٩٥/١٠/٥ بەڕێوەبەری نووسین بووە لە رۆژنامەی (برایەتی).

* بەهۆی ئەو گێروگرفتەی لەشەڕی ناوخۆدا بەسەری هات بەرەو هەندەران ڕۆیشت ماوەی (١٠) ساڵ لە ئاوارەیی بەسەر برد، لە ٢٠٠٥/٨/١١ بەیەکجاری گەڕاوەتەوە کوردستان.

* لە ٢٠٠٦/١/٤وە بووەتە ئەندامی مەکتەبی ناوەندی ڕاگەیاندنی (پ.د.ك).

چاپکراوەکانی.

- پێناسەی بەشێکی شاعیرانی کورد ١٩٨٠.
- بەیتی ئایشەگوڵ ١٩٨٣.
- لیرەیەك لە گەنجینەی نەتەوەی کورد ١٩٨٤.
- لاوك و حەیران و گۆرانی لە فۆلکلۆری کوردیدا ١٩٨٧.
- بەرئاگردان ١٩٩٣.
- کاتێ لوولەی تفەنگ دەبێتە قەڵەم ١٩٩٥.
- ئەوانەی تەنیا بۆ کوردو کوردستان ژیاون ١٩٩٥.
- لاوك و حەیران- لێکۆڵینەوە- ١٩٩٧ هۆڵەندە.
- شۆڕشی گوڵان ١٩٩٩ هۆڵەندە.
- خۆزگەو شتی تر ١٩٩٩ هۆڵەندە.
- بیرەوەری تاڵ و سوێری نامۆیم ٢٠٠٠ هۆڵەندە
- لە کەلەپوورە ٢٠٠٠ هۆڵەندە.
- کۆ بەرهەمی فۆلکلۆری – ٢٠١٥.
- مێژووی شۆڕشی گوڵان – ٢٠١٥

ناوەرۆك

لاپەڕە	بابەت
٦	بەرایی ..
٩	دەرگایەك بۆ نێو باسەکە
١١	لە ڕوانگەی قسەکانی خۆیانەوە ..!
٢٧	سەرەتاییەکان کێن؟
٣٠	ناوی پێشمەرگەکانی یەکەم مەفرەزەی گولان
٣٣	سمیناری برایەتی : بەردەوامبوون یان سەرهەڵدانەوەی شۆڕش؟ میوانی ئەمڕۆ : کریم سنجاری
٤٠	سمیناری برایەتی: بەردەوامبوون یان سەرهەڵدانەوەی شۆڕش؟ میوانی ئەمڕۆ : فرەنسۆ هەریری
٤٩	سیمناری برایەتی: بەردەوامبوون یان سەرهەڵدانەوەی شۆرش میوانی ئەمرۆ : عەلیکۆ
٥٤	سمیناری برایەتی: بەردەوامبوون یان سەرهەڵدانەوەی شۆرش؟ میوانی ئەمڕۆ : یونس رۆژبەیانی
٦٣	سمیناری برایەتی: بەردەوامبوون یان سەر هەڵدانەوەی شۆڕش؟ میوانی ئەمرۆمان : مستەفا نێروەیی
٦٩	سمیناری برایەتی: بەردەاوم بوون یان سەرهەڵدانەوەی شۆڕش؟ میوانی ئەمڕۆ : دکتۆر کەماڵ کەرکوکی
٧٩	محەمەد خالید بۆصەڵ مێژووی شۆڕشی مەزنی ئەیلوول و گولان لێکدەبەستێتەوە
٨٣	دوای نسکۆ هێنان
٨٥	پەیوەندیکردن بە جەلال تالەبانی
٨٧	ئاشکرابوون
٨٩	پەیوەندی کردن بەحکومەتی سووریاوە

یەکەم بەیاننامەی قیادەی موەقەتە	٩٢
ئەنفـال	٩٥
نـاوی پێـشمەرگە سـەرەتاییەکانی هـەرێمی بادینـان هـەروەکو لـە کتێبەکـەی (ئەبو عەنتەر) دا، هاتووە	٩٧
شەڕی بێلمبیرێ	١٠٦
چاپخانەی خانۆ	١٠٨
کانی هون دوژمن؟ ئەڤە سلیمێ سورانیە	١١٠
مام یوسف بیرمانی	١١٢
ئەوانەی نازانم لە کوێن ..!	١١٤
ناوەرۆک	١١٩